

NASLOV

Naloge za vsakega in za vse

stran 3

Leto XXXIV
Št. 1

Murska Sobota,
14. januarja 1982

CENA 10 DIN

VESTNIK

INVESTICIJE V ZDRAVSTVU

Gradnja kirurgije napreduje

Kuhinja do prve plošče, plinska postaja pod streho

Izgradnja kirurškega bloka soboške bolnišnice v Rakičanu, ki je doslej največja investicija na področju zdravstva v Pomurju, se je zaradi nekaterih težav pri omejevanju investicij v negospodarstvo začela namesto prvega septembra šele v začetku meseca novembra lanskega leta. Lepo jesensko vreme pa je omogočilo, da je delo hitro potekalo, tako da je bil do konca lanskega leta dejansko dosežen časovni plan izgradnje. Z gradnjo kirurškega bloka pa se je začela tudi gradnja kuhinje in plinske postaje. Kuhinjo sicer gradijo iz razpoložljivih sredstev prejšnjega referendumskega programa, to pa zato, ker bo gradnja najbolj racionalna, če bo potekala istočasno s kirurškim blokom, ker je izvajalec del ista delovna organizacija. Kot je znano, je izvajalec del Slovenija ceste — Tehnika Ljubljana, s tem da pri gradnji sodeluje tudi gradbeno podjetje Konstruktor — Pomurje iz Murske Sobotice. V okviru Pomurškega zdravstvenega centra Murska Sobota, ki je investitor, je bila v lanskem letu tudi ustanovljena posebna služba za investicije, v kateri delata diplomirani inženir gradbeništva in diplomirani ekonomist. Ta služba je že v tem kratkem času opravičila svoj obstoj, saj je pri pregledu projektne dokumentacije ugotovila nekatere nepravilnosti in neracionalne rešitve.

Služba namreč opravlja nadzor nad izvajanjem del v času gradnje. Ob tem je treba povedati še to, da poteka gradnja kirurškega bloka soboške bolnišnice tako po površini kakor tudi po številu etaž v skladu z dogovorjenim referenduskim programom.

Do konca lanskega leta, ko so bila dela zaradi zime za nekaj časa ustavljena, je bil pri gradnji kirurškega bloka narejen širok strojni izkop gradbene jame in izkop pa-

sovnih temeljev. Splanirali so dno gradbene jame, zbetonirali podložne pasovne temelje in naredili armaturo pasovnih temeljev. Pri gradnji kuhinje je bil prav tako izvršen širok strojni izkop gradbene jame, pasovnih in točkovnih temeljev. Naredili so tudi vse potrebno pri podložnih betonih, uredili pasovne in točkovne temelje, stebre, nosilce opečnih sten in opaž stropne plošče. Objekt je bil zgrajen do prve plošče. Plinska postaja je že pod streho.

Dosedanja vrednost opravljenih del znaša okrog 8 milijonov dinarjev. Z deli bodo intenzivno nadaljevali takoj, ko bodo to dovoljevale vremenske razmere. V zadnjem času se je tudi izboljšal dotok sredstev iz referendumskega programa, pričakujejo pa, da bodo nastale finančne težave, ki pa bodo le prehodnega značaja, sredi letošnjega leta, ko bo tempo gradnje mnogo hitrejši kot pa dotok sredstev.

Feri Maučec

• DELAVSKI SVET INA NAFTE LENDAVALNOVA O TEŽKEM EKONOMSKEM POLOŽAJU DELOVNE ORGANIZACIJE

Obrnjeni hrbti niso rešitev

Od dvajsetega marca preteklega leta, ko so bile za učinkovito razreševanje izjemno težkega položaja delovne organizacije INA Nafta v Lendavi naloge in obveznosti za sanacijo stanja točno porazdeljene od kolektiva samega do SOZD INE Zagreb, Privredne banke Zagreb ter slovenskega in hrvaškega izvršnega sveta, se ni praktično nič spremenilo na bolje. Obratno — 1100-članski delovni kolektiv brede vse globle v težave, ki jim sam zaradi njihovega obsega in narave žarišč enostavno ni in ne more biti kos.

Takšna je bila ena izmed ugotovitev centralnega delavskega sveta delovne organizacije INA Nafta Lendava, ki se je pretekli petek sestal na izredni seji, katere se je poleg drugih gostov udeležil tudi predsednik komiteja za energetiko Socialistične republike Slovenije Marko Vraničar.

260 milijonov izgube v dveh temeljnih organizacijah — rafineriji in petrokemiji — je težko breme, so ugotavljali člani delavskega sveta, vendar ne pretežno, da ga, če bi šlo samo za to, z maksimalnim angažiranjem v kolektivu samem ne bi zmogli. Ne zmorejo pa ga zdaj, ko poleg tega gre še za veliko večje obveznosti do

odplačevanja anuitet za naftovod, opreme za sicer določeno izgradnjo rafinerije in še nekatere druge obveznosti. V tej situaciji v INA Nafti ne vidijo pravega izhoda, delavci sprašujejo po svoji socialni varnosti in odločno zastavljajo vprašanje — to je potrdila tudi sama razprava na delavskem svetu — kdaj bo končno le prišlo do konkretne pomoči pri ureditvi sanacijskih ukrepov vseh tistih, med katere so bile naloge sprejemom sanacijskega programa tudi porazdeljene, kajti nastala situacija ni le posledica odločitev delovnega kolektiva samega. Menijo, da bi kljub izjemno težki situaciji ta trenutek

najslabši izhod bil, če bi ga iskali v stečaju. Takšen ukrep, so ocenjevali predvsem starejši delavci, ki so v razvoj lendavske Naftje vlagali vse svoje moči, ni in ne more biti najboljša rešitev. Vsaj kazalo bi poskusiti z uresničevanjem sicer dobro pripravljene sanacijskega programa.

Zdaj, ko bi pomoč najbolj potrebovali, pa kot da jim vsi počasi obračajo hrbte. Privredna banka Zagreb, katere dober komentent so bili leta in leta, se jih odpoveduje, v SOZD INA Zagreb večina delovnih organizacij posluje z izgubo in nasploh do težav lendavskega kolektiva vsaj po nekaterih dosedanjih »potezah« sodeč nimajo pravega razumevanja, svoj del nalog pa nista opravila tudi oba republiška izvršna sveta.

Vse te ugotovitve, med katerimi je bila v ospredju še ena — da delavci na tej seji niso zvedeli nič več, kot so vedeli že včeraj in tudi ne

prišli do kakršnekoli nove rešitve — so centralni delavski svet pripeljale le do enega samega sklepa. To je do zahteve, da se v Sloveniji reševanja akcijsko lotimo. O položaju lendavske INA Naftje naj v najkrajšem času kot posebni točki dnevnega reda razpravlja slovenski izvršni svet in da se naj stanje kot akuten družbeno-ekonomski in politični problem na tem nivoju izpostavi do odgovornih v Socialistični republiki Hrvaški.

Ce pa tudi po zdajšnji situaciji, ko naprimer rafineriji preti pomanjkanje osnovne surovine za proizvodnjo — nafte, ker je enostavno ni sposobna plačati, ne bi prišlo do nikakršnih premikov pri uresničevanju sanacijskega programa lendavske INA Naftje, so v imenu kolektiva poudarjali posamezni člani delavskega sveta, kaže glasno povprašati tudi po odgovornosti vseh, ki svojih obveznosti niso in ne izpolnjujejo.

I. Benko

EDINA „ŠANSA“: bolj držati skupaj!

Napovedovati, točneje ugibati, predvidevati, domnevati, kako se nam piše v letošnjem gospodarjenju vseh štirih pomurskih občin, je vse prej kot hvaležen posel. Znamo si kvečjemu pomagati z začrtanimi resolucijskimi okviri, a raje brez — sicer sila priljubljenih in razširjenih — števil, odstotkov, poprečij in podobnih pripomočkov. Nanje se namreč ne gre vedno zanašati, saj imajo to neprijetno lastnost, da se spreminjajo takorekoč iz dneva v dan. Zatorej se bolj posvetimo vsebini usmeritev, ki jih ponujajo letošnje resolucije.

Prvo, kar najprej neprijetno zbode v oči, je dejstvo, ki ga nikakor ne moremo zamolčati. Če damo vse štiri resolucije drugo k drugi, precej uvidimo, da v regiji, ki resda ni družbenopolitična skupnost, je pa brez dvoma zaokrožen prostor za sporazumevanje in dogovarjanje, premalo držimo skupaj. Da se razumemo: ne v smislu zapiranja v regijske, marveč — kar je še slabše — v občinske meje. Zdi se, kakor da ne zaupamo dovolj drug drugemu. Nekaj povsem drugega je, ko se odpiramo navzven, se pravi v širši slovenski in jugoslovanski prostor ali ko dokaj smelo segamo čez državne meje. V takih primerih se posamezne organizacije združenega dela brez večjih predsodkov — le če najdejo svoj interes — podajo v dogovore in sodelovanje. Na prvi pogled je taka naravnost pravilna, a se zastavlja vprašanje, če zares povsem v duhu leta 1979 sprejetih idejnopolitičnih izhodišč družbeno-ekonomskega razvoja Pomurja v tem srednjeročnem obdobju oziroma na njihovi podlagi lani podpisanega družbenega dogovora o skupnih temeljnih planov razvoja Pomurja od leta 1981 do leta 1985. Da pa ne bomo govorili na pamet, prepustimo prostor argumentom.

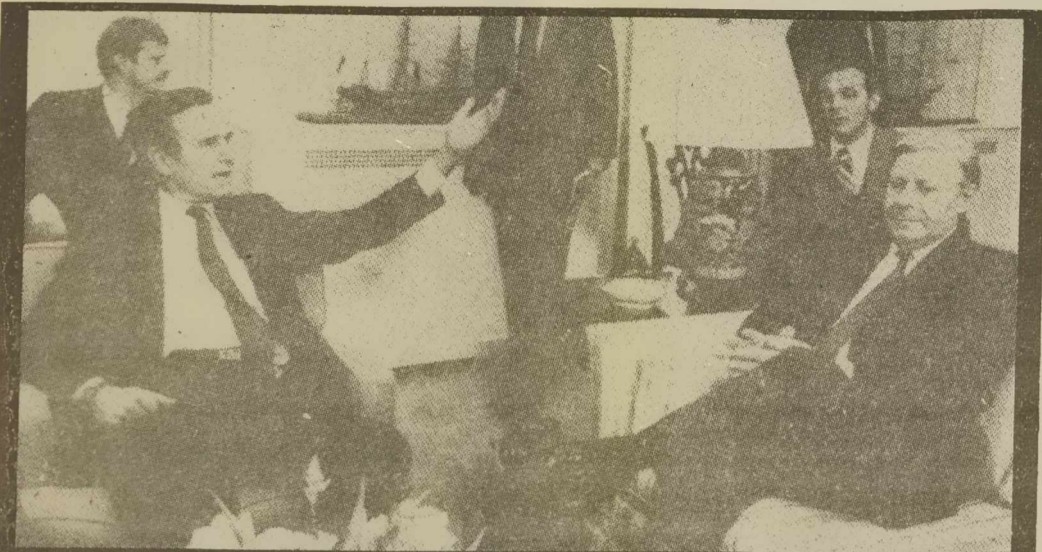
V drugo leto te petletke smo vstopili s spremenljivimi gospodarskimi rezultati, kar so zakrivilo tako objektivne (vsesplošno zaostrene razmere in pogoji gospodarjenja), še več pa subjektivne slabosti in napake. Če se denimo lahko pohvalimo z izvozom Mure, Planike iz Turnišča, Radenske, Avtoradgone, sozda ABC Pomurka in še katere od organizacij združenega dela, in dokaj utečeno maloobmejno blagovno menjavo s sosednjo Madžarsko (prek treh nosilcev: sozda ABC Pomurka, Agroproda Ljutomer in Univerzala Lendava), ki zlagoma preraša v trajne oblike povezav, kot so industrijske kooperacije in dolgoročno sklenjene pogodbe, nam bodo še veliko preglavic zadali nekateri problemi starejšega ali mlajšega datuma.

Mednje štejemo sanacijo razmer v lendavski INA-Nafti in soboški Mesni industriji, krepilnih injekcij bodo potrebni lesarji (v Ljutomeru Lesninin in Marlesov tozd in v Gornji Radgoni Lina iz Apač) in še posebej gradbeniki (Konstruktorjev tozd Pomurje v Murski Soboti), da o kmetijstvu ne izgubljam besed. Hoteli ali ne, toda tudi Primat in Elma v lendavski, Pomurski tisk in Blisk v soboški, Lina v radgonski in Tehnostroj in Imgrad v ljutomerski občini, se bodo morali pridružiti tako imenovanim »velikim« izvoznikom. Od teh naj omenimo še tozd Beltinka iz Beltinec, Gorenje-Elrad iz Gornje Radgone, Gorenje-Varstroj iz Lendave, Tokov tozd Drobna galanterija iz Žižkov ter Ljutomerčan in Ljutomera. Seveda se potegujemo za izvoz na konvertibilna, manj pa na klirinška tržišča — vsekakor ne za vsako ceno — kar je za nas, ki živimo prav na meji dveh povsem različnih svetovnih gospodarskih in političnih sistemov, izjemnega pomena.

Do novih proizvodnih (in naložbenih) programov se bo treba obnašati selektivno in diferencirano, pa naj bo posredi Krka, Lek, Slovenijaceste in nemara še kdo. Pravzaprav smo zdaj pri jedru problema: z drugimi se še zmenimo, sami doma v regiji ali občini pa le stežka najdemo skupen jezik. Ne kaže zanemariti bogatih nahajališč nafte in mineralnih voda, vrste turističnih zanimivosti in drugih — če jih smemo tako imenovati — naravnih dani. Glede naložb še misel, da se njihovo drobljenje — kot se tudi v Pomurju kažejo težnje — ni nikjer obneslo, še manj, da bi s tem kaj dosti pridobili. Regijska komisija za naložbena vlaganja bo moral biti pri tem odločnejša, zlasti pa bo treba dati več veljave odločitvam delavcev, ki so bili doslej odločno premalo seznanjeni z investicijsko politiko in čisto preobilnimi naložbenimi apetiti. Edina prava »šansa« torej je: v Pomurju bomo morali bolj držati skupaj. Če k dosedanjim izkušnjam dodamo še spoznanje, da premoremo precejšen in usposobljen kadrovskega potencial, da imamo dokaj razvito drobno gospodarstvo in da se — če je treba, kot recimo ob glasovanju za izgradnjo kirurgije — vendarle znamo najti, so lahko napovedi za gospodarjenje v letu 1982 manj črnogledne.

Polje, kdo bo tebe ljubil?

stran 9

Včeraj je zahodnonemški kancler Schmidt odpotoval na enodnevni obisk v Parizu. V Bonnu pripisujejo temu srečanju s francoskim predsednikom Mitterrandom velik pomen še posebej zato, ker ves Zahod išče skupno izhodišče glede Poljske. Pred tem je Schmidt svoje poglede obrazložil tudi ameriškemu predsedniku Reaganu. Vsekakor gre pri tem za pobudo, ki naj bi zahodnoevropske države približala k enotni oceni ameriških ukrepov proti SZ in Poljski. Na sliki: Schmidt se je v Washingtonu pogovarjal tudi z ameriškim podpredsednikom Bushom.

Varčevanje — pravilno obnašanje

Sosedna Madžarska ustvarja z zunanjo trgovino več kot 50 odstotkov narodnega dohodka, ali z drugo primerjavo povedano, z izvozom krijejo približno polovico celotnih potreb po energiji in še veliko več po surovinah. Ker je s svojo zunanjetrgovinsko usmerjenostjo od vseh vzhodnoevropskih dežel najbolj odprta proti Zahodu, Madžarska tudi najbolj čuti svetovno recesijo.

Vkljub takšnemu ugodnemu razvoju pa se je madžarsko vodstvo lotilo zavzetega boja proti razpisništvu in nezmernosti na vseh področjih. To bo omogočilo, da bodo lahko v petih letih investirali okoli 30 milijard forintov (približno 900 milijonov dolarjev) v industrijske objekte, tehnologijo, inovacije in v vse tisto, kar naj bi sčasoma zagotovilo veliko več prihranka, kot znašajo te nedvomno visoke investicije.

Madžari so se lotili varčevanja tudi tako, da zmanjšujejo administracijo in stroške za reprezentanco. Z združitvijo treh ministrstev za industrijo na primer so sprostil več kot 600 delovnih moči, ki so jih preusmerili v proizvodnjo. To seveda ne bi smel ostati osamljen primer, pravijo. V zadnjih dveh letih se je število zaposlenih v industriji zmanjšalo za 4,5 odstotka in samo v lanskem letu se je iz mest vrnilo na podeželje 30 tisoč delavcev. Kje so vzroki za to? V industriji napovedujejo ostrejša merila za storilnost, v kmetijstvu pa se zelo dobro zasluži. Veliko pozornost posvečajo tudi drobni obrti: v Budimpešti in tudi v drugih mestih je vedno več majhnih obratov, ki, prvič zaposlujejo, in drugič, tržišču ponujajo predvsem tisto, kar sicer manjka.

Kaže, da Madžari vedo biti dosledni. To se vidi po tem,

kako zmanjšujejo stroške za reprezentanco. Uvedli so zelo natančne predpise, koliko kdo za kaj porabi. Velike in drage avtomobile zahodne proizvodnje so vzeli vsem funkcionarjem in drugim voditeljem, nižjim od državnega sekretarja (ki je prvi za ministrom) in jim dali, če imajo sploh pravico do avtomobila, praviloma lada 1600. V ladah se vozijo celo generalni direktorji takšnih velikih tovarn kot sta na primer Csepel in Raba, ki zaposlujeta 30 oziroma 20 tisoč delavcev. V mercedesih in drugih limuzinah se vozi samo nekaj deset funkcionarjev. Domačemu poslovnemu gostu se lahko ponudi le kava in sok. Alkohol je samo za tujce. Vrednost darila, ki ga dajo tujcu ne sme presegati 400 forintov (okoli 400 dolarjev). Pravilo je tudi to, da smeta iti na kosilo ali večerjo na vsakega tujega gosta največ dva domačina.

Ameriško-sovjetska pogajanja bodo

Ameriški zunanji minister Alexander Haig je izjavil, da se načrt za njegov sestanek s sovjetskim zunanjim ministrom „ni spremenil“. Konec meseca naj bi se sestala in razpravljala o možnostih za obnovo pogajanj o strateški jedrski oborožitvi. Pač pa je ameriški državni sekretar pripomnil, da je vprašanje, ali bi se sestala, če bi prišlo do „drastičnega poslabšanja razmer na Poljskem“, ki bi ga povzročila Sovjetska zveza.

Haig je hkrati potrdil, da se bodo ameriško-sovjetska pogajanja v Ženevi o jedrskem orožju v Evropi „normalno nadaljevala“. Po njegovi izjavi ameriško-sovjetskih pogajanj o jedrski oborožitvi „ne bo prizadela sedanja napetost v odnosih med Vzhodom in Zahodom, ki je posledica poljske krize“.

Ameriški zunanji minister je poudaril, da bodo „celotni odnosi“ med blokoma odvisni od „sovjetskega ravnanja v zvezi s poljsko krizo“. Izrecno pa je poudaril, da se bodo stiki med vesilama nadaljevali, „ker

imajo v kriznih obdobjih stiki in izmenjava mnenj še večji pomen“. Uradni Washington še naprej meni, da je vojno stanje na Poljskem uvedeno na sovjetski pritisk.

Ameriška vlada je sporočila Moskvi, da bi morebitna sovjetska vojaška intervencija na Poljskem imela „daljnosežne in hude posledice“ za odnose med Vzhodom in Zahodom.

Bela hiša je sporočila, da na ministrskem sestanku pakta NATO prihodnji teden ne bo vztrajala pri priključitvi zahodnih zaveznikov ameriškim sankcijam proti Poljski in Sovjetski zvezi. Namesto tega bo Washington zaveznikom predlagal „ostro politično obsodbo“ Moskve zaradi njenega pritiska na Poljsko.

S takšnim političnim izhodiščem naj bi ZDA dobile podporo svetovne javnosti pri obsodbi „sovjetskega obnašanja“ v poljski krizi, na konferenci o varnosti in sodelovanju v Madridu in v Združenih narodih.

Nepojmljivo izkoriščanje otrok

V južnoameriški Kolumbiji okrog tri milijone otrok od 6 do 14 let ne more obiskovati šol, ker morajo delati. Čeprav je zaposlovanje mladoletnikov, mlajših od 16 let, prepovedano, pa je v Kolumbiji vse več otrok, ki morajo delati. Kot piše kolumbijsko časopisje so vladni uslužbenci ugotovili, da je v diamantnih rudnikih zaposlenih celo veliko otrok, ki še niso dopolnili petega leta starosti. Na obrobju Bogote so pred nedavnim odkrili ilegalno tovarno, v kateri so bili zaposleni sami otroci. Po uradnih statistikah je pri delu samo lani umrlo več kot sto otrok, pravo število pa je po vsej verjetnosti nekajkrat večje. Sociologi poudarjajo, da je za rastoče otroško zaposlovanje in vedno večjo mladinsko kriminaliteto kriva strahovita revščina, v kateri živi večina kolumbijskega prebivalstva. Lani so se življenjski stroški povečali za več kot sto odstotkov, vsaka druga družina pa ima dohodek, ki je manjši od 5500 dinarjev.

globus

WASHINGTON — Ameriški obrambni minister Weinberger je izjavil, da je izraelska priključitev Golana ilegalna in neveljavna.

VARŠAVA — General Jaruzelski, ki se je pred dnevi srečal s poljskim primasom Glempom bo 20. januarja na seji Sejma podal programski referat.

WASHINGTON — Lani decembra so v ZDA dosegli rekordno število nezaposlenosti: 9,5 milijona delavcev, kar je skoraj 9 odst. vseh zaposlenih.

RIM — V nekem rimskem predmestju so prijeli 42-letnega Giovannija Senzanija, enega izmed voditeljev rdečih brigad.

WASHINGTON — Zahodnonemški kancler Schmidt se je ponovno zavzel za to, da naj bi se sešla ameriški predsednik Reagan ter sovjetski voditelj Brežnjev. Kot je dejal Schmidt, naj bi na tem sestanku oba voditelja »odpravila morebitna napačna mnenja o načrtih in namenih obeh vlad, ki bi utegnili pahnuti tako Evropo kot ves svet, še posebej pa Moskvo in Washington v hudo nevarnost.«

VARŠAVA — Poljski notranji minister je izjavil, da so po uvedbi vojnega stanja na Poljskem internirali 5906 ljudi.

BOGOTA — V kolumbijskem mestu Manizales je zaradi zemeljskih plazov izgubilo življenje 35 ljudi, deset pa je bilo ranjenih.

PEKING — Neka Kitajka, ki je imela rakasti tumor na jeziku, spet lahko govori. Zdravniki so ji iz mišičnega tkiva roke »sestavili« nov jezik. Operacija je trajala 16 ur, pacientka pa je spregovorila po enomesečnem zdravljenju.

V žarišču dogodkov

ŠE ZANIMANJA ZA POLJSKE DOGODKE

Srečanje generala Jaruzelskega in nadškofa Glempa so opazovalci v Varšavi ocenili kot najpomembnejši politični dogodek po uvedbi vojnega stanja na Poljskem. Jaruzelski, ki trenutno kot vodja partije, vlade in armade nadzoruje vso oblast in Glomp kot poglarvar močne katoliške cerkve sta se srečala, ko so prve šoke in ostre odmeve na uvedbo vojnega stanja začeli postopoma zamenjavati hladnokrvni politični pristopi k stvarim.

Kako naprej? Vojno stanje, ki so ga uvedli na Poljskem, ne more trajati neskončno. Tudi sam general Jaruzelski, ki je postal vodja vojaškega sveta narodne rešitve in zatem ljudstvo seznanil z uvedbo vojnega stanja, je dejal, da ne bo trajalo niti uro dlje, kot je potrebno — to pa je, ko se bodo normalizirale razmere v državi. Jaruzelski se je v tistem trenutku brez dvoma zavedal, da si je normalizacijo težko zamišljati brez pomoči vplivne cerkve. Najbrž niso zato slučajno drastično ukiniteli številnih državljanskih svoboščin in prav, ene pa se sploh niso dotaknili —

to je pravice verskih obredov.

Predstavniki poljskih oblasti so tujim novinarjem povedali, da bodo vse internirane izpustili po ukinitvi vojnega stanja. Predstavniki oblasti so ocenili, da se življenje postopoma normalizira, delo poteka brez stavk, anarhije in zmede. Proizvodni rezultati so dobri, so dejali predstavniki vlade, vse to pa je še daleč od resnične normalizacije, ki jo potrebuje Poljska. Ta država je predvsem v globoki gospodarski krizi, ki bo vsekakor vplivala na stopnjo normalizacije.

Na tiskovni konferenci za tuje dopisnike, ki je bila konec prejšnjega tedna, je podpredsednik vlade Obudewski dejal, da Poljska potrebuje najmanj eno leto dni predaha. Kot je dejal, misli na težaven gospodarski položaj. Brez izboljšanja tega položaja pa tudi ni trajne politične in družbene stabilizacije Poljske. Poljska dolguje tujini 28 milijard 500 milijonov dolarjev, da bi obdržala proizvodnjo na ustrežni ravni in pokrila nujne potrebe pri oskrbi

prebivalstva s hrano in si zagotovila najnujnejše industrijske izdelke, potrebuje še nadaljnjih 6 milijard dolarjev. Predstavniki Poljske so odločno zagotovili, da bo država izvedla gospodarske reforme — ne bo sicer celovita, kot so si jo prvotno zamislili — vseeno pa bo pomenila preobrazbo gospodarskega sistema. Po njihovi besedah je to pravtako zagotovilo, da bo Poljska s svojimi proizvodnimi zmogljivostmi, ob nujnem prestrukturiranju proizvodnje, reformi cen in ekonomskega sistema, postopoma odpravila gospodarsko krizo, toda pod pogojem, da se ji na tej poti omogoči omejen enoletni predah, ki v bistvu pomeni odložitev odplačil ter odobritev novih posojil in pomoči.

Dokaj vesel dan za Poljake pa je bil v nedeljo. Po osemindvajsetdnevni popolni prekinitvi vseh telefonskih zvez od nedelje zjutraj telefoni delujejo v vseh mestih, vendar je možno telefonirati le v okvirih mesta. Prebivalce so opozorili, da telefonske pogovore cenurirajo oziroma jim prisluskujejo ter da bodo prekinili

vsak pogovor, če bo vsebina le tega protidržavna.

Vrhovni poglarvar rimskokatoliške cerkve papež Janez Pavel II. pa je v nedeljo znova kritiziral uvedbo vojnega stanja na Poljskem in izrazil vznemirjenost zaradi nevarnosti zatiranja državljskih in drugih pravic svojih rojakov v sedanjih razmerah. Ko je govoril vernikom na Trgu Sv. Petra v Vatikanu, je papež izrekel vrsto kritik na račun sedanjih dogodkov na Poljskem, kjer po njegovih besedah izvajajo pritisk na razum, zavest in prepričanje državljanov. Poglarvar rimskokatoliške cerkve je dejal, da ves svet, še posebej pa evropske države, s skrbjo spremljajo razvoj položaja, ki je nastal po uvedbi vojnega stanja na Poljskem. Po njegovih besedah so menda Poljaki prisiljeni, da zaradi grožnje, da bodo izgubili zaposlitev, podpisujejo različne deklaracije, ki so v nasprotju z njihovimi prepričanjem. Papež Janez Pavel II. je dejal, da na Poljskem narašča pritisk na pripadnike sindikata Solidarnost, da se izpišejo iz

članstva te organizacije.

O Poljski pa je tekla beseda tudi na ministrskem sestanku pakta NATO v Bruslju. Ameriški zunanji minister Haig je od zaveznikov zahteval, naj sprejmejo resolucijo, ki bi izrazila nezadovoljstvo Zahoda zaradi najnovejših dogodkov na Poljskem.

Že pred samo ministrsko konferenco v Bruslju pa je Moskva opozorila, da Washington še ni opustil namere, da Poljsko spremeni v žarišče destabilizacije v vsej Evropi. V sovjetski kritiki ameriškega ravnanja do Poljske je Moskva dala vedeti Zahodu, da nadaljnji spori z Vzhodom ne peljejo nikamor. Življenje terja razumnega pogajanja in sodelovanje, sporoča moskovska Pravda v članku, podpisanem z znanim psevdonomom A. Petrov. Pravda označuje ameriško politiko do izrednega stanja na Poljskem kot trdoglav, ta politika pa, kot so potrdili številni izkušeni politiki, ni zaveznica politične modrosti. S tega stališča Petrov kritizira zahteve o reviziji socializma in napada mne-

nje, da naj bi bili od sprejema te zahteve odvisni odnosi Zahoda s Poljsko in prihodnje sodelovanje med Vzhodom in Zahodom. Poljsko dramo v Moskvi označujejo predvsem kot posledico spodkopavanega delovanja ameriške in drugih zahodnih obveščevalnih služb in njihovega sodelovanja s protirevolucionarnimi silami na Poljskem. Kot vzrok poljskih težav v Moskvi samo občasno menjajo napake bivšega vodstva, pri čemer v komentarjih ne obravnavajo sistemskih vprašanj. Na isti način so vzroki pojasnjeni tudi v tem članku. Avtor trdi, da je Poljska kriza predvsem rezultat usmerjenega sistematičnega skupnega delovanja notranjih in zunanjih reakcionarnih sil in dodaja, da so v okviru pakta NATO že leta 1978 obdelovali metodologijo uporabe stavk in neredov v socialističnih državah, da bi uresničili protirevolucionarne cilje. Posledica propada takšnih ciljev so sedanje washingtonske kritike in ameriški pritiski na zaveznike v paktu NATO, poudarja avtor članka v Pravdi.

ogledalo tedna

Naloge za vsakega in za vse

Za nami je leto, v katerem smo vlagali vse napore za nadaljnji razvoj socialističnih samoupravnih odnosov, ustvarjanje pogojev za gospodarsko stabilizacijo kot tudi za ohranitev miru in popuščanje napetosti v svetu — je rečeno v novoletni poslanici Predsedstva SFRJ. Ob praznovanju 40-letnice vstaje in narodnoosvobodilne borbe so nove generacije mladih ljudi skupaj s starejšimi ponovno izrazili svojo odločno privrženost pridobitvam socialistične revolucije ter pripravljenost, da jo čuvajo in razvijajo še naprej.

V preteklem letu smo še bolj obogatili svoje izkušnje, ki smo jih dosegli na osnovi pomembnih rezultatov v našem materialnem in družbenem razvoju. Bile pa so seveda tudi slabosti, o katerih smo spregovorili kritično in odkrito. Pri delovnih ljudeh se je okrepila zavest, da sedanje gospodarske težave moramo in lahko premagamo le z lastnimi napori in prizadevanji.

V letu, ki je za nami, zlasti v njegovih zadnjih mesecih, smo v borbi za gospodarsko stabilizacijo dosegli uspehe, ki ohrabrujejo, še zlasti pa je treba pri tem izpostaviti naše uspešno vključevanje v mednarodno delitev dela. Močno se je povečal izvoz in začel se je zmanjševati naš plačilni deficit. Okrepila so se tudi prizadevanja za večjo produktivnost, nadaljnjo modernizacijo in boljše organiziranost gospodarstva, kakor tudi za večjo vlogo znanosti v njegovem razvoju. Vse bolj je prisotna zavest o potrebi po varčevanju in racionalnejšem izkoriščanju vseh razpoložljivih sredstev. Dosežki in možnosti naše družbe so takšni, da predstavljajo čvrsto osnovo za naš nadaljnji razvoj.

Dvanajsti kongres Zveze komunistov Jugoslavije, ki bo v tem letu, bo kritično ocenil dosežanje izkušnje, rezultate pa tudi slabosti, s ciljem, da bi se še naprej krepila vodilna vloga delavskega razreda in vseh delovnih ljudi ter da bi še uspešneje deloval sistem socialističnega samoupravljanja. Ta najvišji zbor jugoslovanskih komunistov, kakor tudi zbori drugih družbenopolitičnih organizacij, bo nova spodbuda za napredek socializma na osnovi samoupravljanja. V tem letu se ponuja tudi priložnost velikemu številu novih, mladih ljudi, ki bodo izbrani v delegacije in delegatske skupščine ter druge samoupravne skupnosti odločno zoperstavili težnjam albanskih nacionalistov in irendentov na Kosovu, kakor tudi vsem drugim pojavom nacionalizma v naši državi. Pravtako smo se tudi uspešno zoperstavili vsem drugim poskusom sovražnih protisocialističnih sil, posebej iz tujine, ki so poskušale ogroziti izgradnjo naše socialistične samoupravne družbe ter oslabil položaj in ugled Jugoslavije v svetu. Ponovno se je potrdilo, da sta prisotnost bratstva in enotnosti ter enakopravnost narodov in narodnosti največji pridobitvi naše revolucije, zato so ju naši občani pripravljeno braniti z vsemi sredstvi ter ju še naprej krepiti in razvijati.

Tudi v tem letu bo naša glavna skrb veljala prizadevanjem za gospodarsko stabilizacijo. Zavedamo se, da bo to zahtevalo nove napore in odrekovanja. Z boljšim delom in večjim varčevanjem moramo prispevati k uravnovešanju plačilne bilance, znatnemu znižanju inflacije in okrepiti vlogo Jugoslavije v mednarodni delitvi, saj je vse to osnova za doseg gospodarske stabilizacije. Ta cilj pa bo združeno delo doseglo, če se bo ustrezno samoupravno organiziralo in povežalo na nivoju celotne države. S tem mislimo na njegovo osvoboditev od tehnobirokratskih spon, liberalistične stihije, nacionalistične ozkosti in vseh drugih pritiskov, ki zavirajo njegov razvoj. Ob tem pa se mora vsak delavec in občan zavedati, da je soodgovoren in dolžan prispevati svoj delež k ustvarjanju pogojev za doseg zastavljenega cilja.

SPLIT — Jugoslovanski ladjedelci so sklenili pogodbe, na podlagi katerih bodo letos izdelali 54 ladij, od tega 36 za tuje kupce.
BEOGRAD — Leta 1981 je bila industrijska proizvodnja v naši državi za 4 odst. višja kot leto poprej.
BEOGRAD — Svojevrsen rekord pri podražitvi je lani dosegla proizvodnja stavbnega lesa in plošč: 204,8 odstotka.
MAJDANPEK — Zemeljski plaz je blizu vasi Mrčikovca zrušil ali poškodoval okoli 60 hiš.
REKAL — Tu so za Jugolinjo splovili novo 17000-ton-

sko ladjo »Zagreb«. Ladja je dolga 160 in široka 23,5 metra.

GORAŽDE — V vasi Ostružno je pred dnevi umrla najstarejša Bosanka Vasilija Sušić, stara 110 let.

telegrami

BEOGRAD — Predstavnik Rdečega križa Jugoslavije je pred dnevi predal prvo pošiljko pomoči RKJ LR Poljski. V pošiljki je bila otroška obutev, pripravljena jedila v

Ni vzrokov za spremembo kreditnih pogojev

Po sporočilu zveznega sekretariata za informacije je zvezni izvršni svet izoblikoval predlog sklepa o uresničevanju ciljev in nalog skupne emisijske in denarne politike in skupnih temeljev kreditne politike v letu 1982, ki naj bi bil podlaga za usklajevanje stališč s pristojnimi organi republik in pokrajin v medrepubliškem komiteju za finance.

Z ukrepi kreditno-monetarne politike bodo v prvi vrsti podprli opredelitev, da je treba zagotoviti skladnejše razmerje med porabo in razpoložljivim dohodkom, umirjeno rast cen in krepitev izvozne sposobnosti gospodarstva, da bi povečali izvoz in zmanjšali primanjkljaj plačilne bilance. Na podlagi stališč iz resolucije o družbeno-gospodarskem razvoju za letošnje leto predlagani dokumenti predvidevajo, da se lahko denarna masa poveča za 17, bančni plasmaji pa za 17,4 odstotka v primerjavi z lanskim letom. Obrestne mere za posojila in druge plasmaje za izvoz blaga in storitev bodo imele najugodnejši status.

ZIS se je seznanil z informacijo o založenosti trga s kmetijskimi pridelki in živil v letu 1981, s predlogom materialnih bilanc za ekonomsko leto 1981/82 in oceno založenosti trga v letošnjem letu. Zvezni izvršni svet sodi, da je mogoče najbolj založenost trga doseči predvsem s pospeševanjem kmetijske proizvodnje, pa tudi z boljše organiziranostjo in samoupravnim povezovanjem med proizvodnimi in trgovskimi organizacijami. Sklenili so, da bodo sodelovali z izvršnimi sveti republik in pokrajin, da bi uvedli konkretne ukrepe, ki so nujni za pravočasno in redno preskrbo trga v letu 1982.

Na seji so obravnavali tudi informacijo o materialnem položaju proizvajalcev trajnih potrošnih dobrin in ugotovili, da je imela ta grupacija lani približno enak gospodarski položaj kot industrija v celoti. Dinamika proizvodnje se v bistvu ni spremenila navzlic razširjenim možnostim za kreditiranje prodaje. Zaloge izdelkov bele tehnike so se neznatno povečale, čeprav je preskrba trga še vedno neredna. Ugotovili pa so, da je v prihodnjem obdobju pričakovati bolj uravnovešeno razmerje med ponudbo in povpraševanjem, s tem pa tudi bolj mirne razmere na trgu z belo tehniko.

Ti izdelki so se lani precej podražili, še zlasti pohištvo. Proizvajalci trajnih potrošnih dobrin se po drugi strani čedalje bolj usmerjajo v izvoz. Tako se je na primer izvoz pohištva povečal kar za 43 odstotkov. Spričo tega je zvezni izvršni svet ugotovil, da za zdaj ni vzroka, da bi spremenili pogoje za kreditiranje prodaje trajnih potrošnih dobrin. Sedanja kreditna politika prispeva k stabilnosti trga s temi izdelki, k umirjeni rasti cen in povečanju izvoza.

ZIS je podprl predlog za izdajo zakona o spominskem centru „Josip Broz Tito“.

Zvezni izvršni svet je pristojnim zveznim organom v skladu s sklepi predsednika zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ ter vodij delegacij republik in pokrajin in predsednikov delovnih teles zadal nalogo, da pripravijo ustrezne predpise in drugo gradivo, ki ga bodo obravnavali na prihodnji seji zbora republik in pokrajin, predvideni za 3. februar.

Zvezni izvršni svet je tudi obravnaval več vprašanj s področja naših odnosov s tujino.

NAFTA JE — VENDOR KOLIKO

Pred dnevi je bilo slišati vest, da so na morskem dnu, trideset kilometrov od vhoda v Kotorski zaliv, odkrili nafto.

V južnem delu Jadrana so začeli iskati nafto že pred dvema desetletjema, vendar na kopnem in sicer v bližini Ulcinja in Petrovca. Nafto so takrat iskali domači raziskovalci iz delovne organizacije »Črna gora«. Pri tem vrtanju so našli nafto, zaradi velikih stroškov so vrtnje opustili. Rezultati teh raziskav pa so vendarle opogumili druge, predvsem Američane. Pri kotorskem Jugopetrolu so ustanovili posebno organizacijo Adriatik.

ki je pri raziskavah začela sodelovati z Američani. Odločili so se za vrtnje v morskem dnu. Tako so leta 1973 ponovno pričeli. Pred šestimi leti je ameriška vrtalna plošča »Hurricane« vrtala v Črnogorskem Primorju. Rezultatov ni bilo, skromni pa so bili tudi južno od Ulcinja. Vendar niso opustili. Adriatik je skupaj z ameriško firmo Tecnor's tretjega novembra lani nastavljal novo vrtno. Zavrtali so 3300 metrov v morskem dnu, vrtno pa naj bi končali do februarja letos.

Kot kaže, imajo pri tej vrtni več sreče kot pri prejšnjih dveh, vendar bo na dokončni rezultat treba počakati še nekaj tednov, ko bodo lahko ocenili količine so zaloge nafte na novi vrtni.

Z ameriškim partnerjem je dogovorjeno, da bodo Američani plačali stroške za vrtnje, ki znašajo dnevno 150 tisoč dolarjev (skupaj okrog 15 milijonov dinarjev). S pogodbo je tudi določeno, da si bodo morebiti zaslužek delili: 51 odstotkov naše podjetje in 49 odstotkov Američani.

Tuji raziskovalci so prepričani, da ne vrtajo zaman. Za nadaljnje raziskave okoli Palagruže, Jabuke in Mljeta se zanima kar 28 tujih naftnih družb iz ZDA in Evrope.

Za vsako potovanje po 200 dinarjev

V skladu s spremembo carinskega zakona, da lahko prinesejo potniki v našo državo brez plačila carine blago v vrednosti do največ 200 dinarjev, je začel veljati tudi odlok, po katerem lahko nese potnik iz Jugoslavije 200 dinarjev v apoenih po 100 dinarjev ali manj. Po tem predpisu, ki je začel veljati s 1. januarjem, žal pa je bila carinska služba o tem obveščena pozneje, lahko naši državljani ob prvem prehodu čez mejo v letu nesejo iz države ali prinesejo vanjo 1.500 dinarjev, pri vsakem naslednjem prihodu ali odhodu pa lahko nesejo čez mejo po 200 dinarjev.

Časi integracije samoupravljanja

Z zadnjo sejo CK ZK Srbije se je odprla razprava o odnosih med pokrajinama in republiko, ki je zadnja leta trajala v ozkih zaprtih krogih. To so vprašanja izgradnje samoupravnega državnštva, v katerih je precej dilem o tem, ali morajo imeti pokrajini in republika enotna stališča za odločanje na ravni federacije ali pa ne, in če ne, ali to ne pomeni težnje k izenačevanju pokrajin z republikami, čeprav je jasno, da je vse rastoče iz družbenoekonomskih odnosov in iz dela zasnovano na delu, ne pa na pozicijah družbeno političnih skupnosti, ki si lastijo preveliko pravico razpolaganja z družbenimi sredstvi, kot da bi bila državni kapital.

Dogajanje na Kosovem je pokazalo, kam vodi tak način delovanja, po katerem pokrajina zahteva vedno več sredstev, vedno več pomoči za razvoj, ne da bi sama dajala približno toliko ali vsaj težila k temu, da daje sorazmerno kar največ sama od sebe, saj gre za njen razvoj. Zato je zdaj politična platforma za spreminjanje razmer na Kosovem usmerjena v podporo borbi samih Kosovcev za premagovanje kontrarevolucije in ustvarjanje pogojev za uspešnejše gospodarjenje, zaposlovanje itd., kar sicer ni nič novega v programu ZKJ in tudi starejših socialističnih gibanjih od Dimitrija Tucovića sem, ko je zastavljeno osvoboditev iz aktivnosti megega naroda in snovanja sodelovanja ostalih narodov na temelju takšnega delovanja, ki izhaja iz sebe.

Ker je izgrajevanje samoupravljanja pravzaprav revolucionarni proces razlaščenja centrov moči, kar pomeni zdaj decentralizacijo upravljanja s sredstvi kot državnim kapitalom, je nedvoumna resnica, da ta borba za samoupravljanje ne poteka samo tam, kjer je prišlo do najhujše konfrontacije zaradi prevelikega zaostajanja samoupravljanja, ki je dalo prostor delovanja sovražnim silam, temveč tako ali drugače povsod, in da je povsod mogoče mnogo večje graditeljsko sodelovanje vseh pokrajinskih in republiških meja, saj imamo ničkoliko

PISMO IZ BEOGRADA

sestavljenih organizacij združenega dela, ki imajo težave v vseh republikah in pokrajinah in celo tudi v tujini. To pa je predvsem borbeni prostor sindikatov kot razredne delavske organizacije, ki pa je ostal neizkoriščen zaradi premajhne usposobljenosti organizacije za mobilno delovanje članstva, ker je bilo preveč samo forumskega delovanja.

To je menda najtočnejši odgovor na vprašanje, kako je bilo mogoče, da so na Kosovem imeli sovražniki toliko podpore tudi v delovnih organizacijah: delavci so bili preveč odrinjeni od upravljanja s sredstvi, ki jih dajemo za razvoj Kosova, in to polovico na državno posredniški način in polovico z združevanjem sredstev in dela, ki še ni dovolj zaživelo zaradi uporabljanja teh stalnih sredstev za razvoj na delavcem odtujen način.

Šele zdaj, po znanih neljubih dogodkih na Kosovem, razmišljajo o tem, kako imajo sicer veliko šolanih kadrov, vendar brez industrijske tradicije in jim je torej skupaj s sredstvi treba dati tudi sposobne realizatorje dogovorjenih razvojnih programov, ki morajo zaposliti čimveč nezaposlenih, a ne visoko avtomatizirane proizvodnje, kar naj bi privedlo do zmanjšanja odstotka nezaposlenih v pokrajini.

Ob tem vprašanju nadaljnega razvoja pa nastaja vprašanje ustreznosti nagrajevanja delavcev nasploh, pa z gledišča najkakovostnejših, ko je že kot resnica dognano dejstvo, da diplome same še nič ne prispevajo k razvoju. Papirnata merila vrednotenja dela, ki so jih zlasti v sindikatih tako dolgo in pisarniško pripravljali in premlevali, so dobila v tej življenjski praksi povsem negativno oceno. Praksa namreč kaže, da marsikje, ne samo v družbenopolitičnih skupnostih, upravljajo z minimalnim delom raje kot s kapitalom, državnim kapitalom, kot pa po načelih dela, a po metodah krepitve sodelovanja vseh delavcev v upravljanju s sredstvi, ki so nam na razpolago, in tako da bodo imeli vsi od tega čimveč koristi.

To velja tudi za podjetniški način mišljenja in delovanja v organizacijah združenega dela, ki so še daleč od tega, da bi planirale samostojno in ustvarjale trdne in dolgoročne temelje svojemu in skupnemu razvoju, ki praviloma sega čez vse meje družbenopolitičnih skupnosti in utemeljuje tudi enotno jugoslovansko tržišče, brez katerega, kot vidimo, je med različnimi vrhovi več bitk za svoje pozicije kot pa za večanje rezultatov dela, a v imenu združenega dela.

Viktor Sirec

Tribuna mnenj, izkušenj, napotkov

Novi carinski predpisi in seznanjanje z njimi, postopki carinskih delavcev na mejnih prehodih, devizno poslovanje, pogoji za kmetovanje, gradnja zasebnih stanovanjskih hiš in nabava gradbenih materialov, uvoz raznovrstnih strojev in opravljanje obrtnih, zlasti storitvenih dejavnosti — to bi bil zelo splošen spisek vprašanj, ki so na letošnjih novoletnih razgovorih zanimala naše rojake iz tujine.

Ustrezni koordinacijski odbori pri vseh štirih občinskih konferencah SZDL so jih skupaj s predstavniki carine, banke, medobčinske gospodarske zbornice, izvršnega sveta, sindikata in krajevnimi skupnostmi ter organizacijami združenega dela pripravili vsega šest: dva v Murški Soboti, po enega v Lendavi in Gornji Radgoni

in dva v Ljutomeru. Udeležba tudi letos ni bila najboljše, saj se je razgovorov udeležilo skupaj nekaj nad 100 zdomcev, kar kaže, da jih bo veljalo v prihodnje bolj domiselno organizirati.

Sicer pa so se razgovori izkazali kot zelo koristna tribuna za izmenjavo najrazličnejših mnenj, izkušenj in napotkov. V Lendavi in tudi drugje so pomenili v bistvu poleg drugega še nadaljevanje rodiljskih sestankov za starše otrok, ki delajo v tujini. Pripravili so jih po osnovnih šolah s priložnostnim kulturnim programom. V Murški Soboti je bila razprava še posebej živahna. Tako so zdomci največ očitkov naslovili na račun postopkov carinskih delavcev pri prehodih čez državno mejo, najbolj pa so se hudovali nad zakasnelimi

in pomanjkljivimi informacijami o novih carinskih predpisih glede vnosa oziroma iznosa dinarskih sredstev in carinjenja. Ob tem se je pokazalo, da pa so bili naši delavci iz Ingolstadta in Dunaja o omenjenih predpisih pravočasno seznanjeni preko diplomatsko-konzularnega predstavništva oziroma kulturno-informativnega centra.

Podobno kot v Murški Soboti je tudi na obeh razgovorih v Ljutomeru — enega so pripravili v Križevskih opekarnah — največ očitkov letelo na carinsko službo in pozno seznanitev z novimi carinskimi predpisi.

V Gornji Radgoni so zdomci predlagali, da bi morali v občini bolj pokrbeti za tesnejše stike z njimi in bi zato kazalo v okviru občinske uprave ali kje

drugje organizirati poseben informativni center, preko katerega bi lahko sodelovali skozi vse leto.

Na razgovorih so se rojaki, ki se po vrnitvi domov nameravajo ukvarjati s kmetijstvom, zanimali za to, kakšni so pogoji in razmere za sodobno kmetovanje, tiste, ki si nameravajo postaviti ali pa že gradijo zasebno stanovanjsko hišo, pa je seveda najbolj zanimala nabava določenih gradbenih materialov, zlasti cementa. Kot so ugotavljali, ga morajo največkrat pripeljati iz sosednje Avstrije. Nekaj pikrih je padlo glede izsiljevanja gradbenih in drugih zasebnih obrtnikov, ki so zdomcem pripravljene opraviti določeno storitev, vendar le za devize.

B. Žunec

RAZVOJNI DOKUMENT VSEH NAS

Kot je že v navadi, zadnje zasedanje zborov skupščine občine v Murški Soboti ob izteku leta poteka v znamenju sprejetja resolucije o uresničevanju družbenega plana občine v prihodnjem letu. Tako je bilo tudi na tokratnem skupnem sestanku delegatov zborov združenega dela, krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, ki so na osnovi izrečenih pripomb in predlogov iz široke javne razprave v vseh delovnih in življenjskih okoljih potrdili razvojne usmeritve v letu 1982. Kot je v uvodni obrazložitvi poudaril predsednik izvršnega sveta skupščine občine Janez Kučan, bo letošnje leto prelomnega pomena, česar se morajo še posebej zavedati v združenem delu, kjer je treba plan-

ske dokumente prilagoditi politiki gospodarske stabilizacije.

Občinska resolucija s posebnim poudarkom zavezuje za hitrejši razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, za povezovanje združenega dela ter hitrejšo in bolj učinkovito združevanje dela in sredstev, še zlasti ob izvoznih programih. Glavna naloga leta 1982, kateri je vse podrejeno in od katere je vse ostalo očitno več ali manj odvisno, je izvoz. Ta bi se naj v primerjavi z letom poprej povečal kar za 13 odstotkov, zato bodo nujna večja prizadevanja organizacij združenega dela iz murskosoboške občine, saj predstavljajo izvozne posli tovarne Mura celo 70 odstotkov vsega izvoza. Zato pa bodo morali nepo-

sredno določeni nosilci nalog o tem, kako jih izvajajo, tekoče obveščati izvršni svet, ta pa mora s tem in svojo aktivnostjo celovito seznanjati skupščino. Velika skrb je v resoluciji namenjena tudi rasti industrijske (2,5 odstotka) in kmetijske proizvodnje (4 odstotke), kar bi naj dosegli z boljšo organizacijo dela in tehnično opremljenostjo, ter zaposlovanju. Tudi vse oblike porabe so vpete v skrbne možnosti, cene pa ne smejo naraščati v takšni meri, da bi le-te lahko znova ogrozile izvoz in konkurenčno sposobnost murskosoboškega gospodarstva. Obnašanje v

skladu z resolucijskimi usmeritvami je nujnost, saj bodo, kot je bilo povedano, v nasprotnem primeru poklicali na odgovornost vse tiste, ki ne bodo uresničili zastavljenih ciljev.

Delegati so poleg resolucije dobili v sprejem ali presojo še vrsto spremljajočih dokumentov, kot je načrt zaposlovanja v tem letu in proračun občine, govor pa je bil tudi o programih sisov družbenih dejavnosti in zagotavljanju sredstev za njihovo uresničevanje ter o nekaterih osnutkih odlokov.

Milan Jerše

LETO 1982 — LETO STAROSTNIKOV

Brez pridržkov do sočloveka

Po že ustaljeni navadi dajemo v zadnjem obdobju letom, mesecem, tednom in celo dnevom posebna obležja. Tako je organizacija združenih narodov leto 1982 proglasila za leto starejših ljudi, skupščina Rdečega križa Jugoslavije pa predlaga, da naj bi bilo v znamenju čistoče in spodbujanja zdravstveno-higienskih navad v človekovem okolju.

Prav gotovo imajo predlagatelji s tako časovno zakroženimi akcijami najboljši namen, a se navzlic temu ne moremo znebiti občutka, da si po tej poti skušamo na dokaj čuden način trkati in prati slabo vest in se hočemo z javnimi razglasi oddolžiti vsem tistim, ki so že itak in preveč zastopavljeni, osamljeni in odrinjeni. Le zaradi večje nazornosti vzemimo pravkar minulo mednarodno leto invalidov in se odkrito vprašajmo ali se je — gre seveda za vse štiri občine Pomurja — v tem času kaj bistveno premaknilo na bolje. Če ne štejemo izredne pridobitve, med kakšne nesporno sodi invalidska delavnica Solidarnosti v Murški Soboti, pa prizadevanja po čim večjem zaposlovanju invalidnih oseb na domu v okviru delovnih organizacij Mura in Gorenje-Elrad, peščica raznovrstnih prireditev, s katerih je izkupiček šel za potrebe invalidov, morda pa še kakšne solidarnostne akcije, večja podčrtati, da se kaj prida res ni spremenilo. Ob številkah, kolikor jih sploh imamo na voljo, to hudo zaskrbljuje. Žal nimamo točnejših podatkov o delovnih, še manj pa tovrstnih invalidnih med kmečkim prebivalstvom, prav tako tudi ne o ortopedskih invalidih, zanesljivo pa lahko trdimo, da je obojih nad 100. Konec predlanskega leta smo imeli v Pomurju evidentirane 104 slepe, števila slabovidnih pa ne poznamo. Slušno prizadetih je okrog 400, za tako imenovane starostne invalide ni podatkov, medtem ko je vojnih invalidov registriranih 221.

O tem, kako poteka varstvo, usposabljanje in vključevanje v življenje in delo invalidnih oseb v Pomurju, bomo še pisali, zato se za zdaj v to, sicer zelo strokovno področje, ne bi poglobljali. Prav gotovo pa doseženi uspehi na tem področju ne morejo povsem ovreči že omenjenih spoznanj in ugotovitev.

Razlog za črnogledost, da tudi letos, ko je proglašeno mednarodno leto ostarelih in leto čistoče, ne bomo veliko dosegli, je potemtakem dovolj. Vendar pa si velja zapomniti pridržek, ki se poraja sam od sebe, da se namreč kljub vsemu da marsikaj postoriti. Še posebej, če bomo znali izkoristiti in usmeriti vse organizirane sile pod okriljem socialistične zveze, drugih družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij in društev, kakor tudi najrazličnejše odbore in komisije — zlasti te! — po krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela. Navsezadnje pa je veliko odvisno od nas samih. Namreč, da bo prevladal čut do sočloveka v stiski in da mu bomo tudi pomagali. Saj prav za to tudi gre.

Br. Žunec

Novo vodstvo OK SZDL Lendava

Delovanje socialistične zveze delovnih ljudi mora biti v tem trenutku usmerjeno v uresničitev ekonomske stabilizacije in krepitev samoupravljanja na vseh področjih, v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih. Takšna usmeritev je bila potrjena na nedavni programski konferenci občinske konference SZDL Lendava, na kateri so sprejeli tudi pravila te frontne organizacije in izvolili novo vodstvo. Za predsednico občinske konference je bila ponovno izvoljena Marija Zver, za podpredsednika Jože Varga in za sekretarja Ludvik Horvat, doslej zaposlen v Gorenje-Varstrovju. Delo občinske konference in krajevnih konferenc SZDL je bilo uspešno, vendar ne na vseh področjih in v vseh krajevnih skupnostih. Delegatski sistem se je že razvil in prebolet začetne težave, vendar ga bo potrebno še dopolniti, zlasti pa doseči večjo odgovornost delegatov in delegacij. Prav zaradi tega so v lendavski občini posvetili posebno pozornost pripravi na letošnje volitve, zlasti pa pri izbiri kandidatov za bodoče delegate in nosilce funkcij v družbenopolitični skupnosti in samoupravnih interesnih skupnostih. Evidentiranje je bilo uspešno, tako glede števila evidentiranih kot strukture le-teh, sedaj pa čaka socialistično zvezo nova naloga. Med evidentiranimi bo potrebno izbrati najboljše, ki naj bi delegatski sistem ne samo izpopolnjevali, temveč ga dograjevali in obogatili.

Jani D.

V znamenju volilnih priprav

Celotna seja predsedstva občinske konference socialistične zveze v Murški Soboti je bila tokrat v znamenju ene od najpomembnejših nalog sedanjega družbenopolitičnega trenutka — to je priprava na bližnje volitve. Sklenili so, da bo temu namenjena tudi skupna seja občinskega sveta zveze sindikatov in občinske konference SZDL, na kateri bodo med drugim obravnavali in sprejemali poročilo o poteku politične aktivnosti v pripravah na volitve ter pretresali besedilo dogovora o merilih in sestavi družbenopolitičnega zbora občinske skupščine in sklep o postopku delegiranja delegatov v ta zbor. Govor pa bo tudi o rokovnikih za izvedbo predkandidacijskih, kandidacijskih in volilnih opravil, poleg tega pa o konstituiranju delegatskih skupščin za območje murskosoboške občine. Sem pa sodi tudi predlog poslovnika za delo občinske kandidacijske konference. Vse to bi naj prispevalo k čim bolj

tvorni razpravi na skupni seji murskosoboških sindikatov in socialistične zveze o evidentiranih možnih kandidatih za delegate družbenopolitičnega zbora skupščine občine ter nosilcih delegatskih in volilnih funkcij v občinski skupščini in skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti.

Člani predsedstva OK SZDL v Murški Soboti so ob tej priložnosti tudi potrdili vse volilne dokumente, ki bodo potrebni za nemoten postopek volitev. Tako so že sprejeli poslovnik za prvo in drugo sejo občinske kandidacijske konference, kakor tudi ostale ustrezne dokumente. V tem smislu potekajo tudi intenzivne priprave na seje izvršnih odborov osnovnih organizacij zveze sindikatov v temeljnih organizacijah združenega dela in predsedstev krajevnih konferenc socialistične zveze v krajevnih skupnostih murskosoboške občine, ki bi jih po rokovniku morali opraviti do 25. januarja.

Milan Jerše

ŠLO BO — le več vzorov je treba

Mladim v Krogu bi zagotovo delali krivico, če bi trdili, da nič ne delajo, da so premalo aktivni. Ta trditev bi veljala za nekatere — teh je, žal, preveč — zagotovo pa ne za tiste, ki so vključeni v brogarsko in gasilsko društvo. Tja sta jih privabila red in disciplina, pa še precej ljubiteljsstva je zraven. Marsikaj so že naredili, zato se trudijo, da bi pri skupnem delu v tem sorazmerno velikem kraju v predmestju Murske Sobotne na tak ali drugačen način tudi starejši z vzgledi in lastnim delom pritegnili tudi ostale. Družbenopolitične organizacije se, skupaj s krajevo skupnostjo, trudijo, da bi za delo mladih čim prej zagotovili primerne prostore. Več o tem so za današnjo anketo povedali:

DRAGO HORVAT, predsednik OO ZSMS: »Več kot 60 članov imamo v naši mladinski organizaciji, aktivnih pa je sorazmerno malo. Sam menim, da jih bomo morali pritegniti k sodelovanju s kakšnimi bolj vabljivimi oblikami dela, morda z veselim večeri ali čem podobnim, potem pa bi se lahko dogovorili tudi o ostalih nalogah, ki jih ni malo. Tudi kakšna igra ne bi bila odveč. Morda bi bilo potem tudi manj izgovorov, ko bi bilo treba priti na sestanke družbenopolitičnih organizacij, ali pa prijeti za lopato. Bo že šlo — mladim v Satahovcih smo obljubili, da bomo pomagali pri sajenju 88 dreves v spomin na tovariša Tita.«

BRIGITA KOSI: »Vedno, ko sem imela prosti čas, sem kot mlada članica brogarskega društva šla na treninge, tudi zabavne prireditve me veselijo, le oder in več klopi bi rabili v vaški dvorani, pa tudi skrb za red in disciplino ne bi bila odveč. Na to so nas že opozorili starejši. Marsikaj lahko naredimo sami, vendar na kulturne način.«

KOLOMAN HORVAT, predsednik brogarskega društva »Mura«: »Mladi, ki so vključeni v brogarsko društvo, prizadevno delajo. Šport jih privlači, zato jih je v naših vrstah okrog 40, od tega skoraj polovica zelo aktivnih. Ne zatajijo niti takrat, ko je treba prijeti za lopate in opraviti kakšno nalogo na delovni akciji. Posebno so se izkazali pri gradnji čolnarne.«

JANEZ LUKAČ, kmetovalec: »Sam ugotavljam, da mladi, ki so vključeni v gasilsko ali brogarsko društvo, je poredko zatajijo. Prizadevni so, delajo s srcem, ostale pa bo treba pritegniti na drug, zanimiv način. Zabavne prireditve, delovne akcije, tesnejše sodelovanje z ostalimi organizacijami in društvi. Tega v nobenem primeru ne more narediti samo predsednik, ampak tudi ostali. Še vedno velja stara resnica, da se mladi pogosto zelo radi zgledujejo po ljudeh, ki se zavzemajo za nekaj naprednega, koristnega za ves kraj. Moti me le to, da sorazmerno malo mladih ostaja na kmetijah. Zdi se mi, da sem zdaj v Krogu eden najmlajših, ki se je odločil za kmetovanje.«

ANICA GOMBOC, predsednica krajevne konference SZDL: »Na sestanke smo vedno vabili tudi predstavnike mladinske organizacije, ugotavljam pa, da smo še vedno premalo povezani, premalo je dogovarjanja in še manj pobud. Za vse to niso krivi samo mladi, tudi starejši bi lahko z aktivnostjo pritegovali mladi rod. Res pa je, da mladina nima primerne prostora za svoje dejavnosti. Vaški dom je pretesen, posebno zato, ker je v njem še vedno trgovina, za katero še nimamo primernejših prostorov. Trudimo se.«

Krajevna konferenca SZDL ima med drugimi nalogami zapisano tudi to, da bo pritegovala mlade v vse dejavnosti v krajevni skupnosti. Starejši naj bi pomagali mladim, mladi pa naj bi starejše sproti opozarjali na vse tisto, kar želijo. Samo s skupnim delom se da narediti nekaj novega, koristnega za vso vas.«

V Krogu mladi in starejši priznavajo, da bodo morali svoje načrte pravočasno usklajevati. Mladi lahko naredijo veliko več, če bodo imeli med starejšimi dovolj vzornikov in spodbujevalcev.

Janko Stolnik

USPEŠEN ZAČETEK, TODA...

Učenci prvih letnikov srednjih šol v Sloveniji so to šolsko leto začeli po novem — vključili so se namreč v usmerjeno izobraževanje. Tako tudi 1.266 učencev v Pomurju, ki so lahko izbirali med 13 usmeritvami oziroma 17 programi in 38 smermi v 7 srednješolskih centrih usmerjenega izobraževanja (v Murski Soboti, Rakičanu, Lendavi, Ljutomeru in Radencih). Za cilj smo si zastavili, da naj bo razmerje nekje blizu 70:30 odstotkov v korist tako imenovanih proizvodnih poklicev. Temu smo se uspeli približati, vendar če pogledamo stanje po posameznih šolah, lahko ugotovimo, da se še vedno precej učencev usposablja mimo potreb pomurskega združenega dela, saj je že zdaj jasno, da po končanem šolanju doma ne bodo dobili delovnega mesta (trgovci, zdravstveni tehniki, ekonomski tehniki idr.).

Zdaj je že čas, da lahko naredimo prve analize o uveljavljanju novega vzgojnoizobraževalnega sistema v srednjih šolah. Kakšna je ta ocena in kaj bi bilo treba še storiti — o tem smo se pogovarjali s pedagoškim svetovalcem pri organizacijski enoti zavoda za šolstvo v Murski Soboti Francem Huberjem in predsednikom kolegijskega poslovodnega organa na srednješolskem centru za pedagoško in tehnične usmeritve v Murski Soboti mag. Miloradam Vidovičem.

KAKŠNE PRIPRAVE

Kako bi lahko ocenili same priprave na začetek srednjega usmerjenega izobraževanja v Pomurju?

FRANC HUBER: »Ocenjujemo, da so bile priprave resne in odgovorne, tako v materialnem, organizacijskem, kadrovskega in vsebinskega pogledu. Tako je delo lahko uspešno steklo. Zaradi naraščanja števila učencev v srednjih šolah le-te vse bolj čutijo prostorsko stisko, zaradi česar imata enoizmenski pouk samo srednja kmetijska šola v Rakičanu in srednja šola družboslovne usmeritve Fran Miklošič v Ljutomeru, ostalih 5 pomurskih srednjih šol pa ima pouk delno oziroma tudi v celoti v dveh izmenah. Pozitivno pa ocenjujemo kadrovske strukture, saj je v primerjavi s prejšnjim letom znatno boljša. Velika večina učiteljev, ki poučujejo predmete SVIO (skupne vzgojnoizobraževalne osnove) v 1. letnikih usmerjenega izobraževanja, se je udeležilo številnih seminarjev in aktivov, ki sta jih organizirala zavod za šolstvo SRS oziroma organizacijska enota v M. Soboti. Naša enota je prav tako še posebej skicala več delovnih sestankov ravnateljev srednjih šol v Pomurju. Lahko torej rečemo, da je delo uspešno steklo, seveda pa šole sproti še izpopolnjujejo organizacijo in potek vzgojnoizobraževalnega procesa.

Večina učiteljev v srednjih šolah ugodno ocenjuje tudi nove učne načrte in programe, in sicer zaradi aktualnosti vsebin, večjega poudarka eksperimentalnemu delu, aktivnega osvajanja znanja ter uporabe teoretičnega znanja v praksi. Hkrati pa menijo, da so nekateri učni načrti preobsežni in prezahtevni.

Ne moremo biti tudi zadovoljni glede opremljanja specializiranih učilnic, pri čemer zamujamo, kar močno ovira normalno in uspešno izvajanje določenih učnih programov.

KAJ SE JE SPREMEMILO

Katere so prazaprav bistvene spremembe ob prehodu iz prejšnjega sistema srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje?

MILORAD VIDOVIČ: »Najprej bi lahko dejali, da je množica novih vsebin, ki same po sebi dajejo vsem učencem v usmerjenem izobraževanju enake osnove. To so umetnostna vzgoja, osnove tehnike in proizvodnje, tuji jeziki, proizvodno delo, nove oblike izvajanja pouka skozi naravoslovne

dneve, kulturne dneve, obrambne, telesnokulturne itd. Predvsem je v usmerjenem izobraževanju dan poudarek vzgoji in takemu cilju, da

FRANC HUBER

damo skoraj vsem učencem, ki se vključujejo v nadaljnje izobraževanje, možnost doseganja večje stopnje izobrazbe in tudi več splošnih znanj, katera jim bodo omogočala nadaljevanje usposabljanja na višjih in visokih šolah. Zelo pomembno je tudi usmerjanje in preusmerjanje učencev že v času izobraževanja. Tako se sedaj zelo pripravljamo na to, da bi že po drugi redovalni konferenci, to je po 1. polletju, zelo uspešne učence v manj zahtevnih programih preusmerili v zahtevnejše programe in obratno — neuspešne učence, bodisi iz takšnih ali drugačnih razlo-

nost ali novost v usmerjenem izobraževanju je, da smo prvokrat po ustanovitvi bivšega vajeniškega sistema ali šol z izmenično organizacijo pouka ukinili takšno obliko izobraževanja. Po domače povedano nimamo več vajencev, zato v tem šolskem letu tudi ni bilo sklepanja pogodb med učenci in delodajalci. Novosti in sprememb pa je še več.

ALI SE UČENCI PREMA- LO UČIJO, ALI PA...

In kaj so pokazali prvi učni rezultati?

FRANC HUBER: »Z učnimi uspehi, ki so jih dosegli učenci v prvi letnikih srednjega usmerjenega izobraževanja, žal nismo bili zadovoljni, saj so se v poprečju gibali okrog 55 odstotkov, kar je slabše kot leto dni prej. Tako smo ugotovili, da so najboljše rezultate dosegli učenci v veterinarskem programu in pedagoški usmeritvi (okrog 90 odstotkov), najslabše pa v programu trgovinske dejavnosti (30 %) in v gradbeni usmeritvi (37 %). Analiza vzrokov za slabše učne rezultate je pokazala na določene pomanjkljivosti oziroma je potrdila ugotovitve, da reforma v srednjem šolstvu vendarle še ni prišla v sleherno učilnico. Razlogi pa so

membnega ipd. Ugotavljamo tudi, da učitelji še niso dovolj upoštevali notranje diferenciacije glede zahtevnosti znanja in sposobnosti učencev, da torej vse preveč radi vztrajajo pri zahtevi, da morajo vsi učenci znati enako ne glede na sposobnost in poklicno usmerjenost.

IZOBRAŽEVANJE OB DELU IN IZ DELA ZASKRBLJUJOČE

V pripravah na usmerjeno izobraževanje smo poudarjali, da se bodo mladi posej lahko usposabljali na tri načine ali po treh enakovrednih poteh, in sicer iz dela, ob delu ter direktno. In kako je v praksi? Lahko rečemo, da nič drugače, kot je bilo prej. Takih primerov, da bi se kdo izobraževal iz dela, torej da bi bil redno zaposlen v tej ali oni delovni organizaciji in prejemal tudi osebne dohodke, v Pomurju sploh ni in najbrž bi jih lahko v Sloveniji prešteli na prste. Izobraževanje ob delu, ki je bilo v prejšnjih letih dokaj razširjeno, pa je celo upadlo. Torej je velika večina učencev prišlo v srednje šole neposredno (direktno) po končani osemletki. Zakaj tako? Odgovorov je več, toda upravičeno se ne da povsem nobeden. Prej ko slej pa bo treba spoznati, da brez izobraženih delavcev, ki bodo lahko enakovredno sodelovali tudi v procesu samoupravljanja, ni moč pričakovati večjega napredka.

FRANC HUBER: »Letošnji padec vpisa za izobraževanje odraslih je zaskrbljujoč in kaže na to, da v delovnih organizacijah posvečajo temu vprašanju premajhno pozornost. Zato bo potrebno storiti več za uveljavljanje pravice in odgovornosti delavcev, da se stalno izpopolnjujejo v prid sebi in celotni družbeni skupnosti.

izobraževanju smo zapisali, da je to izobraževanje za delo in samoupravljanje. Tako bodo učenci med drugim morali tudi na obvezno proizvodno delo, ki bo trajalo dva tedna. Prav tako bodo učenci določenih poklicev morali še vedno opravljati v delovnih organizacijah tudi delovno prakso (trgovci, zidarji, avtomehanični idr.).

Kakšne izkušnje že ima pri tem največji srednješolski center v Pomurju?

MILORAD VIDOVIČ: »Bivši center poklicnih šol v Murski Soboti je imel že

MILORAD VIDOVIČ

doslej precejšnje možnosti in potrebe pri povezovanju z združenim delom, ker smo tako rekoč direktno izobraževali za nekatere delovne organizacije. Te vezi pa so se iz leta v leto stalno širile. Tako se z vsemi tozdi Mure dogovarjamo glede vpisov, uporabljamo tudi Murin računalnik za vaje naših učencev, imamo proizvodno kooperacijo, izvajamo izobraževanje ob delu, za katerega izbirajo kandidate v tovarni Mura, tja hodijo na izpopolnjevanje naši učitelji in še druge oblike oblike povezav imamo. Podobno sodelujemo z delovno organizacijo Panonija, neposredno smo se povezali tudi s tovarno LIV v Rogašovcih in s spostavili smo tudi stike s tozdom Polnilna oprema Radenske v Radencih ter še z nekaterimi drugimi delovnimi kolektivi. Bolj ko prestopamo prag eni drugim, se bolje spoznavamo in prilagajamo izobraževanje dejanskim potrebam združenega dela. Glede izvajanja samega proizvodnega dela naj povem, da smo dolgo čakali na sprejem ustreznih samoupravnih sporazumov, zato smo se morali sami organizirati. Tako smo že izbrali organizacije združenega dela, v katerih bodo učenci opravljali proizvodno delo, in nikjer nismo naleli na odklanjanje. Zato pričakujemo, da bomo to nalogo lahko uspešno izvedli, in sicer predvidoma od 15. februarja do začetka junija.

KAJ STORITI Z (NE)PRI- ZADEVNIMI UČENCI

Z vpisom v srednjo šolo so se učenci odločili le za usmeritve oziroma določene programe, zato jih dokončna odločitev glede poklica še čaka. Prav gotovo imajo pri tem posebno nalogo tudi šole, in to že sedaj.

MILORAD VIDOVIČ: »Da, čeprav so učenci ob vpisu navedli tudi željeno smer, po končanem 1. letniku pa se bodo lahko odločili drugače. Žal moram povedati, da še v posebnih izobraževalnih skupnostih v

Sloveniji niso sprejeli enotnih kriterijev glede tega, zlasti še, kako usmerjati uspešne učence v zahtevnejše programe. Ta naloga je izredno zahtevna in potrebno je imeti v vidu tudi kriterije ocenjevanja posameznih učiteljev v paralelkah, četudi ne bo ocena edino merilo, temveč celotno učenčevsko delo. Pri tem nas torej čaka kar najbolj strokoven prestop, ne smemo pa izključiti tudi samih učencev in njihovih staršev. No, dokončna odločitev o poklicu velja samo za tiste programe ki imajo določene stopnje, za tiste pa, ki nimajo izstopov, kot temu rečemo, pa sledi odločanje o tem, ali so posamezniki vsi zreli in sposobni, da nadaljujejo izobraževanje v zahtevnejšem programu ali pa se preusmerijo v manj zahtevne programe.

SPROTI ODPRAVLJATI SLABOSTI

Delo v srednjih šolah usmerjenega izobraževanja je kljub vsemu uspešno steklo. Katera pa so še odprta vprašanja, zlasti strokovna?

MILORAD VIDOVIČ:

»Najprej so to naloge pri odpravljanju anomalij pri prehodu učencev iz osnovnih v srednje šole pa nadalje v višje in visoke. Gre za podvajanje nekaterih učnovzgojnih vsebin in za odpravo tistih pomanjkljivosti v osnovnih šolah, ki predstavljajo temelje za nadaljevanje izobraževanja v usmerjenem izobraževanju. Ne bi se smelo namreč dogajati, da učenci, ki pridejo v srednje šole, ne znajo, denimo, računati z decimalnimi števili in ne obvladajo osnov iz pravopisnih pravil. Nadalje nas čaka spremljanje izvajanja vzgojnoizobraževalnih programov in ugotavljanje vseh tistih hib, ki nastajajo pri delu. Marsikaj bi se moralo spremeniti tudi v odnosih med učitelji in učenci, pedagoške delavce pa še posebej čaka tudi uvajanje novih oblik in metod dela ter ob tem uporabljanje številnih novih pripomočkov. Občutek imam tudi, da smo v ospredje preveč postavili samo izobraževanje, premalo pa upoštevalimo vzgojne komponente, in to, da bi odpravili učenje na pamet, da bi učence navadili na delo z učbeniki, da bi jih bolj pripravili na stalno izobraževanje, zlasti samoizobraževanje.

FRANC HUBER: »Tako učiteljski zbori kot njihova pedagoška vodstva na eni strani in pedagoška služba na drugi strani smo dolžni, da budno spremljamo vzgojnoizobraževalni proces v usmerjenem izobraževanju in sproti odkrivamo ter odpravljamo njegove slabosti. Ker s prvimi učnimi rezultati ne moremo biti zadovoljni, so učiteljski zbori dolžni sprejeti ustrezne ukrepe za izboljšanje le-teh. Strokovni aktivni po predmetih oziroma pedagoška služba pa bodo skupaj z njimi morali temeljito analizirati te rezultate ter se dogovoriti za nadaljnjo usmeritev dela.

JOŽE GRAJ

POVEZAVA Z ZDRUŽE- NIM DELOM

Srednje šole naj bi se posej veliko bolj kot doslej povezale z drugimi organizacijami združenega dela, s tovarnami, da bi učenci namreč spoznali proizvodno delo oziroma delovni proces, kajti v zakonu o usmerjenem

sicer tako objektivni kot subjektivni. Ugotavljamo, da se je v srednje šole vključilo veliko učencev, ki so prinesli prenikave nivo znanja iz osnovne šole pri nekaterih temeljnih predmetih. Prav tako se pojavlja nedelavnost učencev, opažamo, da jim primanjkuje ustrezna motivacija, da ne znajo dovolj uporabljati učbenikov in ločiti bistvenega od manj po-

gov, iz zahtevnih programov v manj zahtevne. S tem bomo namreč dali slehernemu učencu tisto mesto v izobraževanju, ki mu pripada glede na njegove sposobnosti. To je sicer zelo zahtevno strokovno opravilo, ki zahteva od prosvetnih delavcev načrtno spremljanje učenčevega dela, kakor tudi sodelovanje samih učencev in staršev. Naslednja značil-

ŽIVLJENJE SE SELI V DOLINO?

Gornje Petrovce imamo v mislih. Nekoč je bilo ob glavni cesti, ki pelje po dolini proti Hodošu, le nekaj hiš. Dandanes pa je dobil ta predel precej drugačno podobo. Tukaj je zrasla nova tovarna Mura, zgradili so nov zdravstveni dom in vedno več je novih stanovanjskih hiš. Človek dobi skratka občutek, da se življenje tod seli v dolino. To je sicer res, vendar pa je tudi na hribu še vedno dokaj živahno, kajti tudi ta predel se razvija. Poleg tega imajo zgoraj osnovno šolo, krajevni urad, pošto... In tudi nas je obisk pripeljal tjakaj.

NOVE UČILNICE IN OSTREŠJE

Ob izteku leta nas je najprej zanimalo, kaj pomembnejšega se je letos zgodilo v krajevni skupnosti Gornji Petrovci. Naša sogovornika sta bila predsednik krajevne konference socialistične zveze Zdravko Horvat in predsednik sveta krajevne skupnosti Ciril Bunderla, mimogrede pa smo pokramljali še z nekaterimi drugimi domačini.

Že lani so predvidevali, da bodo preuredili prostore v šolski zgradbi, ki so jih do preselitve v novo ambulanto koristili zdravstveni delavci. Toda ta naloga jih je počakala do letos. Dela so stekla avgusta in v začetku decembra so se učenci lahko preselili v 4 nove učilnice, pridobili pa so tudi prostor za knjižnico in šolsko zobozdravstveno ambulanto. Večino sredstev v ta namen je sicer zagotovila občinska izobraževalna skupnost, vendar pa so tudi krajinam veliko pripomogli, saj so brezplačno odstopili 321 borovih dreves, ki so jih s prostovoljnim delom dali tudi razžagati na gradbeni les. Tako so obenem lahko prenovili tudi leseni del ostrešja, ki je bil že v zelo slabem stanju.

CESTA ŠULINCI—ŽE-NAVLJE—BOREČA IN PETROVCI—KRIŽEVCI

O veliki zagnanosti krajanov pri razširitvi in utrjevanju tega okrog 3 kilometre dolgega cestnega odseka smo že pisali. V prostovoljnih delovnih akcijah so sodelovali stari in mladi, prejeli pa so tudi pomoč širše družbene skupnosti, in sicer iz občinskega sklada za manj razvite krajevne skupnosti. Velja tudi dodati, da je večina kmetovalcev brezplačno odstopila del zemljišča za razširitev ceste, ki je sedaj usposobljena za prevoz s motornimi vozili.

Pomembna akcija je bila, prav tako tudi modernizacija cestnega odseka Petrovci—

Zimska razglednica iz Gornjih Petrovec.

Križevci, kjer so bili na delu v počitniških mesecih brigadirji republiške delovne akcije Goričko, domačini pa so po končanem asfaltiranju urejevali bankine in mostove za dovoz na njive.

KAJ V PRIHODNJEM LETU?

Marsikaj bi bilo treba še postoriti, in to v vseh desetih vaseh petrovske krajevne skupnosti. Toda potrebe in želje so eno, možnosti pa drugo. Tako niso uspeli uresničiti tudi razširitve telefoni-

je, kar so imeli v načrtu že leta 1980, prav tako pa niso začeli del pri popravilu cestnega odseka Lucova—Neradnovci—Čepinci, kajti sredstva v ta namen so dobili nekoliko prepozno. Glede telefonije pa se ne strinjajo povsem z obrazložitvijo PTT službe, da morajo počakati zaradi tehničnih vzrokov. Ti dve nalogi ostajata torej za leto 1982. Skrbeti pa bo treba še za vzdrževanje okrog 62 kilometrov makadamskih cest.

LAHKO RAČUNAJO NA MLADE?

In kako se v petrovske krajevne skupnosti pripravljajo na volitve, ki so pred nami? Dejali so nam, da se na to pripravljajo že vse leto. Medtem so tudi evidentirali možne kandidate za člane delegacij, in to enkrat več, kot le-te štejejo, da bodo tako na koncu res lahko izbrali tiste, ki bodo sposobni in pripravljeni delati. Prizadevajo si, da bi zajeli vse strukture in tudi na mlade veliko računajo. Ali bodo upravičili zaupanje? Besedilo in foto: JOŽE GRAJ

V eni izmed 4 novih učilnic celodnevne osnovne šole v Gornjih Petrovcih, ki so jih pridobili s preureditvijo prostorov bivše zdravstvene ambulante.

Sprejeli četrti samoprисpevek

Krajin Melince so se pred dnevi na referendumu že četrtič odločali za sprejem samoprисpevka. Tako kot vsi trije prejšnji, je tudi ta referendum lepo uspel, saj so se od 686 volilnih upravičencev glasovanja udeležili 604, od katerih je 539 glasovalo za sprejem samoprисpevka ali 78,5 odstotkov. Proti je bilo 62 volilnih upravičencev. V naslednjih petih letih bodo krajin Melince plačevali naslednje prispevke: 2 odstotka od osebnih dohodkov, 2 odstotka obrtniki, 5 odstotkov od katastrskega dohodka, 1 odstotek upokojenci z višjimi pokojninami in 100 dinarjev mesečno delavci, ki so na začasnem delu v tujini.

Sredstva, ki jih bodo zbrali s samoprисpevkom, bodo namenili za fino asfaltno prevleko po vaških ulicah, za odplačilo anuitet del, ki so že bila opravljena, za gradnjo spomenika padlim žrtvam v prvi in drugi svetovni vojni, za razširitev telefona ter za gradnjo in vzdrževanje komunalnih objektov.

Že doslej so Melincani vselej pokazali veliko razumevanje pri razreševanju problemov za hitrejši razvoj kraja in poleg krajevnega samoprисpevka sodelovali tudi s prostovoljnimi delom in prispevki. Visoko zavest, razumevanje in pripravljenost pa so prebivalci krajevne skupnosti Melinci pokazali tudi tokrat, o čemer zgovorno pričča izid referendumu.

F. Mauček

PUŠČA

Mladi Romi ne držijo križem rok

Pred kratkim je bil na Pušči posvet oziroma politična šola za mlade iz tamkajšnje osnovne organizacije zveze socialistične mladine in sosednjega kraja Borejci. Poleg članov predsedstev obeh osnovnih mladinskih organizacij je bilo navzočih še okrog 20 mladink in mladincev iz naselja Pušča, ki so z velikim zanimanjem prisluhli predavanjem, ki jih je v sodelovanju z OO ZSMS Pušča pripravila občinska konferenca zveze socialistične mladine iz Murske Sobotice.

Tako jim je sekretar OK ZSMS Ivan Smodiš prikazal aktualno družbenopolitično in gospodarsko situacijo v murskosoboški občini, govor pa je bil tudi o mladinskem prostovoljnem delu, pri čemer so prikazali tudi več filmov s tega

področja. V razpravo o aktualnih nalogah mladinske organizacije pa se je vključila tudi predsednica konference mladih iz krajevnih skupnosti pri OK ZSMS Mira Mislata.

Ob tej priložnosti so v glavnem obravnavali določene prostorske in finančne probleme, ki se pojavljajo v okviru delovanja osnovne organizacije zveze socialistične mladine na Pušči, nakazali pa so tudi potrebo po večji povezanosti mladih v krajevni skupnosti Černelavci, kamor sodijo. Hkrati so se dogovorili za nadaljnje akcije mladink in mladincev, kot bodo, na primer, enodnevnne mladinske delovne akcije, zlasti pri čiščenju okolice, izgradnji cest in vaškega doma na Pušči.

Milan Jerše

Preseči dosedanje pomanjkljivosti

Nesporno je dosežen pomemben napredek v prilagajanju in usklajevanju vloge krajevnih konferenc socialistične zveze s prizadevanji za celotno družbeno preobrazbo. SZDL kot frontna organizacija mora namreč bolj angažirano spodbujati dejavnost vseh subjektov v družbenopolitičnem sistemu, tako da bi deloval skladno s sprejetimi opredelitvami. To je vse bolj čutiti tudi v mestnih krajevnih skupnostih. Vendar pa ni dovolj le njena aktivnost ob kakih večjih akcijah, kot so bile priprave na referendum in volitve, ampak morajo biti organizirane socialistične sile stalno angažirane, zavedajoč se pomena, teže in odgovornosti socialistične zveze.

To je prišlo jasno do izraza na nedavni programski konferenci krajevne organizacije SZDL v krajevni skupnosti Lendavska v Murski Soboti, kjer so dokaj kritično pretresali delovanje v letu 1981. Tako so ugotovili, da so bili zlasti premalo navzoči pri ureničevanju delegatskega sistema, saj sta bili v tem obdobju aktivni edino delegaciji za otroško varstvo ter vzgojo in izobraževanje, vse ostale delegacije pa so se ubadale s problemom nesklepčnosti. Prav tako nista zaživelj sekcija žensk in mladinska organizacija, medtem ko so bili ulični odbori, razni sveti in komisije zgolj na papirju. Po splošni oceni je bilo preveč posamičnega delovanja, zato ne morejo biti zadovoljni tudi z obveščeno stanje občanov o različnih zborih in drugih akcijah, ki so jih načrtovali v krajevni skupnosti Lendavska. Vendar pa krivda za takšno stanje — med mestnimi krajevnimi skupnostmi so na zadnjem mestu — ne zadeva le vodstvo KK SZDL, kot so poudarili v razpravi, ampak tudi člane zveze komunistov in ostale subjektivne sile.

V tem smislu so tudi izzveneli napotki za nadaljnje delo krajevne organizacije socialistične zveze, ki mora zagotoviti kvalitetnejše in učinkovitejše uresničevanje dogovorjenih družbenih nalog. To so predvsem gospodarska stabilizacija in planske naloge, krepitev samoupravnega sistema in delegatskih odnosov, splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, kakor tudi vsebinske, kadrovske in organizacijske priprave na volitve v letu 1982. Poživili pa bi naj tudi društveno dejavnost v krajevni skupnosti Lendavska v Murski Soboti. Ob tej priložnosti so za novega predsednika KO SZDL izvolili Franca Cipota, računovodjo pri skupščini občine.

Milan Jerše

INFORMIRANJE V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

Glasila namesto neposrednih stikov?

JE ZAVZETOST ZA IZDAVANJE VAŠKIH ČASOPISOV POKUPILA?

Informativni sistem v naši pokrajini je razmeroma dobro razvit, saj lokalna informacijska sredstva prinašajo vrsto tako imenovanih krajevnih novic, poleg tega pa tudi osrednji časopisi, radio in televizija ne zanemarijo pokrajine ob Muri. Pred časom pa so v skoraj vseh krajevnih skupnostih, enako pa seveda tudi v mnogih organizacijah združenega dela, vznikla krajevna glasila. Gre za bolj ali manj obsežne biltenne, torej občasne izdaje. Taka oblika informiranja občanov v krajevnih skupnostih ni slaba, saj je znano, da so razni sestanki bolj slabo obiskani; če pa občan dobi na dom obširno informacijo, na primer o trošenju sredstev krajevnega samoprисpevka, jo bo prav gotovo prebral. Ker glasila krajevnih skupnosti, čeravno so razmnožena na ciklostil, objavljajo tudi druge članke, je med krajin zanimanje zanje toliko večje.

Glasila krajevnih skupnosti oziroma družbenopolitičnih organizacij in društev so torej zelo koristna, žal pa opažamo, da je v nenačrtnosti — tako imenovani informativni skupin pri krajevnih konferencah — nekoliko popustila; ni malo krajevnih skupnosti, kjer so prenehali izdajati glasila. Vzrok za to ni le v splahnelem navdušenju, ampak — nemalo je takih primerov — ko so misel na glasila opustili, ker nimajo denarja za papir. Hudo je tudi tam, kjer nimajo stroja za razmnoževanje in so si ga morali izposojati. V krajevnih skupnostih bi zato morali končno spoznati, da za občane ni pomembno le to, koliko metrov ali kilometrov cest uspejo asfaltirati, ampak želijo imeti tudi natančen pregled nad potrošenim denarjem. Potrebno jim je dati torej pismeno informacijo. Da pa bi lahko informativne skupine občasno, vsekakor pa najmanj dvakrat letno, izdajale glasila krajevnih skupnosti, jim je treba preskrbeti sredstva za papir in nabaviti stroj za razmnoževanje.

Zgolj zagotovitev materialnih pogojev pa še ni vse, kar je potrebno za izdajanje glasil krajevnih skupnosti. Treba je namreč sprejeti še temeljno vsebinsko zasnovano in neke vrste pravilnik o urejanju in izdajanju glasila. Njegov osnovni namen naj bi bil: obveščanje krajanov o dogajanjih v krajevni skupnosti; spodbujanje občanov, da tvorno vplivajo na celotno politiko KS, vključno z delovanjem delegacij za interesne skupnosti in zbor krajevnih skupnosti; oblikovanje takega javnega mnenja, kot ustreza naši samoupravni socialistični ureditvi. Glasila krajevnih skupnosti tudi ne bi smela mimo informacij o organizacijah združenega dela z njihovega območja, poročil o delu in akcijah krajevnih društev, kot so recimo gasilsko, kulturno, športno društvo in druga. Ne nazadnje glasila krajevnih

skupnosti, naj ne bi zaobšla tudi problematike varstva narave na območju krajevne skupnosti.

Navrgli smo le nekaj tem, ki naj bi se našle v glasilih krajevnih skupnosti. V posebnem pravilniku o izdajanju glasila pa naj bi bila urejena organizacija in upravljanje izdajanja ter urejanja glasila. Tako bi moralo glasilo imeti organe, ki skrbijo za izdajanje: svet glasila, uredniški odbor in odgovornega urednika. Svet glasila, ki je lahko tudi svet krajevne skupnosti, odloča med drugim o vsebinski zasnovi, nakladi, na podlagi predhodnega mnenja KK SZDL izvoli odgovornega urednika itd. Uredniški odbor pa je operativni organ, ki je odgovoren za redno izhajanje, za načrtovanje posameznih izdaj glasila, za pripravo programa glasila ter za druge konkretne naloge v zvezi z izdajanjem glasila. Tam, kjer so naloge z izdajanje glasila prevzele informativne skupine KK SZDL, pa vlogo uredniškega odbora opravljajo le-te.

Odgovorni urednik poleg tega da vodi seje uredniškega odbora, načrtuje vsebino posameznih izdaj, pregleduje prispevke, pripravljajo izdajo glasila za tisk in skrbijo, da so prispevki in sestavki v skladu z našo družbenopolitično ureditvijo in odgovarja za vsebino glasila po zakonu o javnem obveščanju in kazenskem zakonu.

V uvodu smo ugotovili, da so ponekod glasila krajevnih skupnosti oziroma družbenopolitičnih organizacij in društev prenehala izhajati. Navedena vzroka za to (papir in stroj za razmnoževanje) pa nista edina. Ponekod je bilo izdajanje preveč na ramenih odgovornega urednika, ki je med drugim moral napisati, če ne vse, vsaj glavno sestavko. Da bo krajevno glasilo postalo resnično glasilo občanov, je treba pritegniti k pisanju čimveč prebivalcev. Pa ne le k pisanju, tudi k urejanju. Tam, kjer bodo sprejeli ustrezno vsebinsko zasnovano glasilo in pravilnik o urejanju in izdajanju, bo glasilo postalo resnični informator in mobilizator vseh delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti. Seveda pa še tako obširno in lepo urejeno krajevno glasilo ne more nadomestiti neposrednega stika med ljudmi, zato z izdajanjem krajevnega biltena ne moremo nadomestiti zborov občanov, sej krajevnih organizacij in društev in mnogih drugih oblik shodov, zato je treba občane pritegniti tudi v te dobre stare oblike razreševanja krajevne problematike in snovanja novih akcij. Glasila krajevnih skupnosti so torej lahko le ena izmed oblik, nikakor pa ne edina.

STEFAN SOBOČAN

NASVET ZA KMETOVALCE

VZDRŽEVANJE TRAKTORSKEGA MOTORJA

Vzdrževanje traktorskega motorja obsega nadzor nad mazivom, gorivom in hladilno tekočino, nadalje čiščenje in zamenjavo čistilnikov za olje in gorivo, čiščenje hladilnega sistema (hladilnik ali turbina), pritegovanje vijakov in po potrebi tudi naravnavanje in konserviranje motorja.

Motorno olje blaži trenje, hladi motor in tesni. Vrsto olja in čas menjave predpisuje proizvajalec. Podatke dobimo v navodilih o uporabi traktorja. Če gre za uvožen traktor in so priporočena le tuja olja, vzamemo domače olje ekstra HD. Poleti uporabljamo gostejša, pozimi redkejša olja, lahko pa tudi multigrad olja. Pred vsakodnevnim delom preverimo raven olja v karterju. Dolivamo samo isto vrsto olja, ki je že v motorju. V glavnem se ravnamo po kakovosti upravljenega olja in konstrukciji motorja. Običajni roki za menjavo so med 100 in 200 obratovalnimi urami. Pri novi, torej še ne utečenih motorjih, menjavamo olje prvič pri 25 do 30, drugič pa pri 60 do 70 delovnih urah. V tem času traktorja preveč ne obremenjujemo.

Poleg olja moramo skrbeti še za oljni čistilnik. Pri novem motorju ga navadno zamenjamo ob prvi menjavi olja, pozneje pa ob vsaki drugi menjavi. Nekateri proizvajalci omenjajo tudi pranje oljnega čistilnika. V tem primeru ga ob prvi menjavi operemo v plinskem olju oz. nafti, drugič pa ga zamenjamo. Ko odpremo izpustno odprtino za olje, odstranimo iz stebila zapornega vijaka morebitne opilke.

Manometer na kontrolni plošči kaže pritisk olja. Če pritisk pade, motor ustavimo. Pritisk lahko pade zaradi pomanjkanja olja ali pa če je olje izrabljeno. To napako sami popravimo. Če pa je pritisk padel zaradi dotekanja goriva v karter ali zaradi izrabljenih ležajev, moramo traktor odvleči v pooblaščen servisno delavnico.

Pri vodno hlajenih motorjih skrbimo, da je v hladilniku dovolj hladilne tekočine. Sega naj 2 do 3 centimetre pod rob grla hladilnika. V hladilnik nalivamo le mehko vodo ali tekočino, primerno za hlajenje motorjev. Hladilnik enkrat v sezoni dela prečistimo, stalno pa skrbimo, da je tudi od zunanje strani čist. Občasno podmazujemo vodno črpalko in preverimo napetost jermena, ki se sme pod pritiskom palca vdati za 1 do 2 centimetra.

Notranjost hladilnika čistimo z 10-odstotno raztopino pralne sode. Raztopino pustimo v hladilniku en dan in občasno poženejo tudi motor. Po 24 urah izpustimo raztopino in hladilnik dobro izperemo.

Zračno hlajeni motorji zahtevajo poostren nadzor nad tem, kako čiste so hladilne naprave. Po potrebi čistimo rebra bloka in glavo motorja vsak dan (seveda le takrat, ko vsak dan traktor uporabljamo in če z njim delamo v prahu). Najbolje opravimo to delo s curkom stisnjene zraka, lahko pa tudi s čopičem. Zamašena rebra operemo z nafto in speremo z vodo. Večkrat preverimo tudi napetost in obrabo jermena.

Čistilnike za zrak moramo redno čistiti in vzdrževati. Motor namreč vsrkava velike količine zraka. Če so v njem prašnati, zlasti še mineralni delci, škodi motorju. Po potrebi čistimo čistilnik vsak dan. Najbolj so razširjeni čistilniki z oljno kopeljo. Pri tej izvedbi skrbimo, da je olje čisto. Če ni, ga zamenjamo. Prav tako ga mora biti dovolj. Gorivo za dieselski motor mora biti brez vsakršnih mehanskih primesi. Visokotlačna črpalka za gorivo, ki je srce dieselskega motorja, je zelo natančno izdelana in zato tudi občutljiva za tujke. V ta namen ima traktor več čistilnikov. Poleg sit sta še najmanj dva čistilnika: gravimetrični čistilnik, v katerem se izloči voda in grobe primesi, ter glavni čistilnik, ki zadrži druge nečistoče.

Gravimetrični čistilnik kontroliramo vsak dan. Če opazimo vodo ali smeti, ga očistimo. Glavni čistilnik zamenjamo v roku, ki ga je predvidel proizvajalec. Navadno je to med 400 in 500 obratovalnimi urami motorja. Med tem časom enkrat odstranimo usedline, ki so se nabrale v posodi za čistilnik. Po končanem delu pri vzdrževanju in menjavi čistilnikov za gorivo moramo odražiti sistem, sicer motor ne vžge.

Visokotlačne črpalke in regulatorja vrtljajev pri motorju sami ne popravljamo, niti ne vzdržujemo. To prepustimo pooblaščenim delavnicam. Izjeme so le pri nekaterih izvedbah črpalk, pri katerih je potrebno kontrolirati raven olja v ohišju črpalke in ga po potrebi doliti.

TURNIŠČE: cene pujskov

Pretekli četrtek (7. jan.) so rejci pripeljali na turniško sejnišče 44 pujskov, sta jih do 9 tednov, in vse prodali. Zgodilo se je celo, da je moralo večje število kupcev domov praznih rok, kajti ponudba je bila veliko manjša kot povpraševanje. Najvišja cena je bila 3.300,00, najnižja pa 3.000,00 dinarjev za dva pujska.

SKUPNA VLAGANJA

PRIVREDNI PREGLED

OH, TE CENE...

Dan se je že krepko nagnil proti večeru, ko sem se oglasil na domačiji Julija Vegija v Radmožancih. Računal sem pač, da ga bom ob tej pozni uri našel v topli kuhinji pri branju časopisov oziroma gledanju televizije. Pa ni bilo tako! Prišel sem prezgodaj! Čeprav je zimski čas, se delo na kmetih vedno najde. Tako tudi Julij v tem koledarskem obdobju, ko dela na polju sicer ni, ne počiva: poleg krmljenja živine, čez zimo popravlja kmetijske stroje. 34-letni Julij pa se razume tudi v druga dela. Če je treba (in to je bilo treba, ker so gradili) je zidar, pa inštalater, mizar ... skratka: »samovec«, torej človek, ki ve streči veliko rečem.

Napotil me je v stanovanje, on pa je z očetom opravil še zadnja dela v hlevu. Kakih deset minut so mi potem delale družbo (jaz pa njim) ženske v kuhinji: Julijeva žena, mati in

metrov silažne koruze. Več kot 130 prikolic krmne smo navozili. Nekoliko lažje je šlo spravilo krmne trave italijanske ljuljke, ki smo jo sicer kosili na površini 2 hektarjev.

Izkušnje kmetovalcev

stara mati. Mlada seveda še kar dobro govori slovensko, starejši pa le madžarsko. Še najbolj zgovorna je bila stara mama. Pripovedovala mi je o svojem invalidskem življenju. Ker so se ji zamašile žile najprej na eni, pozneje pa še na drugi nogi, so ji obe odrezali in je morala na voziček. Tri leta je že na njem. Dejala je, da se je že nekoliko navadila. Kljub temu, da nima nog, je srečna, da ima zdrave vsaj druge dele telesa. Marsikaj postori po hiši.

Naposled sta vstopila gospodarja. Na vprašanja pa je odgovarjal le Julij. S ponosom je povedal, da je kmečki sin in da je imel kot šolar in pozneje mladinec izredno voljo do dela na kmetiji. Ni se zaposlil, ampak se je posvetil kmetovanju. Sprva je bilo seveda težko, saj kmetija ni imela modernega hleva. Tedaj so zgradili le začasná pitališča, v njih pa je bilo 16 glav živine. Pozneje, leta 1973, pa so Vegijevi sezidali moderen hlev za

Pogovor ni potekal ob prazni mizi, Julija sem pohvalil, da je pridelal dobro vino ruzing, on pa se je ob tem nasmehnil in dejal, da je v gorinah ne le prskal, kopal, rezal ... ampak tudi zgradil vinsko klet oziroma počitniško hišico, da bo tako vsaj ob nedeljah lahko za kako uro skočil v gorice in se malo odpočil.

Vegijevo dvorišče je lepo pospravljeno. Tudi stroji so dobro vzdrževani. Po tem, kar sem videl in slišal (vsaj dotle), sem sklepal, da mu ne sme biti nikoli žal, da je ostal kmet.

„Ne rečem, da mi je žal. Kljub temu pa bi moral imeti kmet, ki proizvaja hrano, boljše pogoje gospodarjenja. Recepta za to seveda ne vem. Ugotavljam le, da imam vsako leto manjši realni dohodek. To pomeni, da sicer k hiši dobimo vsako leto precej denarja, vendar zanj lahko premalo kupimo. Razkorak med cenami reprodukcijskega materiala in živino je velik. Hudo me moti tudi neurejenost tržišča. Smo

40 glav goveda. V tem objektu in pomožnih imajo zdaj 10 krav in 55 pitancev, torej 65 glav goveda. To seveda ni malo! Nekoč, recimo kakih dvajset let nazaj, toliko živine ni premoglo 10 pomurskih kmetij!

„Kako živite pri vas?“

„Kako živimo? Če bom rekel, da slabo, mi najbrž ne bi verjeli (Seveda ne!). Živimo torej tako kot vsi ostali, različna je le v tem, da veliko bolj delamo. Že res, da smo pri hiši štirje, ki smo za delo sposobni, čeprav sta oče in mati že stara, toda skrbeti za toliko živine in obdelovati polja, pa opravljati množico del pri hiši, to ni kar tako. (Verjamem.). Veste obdelujemo 10 hektarjev lastne zemlje, 7 hektarjev pa imamo najetih površin. Lansko jesen, ko smo imeli koruzo na 15 hektarjih, je bilo izredno veliko dela. Omenim naj le spravilo pridelka. Sami družinski člani smo pripravili 70 ton koruznega zrnja in 400 kubičnih

vendar ena država, kako je potem mogoče, da so v republikah različne cene. Pa ne samo med republikami, tudi nekateri kupci iz notranjosti Slovenije plačujejo dražje kot domači. Kako naj pričakujemo, da se bo kmet-tržni proizvajalec zavaroval, če mu od prodane živine kaj prida ne ostane? Kako naj pričakujemo, da mladina ne bo odhajala s kmetij ...?“

Julij je postavil množico vprašajev. Vsa vprašanja so aktualna, saj se z njimi vsak dan srečujemo. V teh dneh so na terenu pogovori o uresničevanju kmetijske zakonodaje. Prav gotovo jih bodo kmetje tudi tam iznesli. Stanje v kmetijstvu bo treba končno spremeniti. Trenutno kmetijce najbolj pestijo odkupne cene živine. 63 dinarjev po kilogramu žive teže je premalo, če upoštevamo, da je treba 600 kilogramskega bika pitati (z domačo krmno, ker so krmila predraga) 18 mesecev.

Š. SOBOČAN

Razpravam o kmetijski zakonodaji ob rob

Polje, kdo bo tebe ljubil?

Do konca tega meseca potekajo, podobno kot na drugih kmetijskih območjih, tudi v vseh večjih krajevnih središčih Pomurja organizirane razprave o uresničevanju kmetijske zakonodaje. Gre za to, da neposredno med kmetijskimi proizvajalci pregledamo določila zakona o starostnem zavarovanju kmetov, zakon o kmetijskih zemljiščih, zakon o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmečkih gospodarstev (kmetij), zakon o združevanju kmetov in zakon o preživninskem varstvu kmetov.

Kmetijska zakonodaja nam je bolj ali manj (pač od interesa posameznika) poznana. Toda nek pravni akt doseže svoj namen, cilj ... če v praksi zaživi. Sedanja razprava je torej neke vrste terensko preverjanje, kako so se uveljavili posamezni členi, ali so spremenili stanje v slovenskem kmetijstvu, v katerem še vedno prevladuje zasebno, na boljše. Kaj je to — boljše? Gre za take družbenoekonomske odnose, ki naj spodbudijo večjo in cenejšo proizvodnjo ter seveda višji dohodek proizvajalcem.

V našem listu smo o kmetijski zakonodaji že pisali. Nekateri rezultate, recimo združevanje dela, sredstev in zemlje, pa izkušnje kmetov ... smo prav tako večkrat predstavili. Rezultati torej so! Iluzorno bi bilo pričakovati, da bomo stanje popolnoma spremenili čez noč. Izbrali smo demokratično pot, torej pot, ki je trdna in bo pripeljala k cilju, akoravno bo za to porabljeno nekoliko več časa. Uspeh ne bo izostal!

Razprave na terenu bodo prav gotovo dobro obiskane. Morajo biti, saj gre za pogovore o življenjskih vprašanjih. Zdi se nam, da moramo v vseh vaseh še najbolj izpostaviti obdelavnost kmetijskih zemljišč. Nad zemljišči, ki so v zasebni lasti, sicer obstoji lastninska pravica, vendar ta ni in ne more biti absolutna. Ni dovolj, da nekateri „kmetje“ svoje površine letno le enkrat preorajo, s čimer hočejo dokazati, da zemljo obdelujejo in se tako izognejo ukrepom kmetijske zemljiške skupnosti, ampak je treba na zemlji tudi pridelati maksimalne količine pridelkov. Vse bolj se slišijo zahteve, da je treba takim kamuflažam končno stopiti močno na prste, v skrajnem primeru pa jih razrešiti lastnine. Sliši se morda hudo, vendar so v bitki za hrano včasih potrebni tudi taki ukrepi.

Ko obravnavamo obdelavnost kmetijskih zemljišč, ugotovljamo, da so mnoga tudi slabo obdelana, zlasti pa v obdobju, ko je cena mineralnih gnojil narasla. Res je cena gnojil visoka, vendar pa spet ne tako, da se ne bi izplačalo gnojenje. Pa če tudi bi se ne (malo pretiravamo), je dolžnost kmetijskega proizvajalca, da iz zemlje stisne kar se le da. Pridelki z naših polj sicer niso slabi, seveda, če jih primerjamo z leti nazaj, so pa še vedno polovični, če jih primerjamo s hektarskimi donosi v tako imenovanih razvitih državah. Skritih rezerv je torej še ogromno.

Obdelati vse površine, zlasti pa dobro obdelati, ni le naloga zasebnih kmetov, ampak seveda tudi družbenih kmetijskih gospodarstev in zadrug. Poskrbeti bi morala, da bi čimprej oblikovala nove sklade družbenih zemljišč. Pa ne le na ravninskih območjih, ampak tudi na goričkih pobočjih, kjer je prazprav največ neobdelane zemlje. Izgovor, da se to ne izplača, ni sprejemljiv. Tako podjetniško obnašanje je vredno upravičene kritike.

Na pogovorih o uresničevanju kmetijskih zakonov ne bi smeli prazreti uspehov na področju novih odnosov v proizvodnji hrane in dosežkov na področju združevanja zemlje v večje komplekse. Resnici na ljubo je treba priznati, da v Pomurju orjemo veliko ledino. Še naprej si je treba prizadevati, da bomo čimprej strnili čimveč razparceliranih krpic zemlje v večje in zaokrožene proizvodne enote. Gre torej za zložbo zemljišč. Vendar pa ne tako, da bi po strnitvi spet vsak prideloval njemu ljubo poljščino, ampak se je treba oprijeti skupnega kolobarja in sejati eno kulturo. S tem pa seveda še naprej ostaja lastninska pravica, pravzaprav določen lastninski delež. V Pomurju se to morda sliši „zastrašujoče“, medtem ko v drugih krajih Slovenije, recimo v Savinjski dolini, kjer imajo skupne nasade hmelja, to ni nobena novost. V naši pokrajini bo treba čimprej pristopiti k organiziranemu (strnjenemu) sajenju sladkorne pese, pšenice ... na pobočjih Goričkega pa po izvršenih agromelioracijah morda k skupnim nasadom sadnega drevja, vinogradov in pogozdovanih. Malo šale: travnikov pa nam ne bo treba združevati, saj lastniki dobro vedo, kje je „meja“, čeprav je ni ...

Enotno proizvodnjo pa bo treba organizirati tudi na zemljiščih, ki bodo meliorirana. Vse kaže, da se bomo v tem srednjeročnem obdobju te eljito lotili tega posega v prostor, da bi na ta način usposobili kar največ zemljišč za kmetijsko proizvodnjo. Zemlje za kmetijsko dejavnost nam namreč vse bolj zmanjkuje, saj je preveč pozidamo. Na pogovorih o kmetijski zakonodaji bodo kmetijci lahko veliko povedali tudi o tem, da so pod velikim pritiskom, ko hočejo ohraniti zemljo, vendar jim najboljšo jemljejo za zidavo.

Zdi se, da na pogovorih ne bi smeli prezreti tudi določil zakona o dedovanju. Vemo, kdo lahko deduje kmetijo. Torej tisti, ki ima namen ostati na zemlji. Zaščitenih kmetij ni mogoče deliti. Ob tem bi bilo treba posebej izpostaviti neučakanost dediča! Podatek, da imamo v Pomurju kar 8.800 kmetov, lastnikov zemlje, ki so stari nad 60 let, je hudo zaskrbljujoč. Od takih starejših ljudi ni mogoče pričakovati, da bodo kaj posebnega naredili za napredek kmetije, za večjo proizvodnjo hrane, saj jih večkrat slišimo praviti, da so se nagarali. To jim seveda verjamemo! Ne moremo pa odobravati njihovega kljubovanja mladim! Tako ne radi preprišemo posestvo na sina. Nekateri šele na smrtni postelji! Mlad človek, ki je voljan dela na kmetih, ki vidi tu ob uporabi sodobne tehnologije svojo bodočnost, pa je seveda upravičeno neučakan in ker je pač (kot vsi drugi) obremenjen z željo po lastnini, v tem primeru prepisu posestva, pa ne more čakati 40 let. Množica je takih, ki so se rajši zaposlili.

Š. SOBOČAN

Angažiranost mladih pri zaposlovanju

Na zadnji seji v letu 1981 so se člani predsedstva občinske konference zveze socialistične mladine v Murski Soboti v prostorih kluba mladih seznanili z informacijami o trenutnih gospodarskih gibanjih v murskosoboški občini, o čemer jih je podrobneje obvestil podpredsednik izvršnega sveta skupščine občine Pavel Pongrac. V razpravi so mladi predvsem opozorili na podatek, da bo v letu 1982 povpraševalo po zaposlitvi več kot tisoč ljudi; med njimi kar 950 mladih. Kot so omenili, bo treba v prihodnje znatno bolj zaostri odgovornost za izvajanje sklepov na področju zaposlovanja, pri čemer bi se naj še bolj angažirala tudi občinska konferenca zveze socialistične mladine v Murski Soboti. Še posebej bodo to problematiko izpostavili na pogovorih v osnovnih organizacijah zveze socialistične mladine v organizacijah združenega dela, kjer bodo morali, po mnenju mladih, bolj uskladiti svoje programe zaposlovanja z dejanskimi možnostmi in potrebami. Predvsem z namenom, da bi ugotovili morebitne primere nepravilnega zaposlovanja delavcev. Zato so se člani predsedstva občinske konference zveze socialistične mladine v razpravi zavzeli za to, da bi v praksi čimprej prekinili s tistimi

honorarnimi in pogodbenimi deli upokojenec, kjer za to obstajajo realni pogoji. Ob tej priložnosti so se dogovorili o nalogah članov predsedstva OK ZSMS v Murski Soboti pred bližnjimi obiskom na terenu, ki jih bodo opravili do konca januarja oziroma začetka februarja le-

tošnjega leta. Hkrati pa so na tej seji izrekli tudi priznanje nekaterim dolgoletnim članom vodstva občinske mladinske organizacije, ki so se izkazali s svojim prizadevanjem delom na različnih področjih mladinskega dela in življenja.

Milan Jerše

Red dela JOŽETU VILDU

Predsednik skupščine občine Murska Sobotna Karel Sukič je pred novoletnimi prazniki izročil svetovalcu glavnega direktorja ZGEP Pomurski tisk Jožetu Vildu red dela z zlatim vencem, s katerim ga je odlikovalo predsedstvo SFRJ. Na priložnostni slovesnosti, ki so se je udeležili najvišji predstavniki družbenopolitičnega življenja murskosoboške občine, je bil poudarjen zlasti velik prispevek dolgoletnega družbenopolitičnega delavca Jožeta Vilda k razvoju kulture, taborništva in športa v občini in širše.

Hkrati je predsednik izvršnega sveta skupščine občine Janez Kučan priredil sprejem za nekatere zaslužne direktorje in družbenopolitične delavce, ki so pred kratkim odšli v pokoj. Ob tej priložnosti se je Beli Brglezu, Ivo Orešniku, Dragici Juteršnik in Ljubomiru Deškoviču zahvalil za njihov pomemben prispevek k razvoju samoupravnih socialističnih odnosov.

M. J.

Mladim omogočiti koristno izrabo prostega časa

Od začetka decembra je novi upravnik kluba mladih v Murski Soboti 23-letni Drago Györek iz Rakičana, sicer član predsedstva občinske konference zveze socialistične mladine, doslej zaposlen na sekretariatu za ljudsko obrambo pri skupščini občine. V preteklem obdobju je opravljal vrsto pomembnih funkcij v mladinski organizaciji, zlasti v delovnih brigadah, saj je bil nazadnje tudi namestnik komandanta za naselje na republiški mladinski delovni akciji »Goričko 81«. Poleg tega pa vodi tudi komisijo za ohranjanje revolucionarnih tradicij pri občinski konferenci zveze socialistične mladine v Murski Soboti.

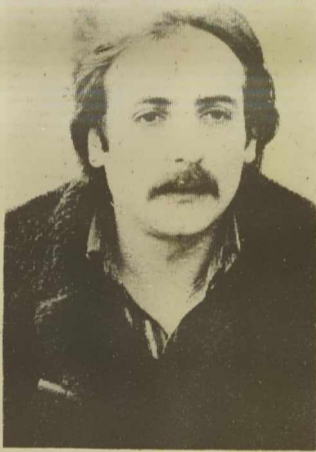
VESTNIK: Kaj bi lahko povedali o sedanjih aktivnostih v soboškem klubu mladih?

DRAGO GYÖREK: Moram povedati, da klub mladih, ki obstaja že od leta 1968, s svojimi organiziranimi oblikami koristnega preživljanja prostega časa izgrajuje mladega človeka v duhu samoupravnega socializma ter programskih načel in statuta Zveze socialistične mladine Slovenije. Pri uresničevanju programa na raznih interesnih področjih namreč omogoča posamezniku, da pride do izraza njegova samoiniciativnost in kolektivno delo. Zato si prizadevam vključiti v delo kluba čimveč mladih iz vseh delovnih in življenjskih okolij.

Tako smo po predstavitvi v Murski Soboti začeli z gledališko skupino »Mi« gostovati tudi v Bogojini, Bakovcih in med študenti na pedagoški akademiji v Mariboru, v načrtu pa imamo še šest gostovanj. Že po novem letu pa bodo naštudiralci še eno gledališko igro. Uspešno nastopa tudi športna ekipa, zlasti v namiznem tenisu. Ob 22. decembra — dnevu JLA smo obiskali tudi eno izmed karav in navezali še tesnejše sodelovanje s pripadniki naše armade. Ob tej priložnosti smo pripravili tudi razstavo in življenja in dela v JLA.

VESTNIK: Bogat pa je tudi program aktivnosti v prihodnje?

DRAGO GYÖREK: Naš nadaljnji program, ki smo ga sprejeli pred kratkim, bomo uresničevali vse do konca školskega leta 1981/82, in sicer na vseh področjih. Na idejnopoličnem področju načrtujemo pester program aktivnosti, kar bomo popestrili z raznimi predavanji. Še naprej bomo pripravili razstave — tako likovne kot vzgojno-izobraževalne, pri čemer bomo tesno sodelovali z osnovnimi šolami. Hkrati bomo poskušali predstaviti številne lončarske izdelke ter NOB v Prekmurju. Predvidevam predavanja o odnosih med splošno, narkomaniji, alkoholizmu, škodljivih posledicah nikotina na mlade ljudi, pripravljamo pa tudi razgovore z borci — udeleženci narodnoosvobodilnega boja. Na področju informativne propagandne dejavnosti bomo izdajali mesečno glasilo kluba mladih »Mlada jelšnica« in organizirali mini dopisniško šolo. Ekipa malega nogometa se bo

NOVI UPRAVNIK SOBOŠKEGA KLUBA MLADIH — DRAGO GYÖREK si prizadeva uesti čimveč pestrih oblik na vseh področjih interesnega delovanja mladih. Foto: M. Jerše.

udeleževala raznih turnirjev, medtem ko bomo v namiznem tenisu organizirali tekmovanje za pokal kluba mladih. Načrtujemo tudi srečanja v šahu ter klubska prvenstva v košarki in strelstvu. Hkrati se bomo vključevali v trimske akcije in izlete s kolesi po Pomurju.

Med drugim v januarju načrtujemo pohod po poteh Pohorskega bataljona, pozneje pa še pohode po poteh 14. divizije, na Vanečo ter pohod po graničarskih poteh. Prizadevali pa si bomo tudi za čim večje sodelovanje članov mladinskega kluba na delovnih akcijah in v enotah teritorialne obrambe. Seveda pa ne bo manjkalo zabavnih dejavnosti, predvsem zabavnih večerov, mladinskih plesov, koncertov in podobnega. Organizirali pa bomo tudi foto krožek, kjer se bodo člani lahko seznanili s postopkom fotografiranja in izdelavo fotografij, pripravili pa bodo tudi lastno razstavo.

To so le nekatere od najpomembnejših aktivnosti v soboškem klubu mladih, saj se bomo sproti vključevali tudi v ostale akcije občinske konference zveze socialistične mladine in drugih družbenopolitičnih organizacij, društev, strokovnih zvez in JLA.

Milan JERŠE

LENDAVA

Sklad za izobraževanje delavcev v obrti

Na pobudo občinskega sveta zveze sindikatov in osnovne organizacije sindikatov delavcev pri zasebnih delodajalcih je bila pred nedavnim ustanovljena skupščina sklada za izobraževanje delavcev v samostojni obrti.

Sklad je ustanovljen z namenom, da se zagotovi organizirano dodatno izobraževanje delavcev. Zasebni delodajalci in delavci v zasebni obrti bodo s skladom omogočili slehernemu delavcu uresničitev njegovih pravic in obveznosti za pridobivanje dodatnega, splošnega, strokovnega in idejnopoličnega ter družbenoekonomskega znanja.

V programskih izhodiščih sklada je med drugim zapisano, da bodo ob upoštevanju programov in načrtov razvoja zasebne obrti in v skladu s programi drobnege gospodarstva ustanovljeni skladi podpirali splošno izobraževanje delavcev ob delu, strokovno izobraževanje ob delu in iz dela po programih usmerjenega izobraževanja ter družbeno in splošno kulturno izobraževanje in izpopolnjevanje. Na ustanovnem zboru so sprejeli statut sklada in pravilnik o delitvi sredstev za izobraževanje delavcev v zasebni obrti. Izobraževanje delavcev v zasebni obrti je bilo doslej v lendarški občini dokaj zanemarjeno, z novim skladom naj bi zaposlili tudi vrzel, to pa bo verjetno tudi pomemben prispevek pri hitrejšem razvoju drobnege gospodarstva v občini, ki še vedno ni razvito, potrebe po storištvah pa so iz leta v leto večje.

Jani D.

MURSKA SOBOTA

Obsežne kadrovske priprave sindikatov

Že nekaj časa potekajo v murskosoboški občini nadvse intenzivne priprave na občne zbere osnovnih organizacij zveze sindikatov, ki bodo v mesecih januarju in februarju. Na teh občnih zborih bodo zlasti temeljito ocenili delo sindikata v preteklem enoletnem mandatnem obdobju, sprejeli programsko usmeritev za prihodnje mandatno obdobje in se hkrati pogovorili o najaktualnejši problematiki v svojem delovnem okolju.

Istočasno pa je velika pozornost namenjena tudi poglo-

bljenim kadrovskim pripravam za izvolitev novih vodstev osnovnih organizacij zveze sindikatov. V tem primeru gre za člane izvršnih odborov in predsednike osnovnih organizacij zveze sindikatov ter konferenc in koordinacijskega odbora sindikata v sestavljeni organizaciji združenega dela ABC Pomurka v Murski Soboti. Kot računajo, bodo v skupno 138 osnovnih organizacijah zveze sindikatov, kolikor jih je po zadnjih podatkih v murskosoboški občini, zamenjali približno dobro tretjino novih predsednikov osnovnih

sindikalnih organizacij. Za te odgovorne funkcije sindikata evidentirajo predvsem tiste delavce, ki so z dosedanjim delom v sindikalni organizaciji in na drugih področjih že doslej dokazali, da so sposobni voditi in idejno usmerjati najširše subjektivno silo delavcev v organizacijah združenega dela. Obenem pa potekajo tudi pospešene priprave na določene kadrovske spremembe v raznih organih in vodstvu občinskega sveta zveze sindikatov v Murski Soboti.

Milan Jerše

BESEDO IMA INOVATOR

IZ NIČ NI NIČ, LE DELO DA JELO!

V Informatorju sozda Gorenje iz Titovega Velenja smo prebrali: »Florjan Pečirer, tehnolog I, zaposlen v tozdu Proizvodnja anten in kablov delovne organizacije Gorenje-Elrad je avtor tehnične izboljšave Nova konstrukcija koaksialnega kabla KEL 75/5/172 z votlim dielektrikom. Njegova konstrukcija je poleg bistveno izboljšanih tehničnih karakteristik prispevala v času 22 mesecev prihrankov v višini 4.354.373,00 dinarjev.«

Za nas so bili ti podatki dovolj, da smo se napotili v Gorenje-Elrad, kjer so — to lahko rečemo — zglede poskrbeli za razmah množične inovacijske dejavnosti. Imajo referentko — edini v Pomurju — ki se s tem področjem poklicno ukvarja, oblikovan ustrezen pravilnik, komisije in — kar je najbolj razveseljivo — dokajšnje število, ne le pečico tistih, ki vsakodnevno iščejo boljše, cenejše možnosti v proizvodnih procesih.

»Sem razvojni tehnolog in mi je to neke vrste delovna naloga. Koristen predlog ali tehnično izboljšavo predložim najraje takrat, ko sodim, da s tem presegam okvire svojih del in nalog.« na kratko opravi Elradov inovator z namišljeno dilemo ali sodijo inovacije med siceršnja delovna opravila ali ne.

Zgovorno in živahno nam je razkril, da je že 17 let zaposlen v tem kolektivu — »sprva dve leti kot orodjar in za tem kot tehnolog« — potlej pa rade volje pojasnil, kako je sploh prišlo do omenjene tehnične izboljšave.

»Idejo zanjo so pravzaprav dali sodelavci po tem, ko so obiskali vsakovrstne sejemske in podobne razstavne prireditve doma in na tujem. Ko so mi poleg drugega omenili tudi kable, sem začel razmišljati, kako bi se sam poskušal izdelati kaj podobnega. Tudi z nekaterimi poznavalci področja kabselske in antenske tehnike in tehnologije sem se posvetoval, a so se mi njihovi predlogi zdeli tehnično težko izvedljivi. Začetni poskusi, ki sem se jih lotil in so stali le par sto starih tisočakov, so se nekoliko zavlekli, saj je bilo treba prekiniti proizvodnjo in najti ustrezen material. Za poskuse, ki so se dobro obnesli, sem tako porabil kakšnega pol leta, prav toliko pa je trajalo, da se je nov proizvod uveljavil. Redna proizvodnja izboljšane koaksialnega kabla je stekla v letu 1979.«

Jasno, da je temu sledila zelo strokovna obrazložitev. »Omisliš sem si vzorčno matrico za izdelavo zelenih oblik — luknjic. Da pa se te, zaradi vakuumu, ne bi sprijete, je bilo treba pri vsaki trikotni obliki vtisniti dodatno luknjico. Zdelo se mi je, da je tako izboljšava dovolj doznana, a se je kaj kmalu pokazalo, da šepa pri konstrukciji. Primoran sem bil matrico popraviti od dialektrične konstante 1,3 (— to je blizu dialektrične konstante zraka, ki znaša 1,1 — na 1,7 z dokaj dobro konstrukcijsko rešitvijo. S tem sem poskuse sklenil in izdelek vpeljal v redno proizvodnjo. Že prve dni smo zaznali prihranke (manj materialov: poletilena, bakra in zaščitnih plaščev), predvsem pa boljšo kvaliteto, saj se je premer prejšnjega kabla bistveno stanjšal.«

OD NEJEVERE DO ZAUPANJA
Seveda Florjanu Pečirerju ni bilo treba dvakrat reči, da je sicer precej zapleten postopek veliko bolj preprosto povedal. »Omenjeni kabel je izrazito potrošnega značaja, saj rabi za povezavo recimo TV antene in TV sprejemnika. Pri UHF, ki delajo nad 600 megahercov frekvence, je dušenje odločilnega pomena. Enostavno rečeno: če dobiš na strehi zadosten signal in ga kabel zamuja, so velike težave s TV sliko. Kabel, ki sem si ga omislil, pa ima malo dušenja — zahva-

ljujejo dialektrični konstanti — in zagotavlja, da je od antene do sprejemnika dosti manj izgub oziroma dušenja. Sicer pa je za stranko najmanj važno, kakšen je kabel, kdo ga je izdelal, kakšno ime nosi in podobno. Zanj je važna zgolj lepa slika na TV sprejemniku. Mimogrede —

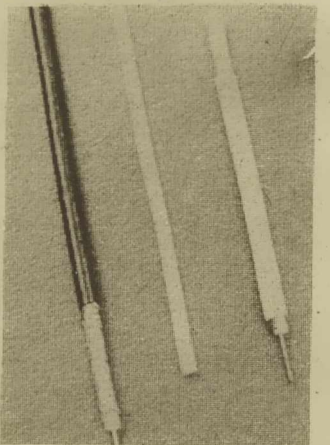
— Ko Elradovega inovatorja Florjana Pečirerja prime inovatorska žilica, si najprej ročno nabaše pipico in med puhanjem gostih oblakov dišečega tobačnega dima snuje in kuje nove ideje.

naši tehniki, ki so montirali kable po terenu, so mi zagotovili, da je slika zares idealna.«

Sproščeno in brez zadržkov se je razpletal naš pomenek v Gorenje-Elradu. K temu je — se razume — največ pripomogel naš sogovornik, ki je bil tudi voljan razodeti določene zaplete, ki jih tudi tod ne manjka.

»Moram reči, da so tole moje »pogrudnato« prvo leto jemali s precejšnjo rezervo. Najbolj so se spotkali nad morebitnim navlaženjem kabla, saj v tem primeru njegova kvaliteta pade. Toda — sem argumentiral — pri ostalih, navadnih kablilih je še slabše, zato je moj še vedno boljši.

Sprašujete, če gre za izvozni izdelek. Povem lahko le to, da bi ga še veliko več prodali, saj je po njem tolikšno povpraševanje, da ne zmoremo nasiti domačega

— Črni kabel na levi — koaksialni kabel z votlim dielektrikom — je Pečirerjeva tehnična izboljšava, v sredi je poskusni kabel in desno vzorec francoske firme SIVA.

trga, kako bi šele tujega. Glede vrednosti te tehnične izboljšave pa samo nekaj števil: do lanskega leta je bila njena vrednost — se pravi vrednost kabla — v dolžini milijon 300 tisoč metrov preračunana na okrog 6 milijonov dinarjev, medtem ko so ga prvo leto — torej 1979 — obrabljali le 230 tisoč metrov. Morate pa vedeti, da ga zdaj že mesečno izdelamo kakih 400 tisoč metrov. Kaj bi govoril o odškodnini! Dobil sem okrog 32 tisoč dinarjev.«

VEČSTRANSKE KORISTI IN NOVA SNOVANJA

Pečirerjev Florjan, »stari« Elradovec, pa vam zna kot iz rokava stresti tudi kakšno hudomušno, kar le še bolj podgre radovednost. Tista, da se več kot en krožnik polente brezplačno ne dá jesti, je bila sploh posrečena. Ali pa njegovo zdravorazumsko razredanje, da si mora vsak izboriti svoje mesto, naj bo inovator ali ne. »Predvsem pa ne smeš biti kar koj užaljen, če ti v prvo ne uspe, še bolj zgrešeno pa je, če sitno zavihaš nos in vržeš puško v koruzo. Jaz pravim: ne tako,« je zresnjeno menil.

»Prva motivacija mora biti, da si res nekaj storil. Če si, velja vztrajati. Vsak, še tako malenkosten prihranek se pozna, posebej v kabselskem oddelku, od koder gre mesečno po dva ali več milijonov metrov vsakovrstnih kablov. Pa na samozabrazevanje in samousposabljanje ne smemo pozabiti. In če si znanje že pridobil, ga nikare sebično zadrževati pri sebi ali prodajati drugim,« je še dodal.

V proizvodnji Gorenje-Elrada pa sta še dve Pečirerjevi inovaciji. Najprej je to vodnik z valovito žilo, ki se rabi pri gibljivih kablilih, zlasti pa avtopodajaljških. V ta namen je izdelal posebno pripravo za polnjenje valovite žile, kar ga je stalo mese dni truda. »Po njegovi šabloni je že izrisan še tanjši kabel, izdelujejo pa ga kaka štiri leta.

Dobro leto je v proizvodnji tako imenovana žica za oplete, tanjša za dve stotinki milimetra. Poprej so izdelovali žico za oplete debeline 0,15 milimetra, zdaj pa — na njegov predlog — 0,13 milimetra. »Le kdo bi si bil mislil, da se dá z borima dvema stotinkama milimetra toliko privarčevati, namreč še malo več kot četrtina bakra. Če računate, da porabimo za te oplete na mesec okrog 15 do 18 ton bakra, koliko je potem četrtina od tega? Koristnost mojega predloga je potemtakem nesporna,« sva sklenila pogovor.

Skoraj pa bi na nekaj pozabili. Referentka za inovacije nam je namreč zadržala, da je Florjan Pečirer v zadnjih treh letih v Gorenje-Elradu pravečati rekord v prihrankih. S svojimi koristnimi predlogi in tehničnimi izboljšavami je namreč privarčeval blizu deset milijonov dinarjev in za okrog desetkrat izboljšal električne kvalitete proizvodov. Poleg diplome, ki so jih lani podelili pomurskim inovatorjem, so ga v okviru sozda Gorenje iz Titovega Velenja nagradili s tem, da je lani za dan republike za dva dni odpotoval v Ženevo v Švico na ogled svetovne razstave patentov in izumov.

Branko ŽUNEC

IZ DELOVNIH ORGANIZACIJ TOZD Avtobusni promet na križpotju

Z učenci vred šteje temeljna organizacija združenega dela Avtobusni promet v Murski Soboti, ki je pod okriljem mariborskega Certusa, 242 delavcev. Od tega jih okrog 50 dela v delavnicah, pralnici in pri čiščenju avtobusov, trenutno imajo 112 voznikov, 35 sprevodnikov, ostali pa so zaposleni v prometni in operativno razporedni službi. Čeprav jih ne moremo prištevati med večje delovne kolektive v murskosoboški občini, pa so v lanskem letu vendarle ustvarili celo 140 milijonov dinarjev skupnega prihodka, s čimer so dosegli planske cilje, medtem ko je fizični obseg nekoliko višji od predvidevanj. Po drugi strani pa dohodek ni tolikšen, predvsem zaradi porasta materialnih stroškov na račun podražitve nafte, plinskega olja, maziv itd.

PREDVSEM OBNOVITI VOZNI PARK

»V vseh štirih pomurskih občinah imamo razporedno dokaj gosto avtobusno omrežje, saj je trenutno na voljo 73 avtobusov. Računamo, da bomo do konca letošnjega leta prišli do številke 80, kar bo seveda omogočila načrtovana posodobitev našega voznega parka, ki je že precej star. Zato je ena najpomembnejših nalog v tem obdobju nadaljnja obnova in povečanje voznega parka. Tako bomo iz prometa izločili pet starih in nabavili 11 novih avtobusov, kar bo zahtevalo seveda znatna finančna sredstva. Za lažjo predstavo naj povem, da stane sedaj Tamov avtobus okrog 2 milijona dinarjev, cene tega nujno potrebnega prevoznega sredstva pa se gibljejo tja do 6 milijonov dinarjev, pač odvisno od znamke avtobusa,« nam je povedal direktor TOZD Avtobusni promet Martin Puhan. Zaostreni pogoji gospodarjenja so očitno prizadeli tudi njih. To dokazuje velik porast materialnih stroškov, predvsem za goriva in

LETOS ŽE 80 AVTOBUSOV — Tako meni direktor TOZD Avtobusni promet Martin Puhan, ki si zlasti veliko obeta od obnove voznega parka.

maziva, pridružile pa so se tudi visoke cene rezervnih delov za avtobuse, gume, pa tudi povečanje cen plinskega olja je v mnogočem vplivalo na finančni rezultat. Kot

POMEMBNA PRIDOBITEV — Nove mehanske delavnice, katerih del je na sliki, ob Bakovski cesti so prav gotovo velikega pomena za več kot 200-članski kolektiv.
Foto: M. Jerše.

smo zvedeli, izgubijo na ta račun vsak dan okrog 10 tisoč dinarjev. Zato bo treba že v letošnjem letu urediti zadeve glede prevoznega zroma njihovih cen. »Nemogoče je, da imajo v sosednji SR Hrvatski kar za 50 odstotkov višje cene, kar bo nedvomno vplivalo na dokončne gospodarske rezultate. Drugo, kar bo treba sistemsko urediti, pa je nabava reprodukcijskega materiala, zlasti kar zadeva rezervne dele in gume, pri katerem moramo biti soudeleženi tudi z devizami. Tako, na primer, samo pri gumah celo s30-odstotno udeležbo. Vemo pa, da vozimo za dinarje, zaradi česar tudi ne moremo ustvarjati deviz. Glede združevanja sredstev smo v dogovoru z večino delovnih organizacij, ki razumejo našo situacijo, nekaj pa je takih, ki jim je bolj malo mar za naše probleme, pravi tovariš Puhan.

CILJ — PRAVOČASEN PREVOZ POTNIKOV

Tudi glede združevanja sredstev za nabavo vozil, saj je prevoz delavcev na delo in z dela praktično sestavni del delovnega procesa, so v dogovoru z organizacijami združenega dela v Pomurju. V tem smislu bi naj organizacije združenega dela skrbele za to, da sopropevajo za nabavo avtobusov, seveda z obveznostjo TOZD Avtobusni promet za vrnitev sredstev, o čemer so se že pogovarjali. Očitno možnosti in predvidevanja v letošnjem letu tudi za področje avtobusnega prometa niso najbolj rožnate. Zavedajo se, da bo tudi v letu 1982 potrebno nadaljevati s skrajno stabilizacijskim obnašanjem in da bodo gospodarski rezultati lahko dobri samo ob skupnem prizadevanju tako TOZD Avtobusni promet kot tudi vseh ostalih kolektivov, ki so tesno povezani z njihovo dejavnostjo. »Vendar upamo, da bo šlo tudi naprej vse v redu, da bomo s skupnimi močmi našega kolektiva in drugih delovnih organizacij, kakor tudi širše družbene skupnosti, sposobni normalno in pravočasno prepeljati delavce na delo, šolsko mladino v šole in občane v občinska središča, kakor tudi nazaj domov,« je kot svojo največjo željo v novem letu 1982 izrazil direktor TOZD Avtobusni promet Murska sobota Martin Puhan.

Milan Jerše

ZA NOVO LETO V SLUŽBI

Prestop starega leta v novo smo vsi dočakali v krogu svojih najdražjih, v veselju in veselju. Najdaljšo oziroma najbolj vročo noč v letu so nekateri preživeli kar na delovnih mestih!

Anton Štrakl, dežurni miličnik na PM Murska Sobota, doma iz Bakovec: »Današnja delovna obveznost me je doletela po razporedu. Zavedam se svojih službenih obveznosti, kajti delo v dneh, ko se vsepovsod praznuje in veselji, ima še večji pomen.

Franc Kerčmar, trgovec na benzinski črpalki, doma iz Salamenc: »Sem med najstarejšimi trgovci na benzinskih črpalkah v Murski Soboti, zato sem navajen dela ob praznikih. Tudi lansko leto sem bil v službi, kajti zavedam se, da črpalka mora biti odprta, ker ljudje uporabljajo motorna vozila na praznične dni. Vsem voznikom in občanom Pomurja vse najboljše.

Sobote: »Amatersko se ukvarjam z glasbeništvom. Imam tudi svoj ansambel, s katerim sem igral v kavarni v Radencih. Brez težav sem prišel na delo, saj je bila vrsta na meni. Sicer pa je bila noč na prehodu iz starega leta v novo mirna. Vozniki vozil prve pomoči niso imeli posebnih intervencij, tako pa tudi zdravniki niso imeli dela. V novem letu želim vsem vse najboljše, pa da bi čimmanjkrat potrebovali našo intervencijo.«

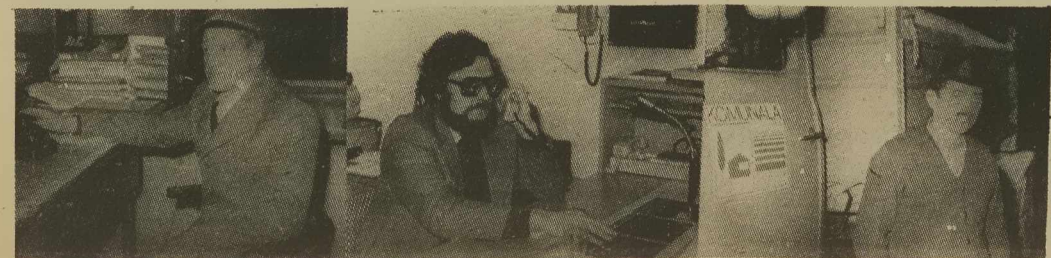
Franc Kavčič, šofer DO Komunalna Gornja Radgona, doma iz Lomanoš: »Novo leto sem dočkal doma v krogu družine.

Vremenske razmere so poslabšale stanje na cestišču, tako pa sem moral nastopiti službo in voznikom omogočiti, da so se varno vozili. Vsem v novem letu vse najboljše, voznikom pa dosti sreče za volanom.«

Tekst in foto: Štefan Abraham

Kristina Tapajner, receptorka v hotelu Diana, doma iz M. Sobote: »V gostinstvu delam že od mladosti in sem vajena dela ob praznikih. Hotel je bil poln gostov, ki so dočakali novo leto v hotelu. Z gosti, ki so bili sicer dokaj razpoloženi, ni bilo problemov. V novem letu pa želim vsem vse najboljše, največ pa zdravja.«

Geno Tinev, dežurni na reševalni postaji, doma iz Murske

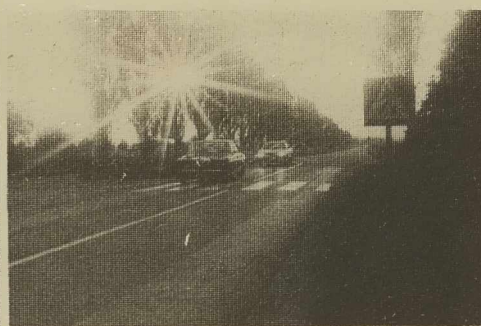
dopisniki so zabeležili

GABERJE

ČAKALNICE

Do nedavnega so krajski Gaberjanci čakali avtobus kar na prostem, zato se je krajevna skupnost odločila za gradnjo dveh čakalnic. Tako so krajski Gaberjanci organizirali akcijo in pričeli z gradnjo. Sodobni aluminijasti hišici sta veljali okoli sto tisoč dinarjev. Zadolžni so predvsem delavci, ki so zaposleni v lendavskih delovnih organizacijah.

J. Žerdin

Sneg, mraz, odjuge in sonce, vse to nam pesti in včasih greni razpoloženje v zimskih dneh. Takrat, ko je dopisnik Štefan Prša pritisnil na sprožilec, je sonce prav po manekensko zasijalo skozi mlade rakičanske topole.

DOLNJA BISTRICA

Se 'BOBRI' utaplajo?

Kdo jim bo vrgel rešilni pas, bi se lahko vprašali. V lendavski občini se zaskrbljeno sprašujejo, kaj bo s priljubljeno izletniško točko — koliščem Bobri v Dolnji Bistrici. Objekt je upravljalo gostinsko podjetje Viator iz Lendave, ki pa ni preveč skrbelo zanj. Po menjavanju lastnikov so kolišče nekaj let krmarili lendavski gostinski delavci. V lendavskem Viatorju so se odločili, da bodo lokal zaprli.

Torej — »Bobri«, ki so znani daleč naokrog, iščejo spet zasebnika?

Jože Žerdin

LENDAVA

Razstava ptic

Potem ko so v Lendavi ustanovili društvo za varstvo in vzgojo ptic, so v svoj program zapisali vrsto nalog. Eno so pred kratkim že izvedli. V prostorih kluba INA-Nafte Lendava so organizirali razstavo sobnih in nekaj zunanjih ptic. Na razstavi se je predstavilo 12 članov društva s 160 pticami. Obisk je bil zadovoljiv. Podobne razstave bodo organizirali tudi v prihodnje.

J. Žerdin

SPODNJA ŠČAVNICA

Prizadevni starši

Na osnovni šoli Franca Pintariča v Spodnji Ščavnici, ki ima le štiri razrede, so ob koncu starega leta priredili čajanko, tako kot vsako leto doslej. Seveda ob taki priliki ne manjka dobrih poslastic, za katere so poskrbele članice sveta staršev.

Tako so otroci praznovali ob obloženih mizah in, kot so povedali na šoli, starši tudi sicer radi priskočijo na pomoč.

R. V.

Stanko Banič je kar zadovoljen z natakarskim delom v bifeju v Lendavi, prostega časa pa noče zapravljati kar tako. Odločil se je za ročna dela, ki zahtevajo dosti domiselnosti in spretnosti. Ljudje so postali pozorni, posebno še, ko mu je lendavska blagovnica omogočila prvo razstavo v pohištvem oddelku. Dober začetek, kajne?

Foto: Š. Prša

Naredili bi lahko še več

Osnovna organizacija zveze komunistov KŠC Rakičan je na konferenci ocenila dosedanje delo. Iz zapisa naše sodelavke lahko povzamemo, da je šest članov odločno premalo in da bi morali z aktivnim delom pritegniti več dijakov, hkrati pa jih spodbujati k aktivnejšemu delu v OO ZSMS in v krajevnih skupnostih.

Manica Kramberger

BELTINCI

Z zanosom v novo leto

Tako bi lahko imenovali program OO ZSMS Beltinci, ki je bil sprejet na volilni konferenci. Na konferenci, s katero smo zaključili naše delo v letu 1981, se nas je zbralo preko sto.

Najprej smo pregledali, kaj smo naredili v letu 1981, v razpravi pa smo ugotovili, da smo mladi iz Beltincev delavni, da pa smo premalo organizirani, kar večkrat moti naše delo.

Program za leto 1982 je zelo obširen, zato naj navedem le nekaj točk iz njega: nasad 88 dreves v počastitev maršala Tita, športne prireditve, izlete v sodelovanju s planinci, politično šolo, očiščevalne akcije in podobno.

Fido

LENDAVA

Slab vpliv okolice na razvoj otrok

Okolica deluje na otroka, vpliva na razvoj njegovih funkcij, ga sili, da se prilagaja življenjskim pogojem, ter ga tako spodbuja k temu, da spreminja in izpolnjuje svoje funkcije, da si bogati izkušnje, uri večšine ter se priučuje novim. Otroci odraščajo pod vplivom okolice, hkrati pa tudi sam deluje nanjo. Reagira na vse tisto, kar se dogaja v njegovi bližini, in se skuša prilagoditi življenju okoli sebe in ga hkrati spreminiti v lastno korist, kolikor je le mogoče.

Tokrat bi spregovorili o otrocih, ki obiskujejo Posebno osnovno šolo v Lendavi. Namreč, na skupnem razgovoru predstavnikov avtobusnega podjetja Certus iz Murske Sobotice ter predstavnikov nekaterih delovnih organizacij iz Lendave, je razgovor nanesel tudi na otroke, ki obiskujejo Posebno osnovno šolo v Lendavi, kamor se vsak dan vozijo z avtobusom. Želja predstavnika VIZ Lendava je bila ta, da bi za te otroke bilo potrebno organizirati poseben prevoz. Iz nadaljnjega razgovora pa je bilo razbrati, da je za poseben prevoz premalo otrok in da se bodo morali naprej voziti z delavskim avtobusom. In tu se začne težava. Namreč, otroci, ki se vozijo z delavskim avtobusom v Lendavo, so nenehna tarča posmehovanja nekaterih delavcev.

Zato moram poudariti, da zgoraj omenjene besede veljajo tistim delavcem, ki se ne zavedajo, da s svojim neprimerim odnosom, zelo negativno vplivajo na te otroke. Ali se je morda kdaj kateri od teh delavcev vprašal, kako bi se on počutil, če bi se njegov otrok moral vsak dan voziti z avtobusom in bi moral prenašati vse to, kar sedaj počenjajo delavci tem otrokom.

Omenil bi še to, da bo zapostavljen in nepriljubljen otrok stopil v življenje z občutkom, da ga imajo za manjvredno bitje in da nihče ne priznava njegove individualnosti. Če se bo otrok v razvojnih letih čutil nenehno ogroženega, bo precej verjetno do vseh ljudi napadalen, ker bo pričakoval od njih zgolj sovražnost.

Po vsem tem lahko sklepamo, da je okolica zelo močan faktor v razvoju otrokove osebnosti. Zato v bodoče spremenimo odnos do teh otrok — gotovo bodo tudi oni takrat prijaznejši do vseh nas.

Štefan Madjar

NEKAJ VRSTIC ZA RAZMIŠLJANJE

„ZVEZDE“ in „ZVEZDICE“

Mali nogomet je napolnil športne dvorane tudi širim naše ožje domovine in popolnil praznino, ki je nastala v »mrtvi« sezoni, ko ni bojev za prvenstvene točke.

Eden takih turnirjev, ki je po svoji zasledbi upravičeno vzbudil precej zanimanja, je bil v Murski Soboti ob koncu lanskega leta. Nastopilo je 56 moštev, med nastopajočimi pa so bili mnogi aktivni, znani nogometaši. Vsekar je največ zanimanja privabila ekipa, v kateri so nastopili: Turčik, sedaj član Kickersa iz Stuttgarta ter Mariborčani Jug, Vuksanovič, Fatur... Mariborčani so bili prvi favoriti turnirja, kar so v uvodnih tekmah z zanesljivimi zmagami tudi potrjevali.

V derbiju III. kola pa so bili »vijoličasti« ne le premagani s 3:2, temveč tudi nadigrani od motiviranih Lendavčanov, ki jih je vodil bivši igralec Maribora David. O nečem pa se bomo morali zamisliti, predvsem organizatorji podobnih turnirjev, o obnašanju nekaterih »zvezd« in »zvezdic« našega nogometa. Incident Turčika, ki je po vseh provokacijah hotel še fizično obračunati s sodnikom, je resen opomin bodočim organizatorjem, Turčik pa bo verjetno sam doumel, da mali nogomet ni veliki, kar je zelo objektivno soboško občinstvo realno presodilo. Vsekar v prid malemu nogometu.

Franc Bobovec

MURSKA SOBOTA

Nova mladinska organizacija

Ob koncu leta smo se mladi v Invalidskih delavnicah zbrali na ustanovni programski volilni konferenci z željo, da na novo organiziramo našo organizacijo. V program smo uvrstili najrazličnejša predavanja, saj so le-ta lahko velik pripomoček mlademu delavcu za vključevanje v naš samoupravni sistem. Seveda pa nismo zanemarili tudi drugih področij delovanja. Tako se bomo lotili očiščevalnih akcij, priredili pa bomo tudi proslave ob pomembnih praznikih. Pri izvedbi zastavljene programa se bomo tesno povezali z našo sindikalno organizacijo.

F. S.

Najmlajši

krvnik

Poklic rablja ali krvnika ni prijeten, še manj prijeten pa je bil v časih, ko so obsojenemu odsekali glavo. Zato še toliko bolj preseneča podatek, da je ta poklic svoj čas opravljal sedemletni deček. Beseda je o Charlesu Sansonu, ki je bil v prvi polovici 18. stoletja francoski državni rabelj. In kako je pravzaprav prišlo do tega najbolj nenavadnega pojavnega zgodovinskega sodne prakse?

V Franciji je vse do konca 18. stoletja dolžnost državnega rablja prehajala od očeta na sina, torej se je dedovala.

Ko je leta 1726 umrl takratni uradni državni rabelj Charles Jean Baptiste Sanson, ga je avtomatsko nasledil njegov sin, ki mu je bilo takrat sedem let. Ker pa je bil deček preslaboten, da bi lahko vihtel težko sekuro, je dobil uradnega pomočnika — nekoga Prudhona, ki je sekal glave na smrt obsojenim. Mali Charles je moral prisostvovati vsaki usmrtitvi in je svojemu pomočniku dajal znak za izvršitev smrtne kazni. Najmlajši krvnik v zgodovini je to svojo dolžnost opravljal do dvanajstega leta starosti.

Takrat je dal odpoved, s tem pa je družina Sansonovih za vedno izgubila ta donosni poklic, ki ga je plačevala država.

Robot je ubil človeka

Skoraj polovica vseh robotov na svetu deluje na Japonskem, zdaj jih je okoli 50.000, njihovo število pa narašča iz dneva v dan. Roboti gradijo druge robote, nenehno, tiho, v poltemi izrivajo delavce iz tovarniških dvoran. Za zdaj opravljajo tista dela, ki jih ljudje ne marajo, kaj pa bo jutri, je še vprašanje.

Američani se pritožujejo, da zaradi sindikatov in javnega mnjenja ne morejo tako hitro uvajati robotov v svoje tovarne kot Japonci. Ob dogodku, ki se je pripetil v majnem japonskem mestu Akaši, pa se bodo gotovo zamislili oboji.

Robot je namreč ubil človeka. Resnico so več mesecev prikrivali, v začetku decembra pa se je izvedelo, da je 4. julija v Kawasakijski tovarni robot zmel nepazljivega Kindžija Urado. Sedemindesetletni delavec je hotel popraviti napako na robotu, preskočil je varnostno ograjo okrog njega, izključil sklopko za avtomatsko delo in ga naravnal na ročno delo. Ko je ugotavljal, kaj je narobe, je nehote in nevede premaknil sklopko za avtomatsko delo in robot je spet začel delati, ga pritisnil ob tekoči trak in ga stisnil. Pritekli so drugi delavci, a nihče ni znal stroja ustaviti. Ko so izključili tok, je bil njegov tovariš že mrtev.

Preiskava je pokazala, da je nesrečnež večkrat prekršil var-

nostne predpise: preskočil je varnostno ograjo, česar ne bi smel, moral bi skozi vrata; kadar se namreč le-ta odpro, se robot avtomatično izključi; hotel je sam odpraviti napako, česar predpisi prav tako ne dovoljujejo, poleg tega pa zagrešil še druge napake.

Robota so zdaj odstranili iz tovarne, okoli drugih pa postavili 180 centimetrov visoke varnostne

ograje in postrlili predpise. Disciplinirani japonski delavci se zavedajo, da je bil njihov tovariš sam kriv smrti, a ozračje v tovarniških dvoranah se je vseeno spremenilo. Delavci so prej radi delali z roboti, dajali so jim ljubkovalna imena in se z njimi celo šaljili, kot z živimi tovariši. Zdaj pa je mogoče opaziti nemir, ki ne obeta nič dobrega.

ŠE ENA DOLINA SMRTI

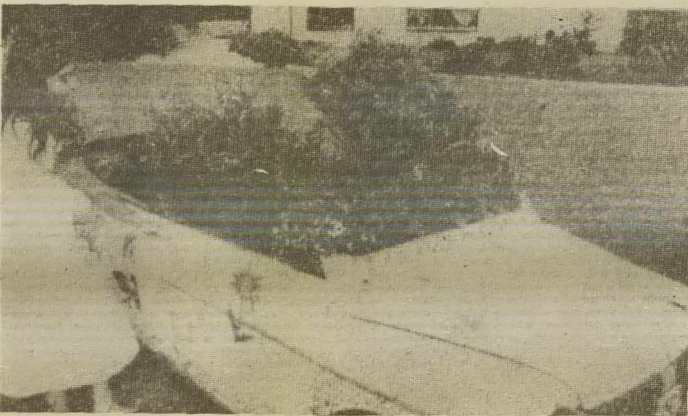
Dolina smrti leži v Kaliforniji in je dobila ime po neznosni poletni vročini, v kateri je človek brez pomoči izgubljen in obsojen na smrt, druga pa nastaja v Južni Ameriki, v Braziliji, kjer je bila nekoč džungla, zdaj pa ni več.

Umrljivost otrok je tu med najvišjimi na svetu in največja v Braziliji. Tretjina otrok umre, preden so stari eno leto. Osem odstotkov novorojenčkov se rodi z okvarami, ki jim ne poznajo vzrokov, vendar je verjetno krivo kemično onesnaževanje.

Kot so izmerili instrumenti, pade na 80 kvadratnih kilometrov 182 ton žvepla, 148 ton najrazličnejšega prahu, 41 ton dušikovih oksidov, 31 ton ogljikovodika in 473 ton CO₂. Sploh pa so merilne naprave zaradi preobremenjenosti odpovedale, še preden so se pokazali vsi rezultati. Takšen pekel je področje Cubatao, na sredi poti med Sao Paulom in Santosom. Za onesnaženje, ki redči in pohablja ljudi, pa je kriv največji petrokemijski kompleks v Braziliji.

Videti je, da si borbe proti onesnaženju država ne more privoščiti, ker je predraga. Prej nasprotno, če verjamemo pisanju Washington Posta, češ da je eden njegovih reporterjev na reklamnih plakatih v državi Goiaz v osrčju Brazilije prebral takšnele vabilo investitorjem: »Želimo si vašega onesnaženja«.

VRT V AVTOMOBILU

Neki Braun iz mesteca Hemmingstadta v ZR Nemčiji je prišel do ideje, kako rešiti stari fiat, da ne bi prišel med staro železo. Predelal ga je v vrt in ga postavil na sredco dvorišča. Na mestih, kjer so bili sedeži, je uredil gredice in v njih zasadil rože. Domiselna rešitev, mar ne?

stare koprive najbolj pečejo

„Kot sem že omenil, imamo pri nas večinoma Frančike in Frančike. Teh pa je največ tudi v tovarni, ki slovi daleč naokoli, saj jo poznajo celo v sosednji občini. Na to tovarno smo vsi sila ponosni, ker nam daje vsakdanji kruh in možnost vsakodnevnih rekreacij ali po domače praznovanja. Zjutraj je pač treba podojiti kravico, napasti telička in postoriti ostale drobne stvari. Potem pa je treba iti v tovarno, da bi si človek nekoliko odpočil za popoldansko delo. Med delom je seveda treba še malicati, diskutirati, se prepirati, koga mimogrede pripraviti za bolniško in podobne šose zganjati. Kaj bi se človek potegoval! Slovenci in ostali občani smo vendar ljudje, ki ljubimo razvedrilo in so nam pri srcu prazniki. Seveda pa imamo tudi v naši vasi ljudi, ki slavijo razne praznike. Eni praznujejo samo državne praznike, drugi samo cerkvene, tretji pa državne in cerkvene, četrti pa obojne in še vse ostale. Veselja ne manjka pri nobenem prazniku.

Tako kot povsod po našem in tujem svetu tudi moji ro-

Da si malo „oddehnemo“!

jaki slavijo, če že ne trikrat tedensko pa vsaj vsako soboto in nedeljo. Če pa bi recimo vse urice, minute, ki jih preživijo naši delovni ljudje v postelji ali pa pod gostilniško mizo, ko bi morali biti na delu, sešteli, bi dobili en velik dopust, ki bi ga morali šteti med praznične dni in ga tako priznati tudi za penzijo.“

Prav nalezljiva je ta bolezen. Namreč praznovanja. In očitno se prenaša iz roda v rod. Vse nam pride prava: obletnice, rojstni dnevi, godovi, taki in drugačni državni, republiški, občinski in celo krajevni — da na vaške ne spominjamo — prazniki, tu so sejmi in razstave, sindikalni izleti, bolj ali manj privatne „brndže“ in kdo bi vedel, kaj še vse. Skratka, v tem praznovanjskem košu se najde vsa mogoča roba.

Da nismo taki? Kakšni pa? No ja, saj izjeme potrjujejo pravilo. Sicer pa, kam bi prišli, če ne bi bilo praznikov. Kakšen dolgčas bi to bil! Kakšna puščobnost in turobnost! Treba je vendarle malček počiti, izpreči in se pretegniti. Treba je: ... treba je tudi spet zapreči in zagrabiti za delo. Danes je 14. januar in roko dam v ogenj, da ste že spet vsi veseli pri delu.

—brž—

vaš tednik VESTNIK

Sumo je zelo priljubljen šport na Japonskem in mnogi Japonci z navdušenjem spremljajo to tekmovalstvo. Tekmovalci tega športa so med najpopularnejšimi v deželi vzhajajočega sonca, pa zato ni čudno, da je dvajsetletni Simomura (na fotografiji), zmagovalec mnogih turnirjev, postal milijonar zahvaljujoč predvsem svoji moči in debelosti.

za razvedrilo

ZARADI PREVIDNOSTI

— Bolje je, da tega lisičjega kožuha več ne nosiš, Mancika. Mogoče je bila lisičica stekla.

— Doslej na kožuhu nisem nič opazila.

— To že, samo mene moti tvoje vedenje v zadnjem času...

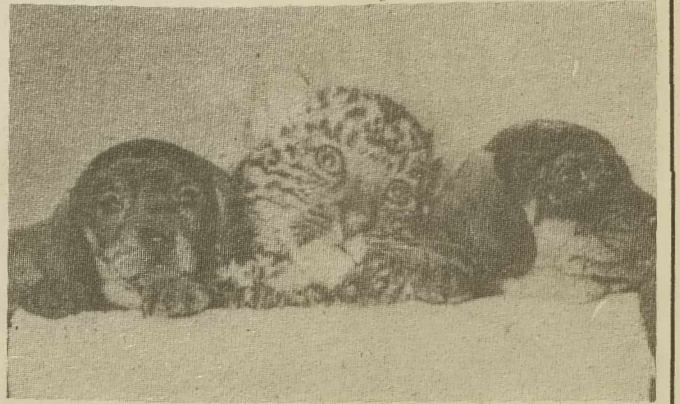
ZAPORNIKOVA ŽELJA

„Krivdo sem priznal, obsodili so me, samo to grdo navado imate, da še vhodna vrata zaklepate. Kje pa smo, za vruga!“

POMANJKLJIVOST PA TAKA

— Tranzistorske radijske sprejemnike naravnost sovražim, zato še

NEOBIČAJNO PRIJATELJSTVO

Garaham Jones, ljubitelj živali, je kupil leopardinjo, ki jo vidimo na sliki v sredini, ko ji je bilo osem tednov. Odpeljal jo je od matere iz Southam Tiger Parka v Warwickshiru in da ne bi preveč »žalovala« za materjo, ji je za družbo dal še dva psička. Ta nenavadni trio živi zaenkrat še v lepem prijateljstvu, vprašanje pa je, kako bo, ko bo leopardinja zrasla.

REKORD PRI GRADNJI STANOVANJ je doseglo 350 gradbenih delavcev v ameriškem mestu Los Angeles. V 4 urah in 18 minutah so zgradili in povsem uredili družinsko hišo s petimi sobami, kopalnico in garažo. Tako so premagali konkurenčno ekipo, ki se je nekoliko stran lotila enakega dela, vendar je bila za 10 minut počasnejša. Ta ne-

MED ZLOGLASNIMI 1.200 JUGOSLOVANI, ki so (službeno) obiskali sejem v Leipzigu, je bilo kar deset delegacij, ki so potovale tja zaradi uvoza »wartburga«. Če jih je šlo toliko zaradi osebnih avtomobilov, koliko bi jih potem moralo, če bi kupovali avtobus?

DUŠKO ŠUNJKA IZ ČELEBIČA PRI LIVNU je zaposlen v ZR Nemčiji kot zidar. Njegove ovce v domovini mu ta čas pase Nemeč E. K. Schmidt, ki mu Šunjka plačuje mesečno 1.500 nemških mark.

Kljub velikemu številu brezposelnih za tako plačilo ni mogel dobiti domačega pastirja.

ZEOKSIS, slavni starogrški slikar, je umrl od smeha, ko je gledal neko svojo sliko, ki jo je pravkar naslikal.

NAJBOLJ RAZŠIRJENO ŽENSKO IME v Evropi in obeh Amerikah je Ana. Podatki govorijo, da ima na vsem svetu okrog 130 milijonov žensk to ime.

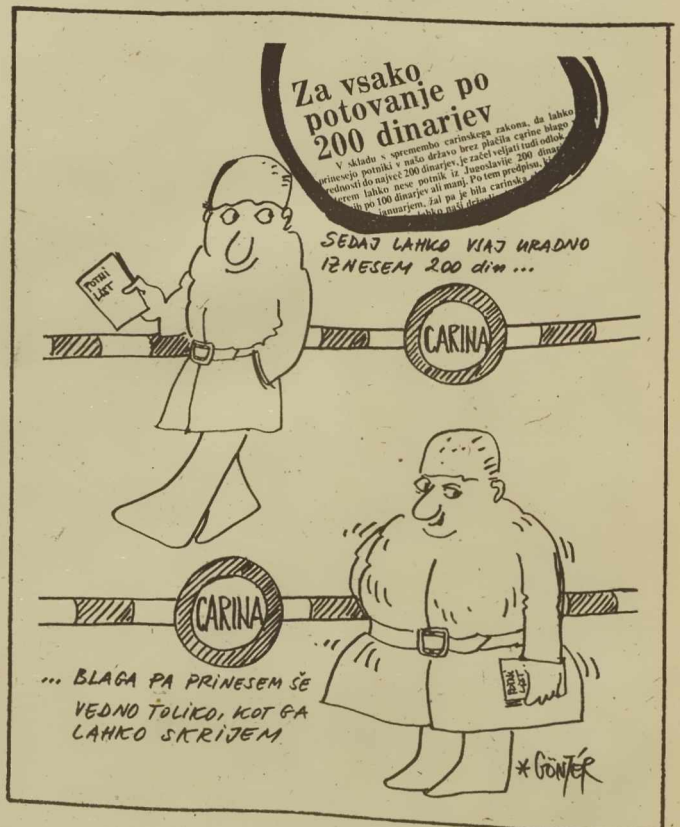
DRUGJE SMO PREBRALI

običajni dvoboj je opazovalo okrog 500 radovednežev. Škoda, da ni bilo med njimi tudi naših gradincev.

PO SILVESTROVEM

— Silvester je za nami.

— Prav vesel sem. Le to me žalosti, ker sem zaradi tega oboževanega slavljenca, zadnjega v letu, do naslednje plače na psu.

GRADIMO HIŠO KAKŠEN STROP BO LEPŠI?

V prejšnjem stoletju je imel strop v interieru pomembno vlogo. Današnji strop, obremenjen z vidno konstrukcijo, ostane navadno gol in prazen ter interierno malo pomemben. To dejstvo ne izključuje možnosti oplemenitenja stropov z različnimi barvami, strukturami in materiali.

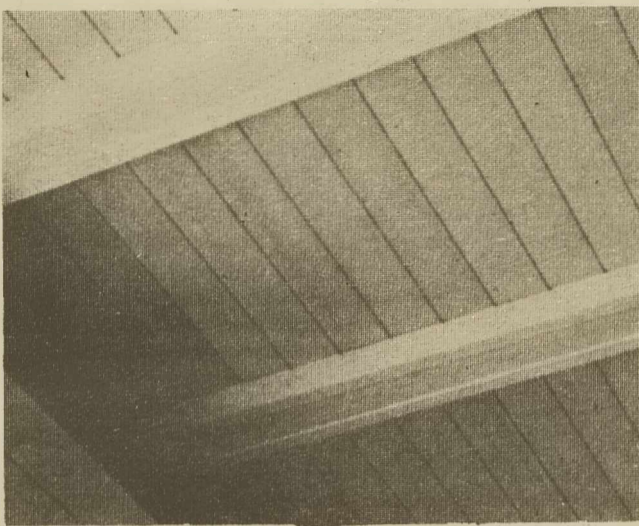
Stropovi, ki so obšiti s tkanino ali obloženi s tapetami, naredijo ambient topljši. Zelo visoke stropove skrivamo s spuščeno konstrukcijo. Ti spuščeni ali »lažni« stropi so obloženi z mavčnimi ploščami, lesom, plutovino, s plastičnimi materiali in podobnim. Nizek strop, obarvan z belo barvo, razpršuje svetlobo in optično ustvarja videz višjega stropa. Spuščeni strop, narejen iz opalnega stekla, lahko postane zelo dekorativen svetlobni vir, če v presledkih namestimo nekaj svetilk. Prijetna difuzna svetloba teh luči naredi mračen prostor svetlejši in prijetejši.

Včasih je potrebno na stropu skriti tramove. Normalno je, da

takrat strop spustimo v vsem prostoru. Vendar je to neracionalno in drago. Pri tem pa lahko višinski skok pri stropu, torej strop v dveh višinah, razbije monotonijo velikega prostora in ga razdeli v dve različni namenski celoti. Tako lahko v

dnevni sobi ločimo jedilni kot od dela za sedenje in bivanje.

Lesna obloga na stropu napravi ambient posebej intimen in prijeten. Obloga v naravni barvi lesa deluje veselo, temno tonirana pa naredi prostor eleganten.

Takle strop, kot ga vidite na sliki, se morda zdi zastarel, vendar ni tako: je zelo moderen, zlasti pa je primeren za počitniško hišico.

VARČUJMO Z ELEKTRIKO

V Slovenji to zimo še nismo občutili redukcij električne energije. Zahvala za to gre tudi nuklearni elektrarni v Krškem, saj je v kritičnih dneh pošiljala v slovensko omrežje izdatne količine električne energije. Ker pa je trenutno ta vir usahnil, saj gre za elektrarno v poizkusnem obratovanju, ko je treba še marsikaj urediti, se lahko zgodi, da bomo tudi v Sloveniji, podobno kot v nekaterih drugih republikah, občasnno brez elektrike. V naši republici je namreč izredno velika poraba te energije. Da se ne bi znašli v temi, lahko tudi sami prispevamo svoj delež: porabimo čimmanj elektrike. S tem seveda ne pozivamo k ugašanju žarnic in prižiganju petrolejk (saj jih ni nikjer za kupiti), ampak racionalno porabo elektrike tako za razsvetljavo kot za gospodinjske stroje. Zlasti ti, slednji, so veliki po-

Priključna moč gospodinjskih aparatov

rabniki toka. To je razvidno tudi iz naslednjega prikaza priključne moči, izražene v watih:

Električni štedilnik z več 1000—2000 W, električna modulna peč 500—2000 W, aparat za sušenje perila okrog 1500 W, termoakumulacijska peč 3000—5000 W, stroček za

Tudi taki »mali« gospodinjski stroji trošijo veliko energije.

ploščami in pečico do 11.000 W, pralni stroj 2300—3300 W, stroj za pranje posode 2200—2900 W, hladilnik 80—170 W, zamrzovalna skrinja 140—300 W, bojler 1200—4000 W, električni likalnik 1000—1200 W, kalorifer okrog 1500 W, infra peč

mletje mesa 130—170 W, kuhinjska napa okrog 200 W, havba za sušenje las 300—800 W, sesalec za prah 250—1000 W, fen za lase 400—1000 W, mlinček za kavo 100—180 W, električni kuhalnik petsto do 3000 W, mešalec 130—400 W.

RADI BI BILI VITKI

Prazniki, čas, ko so se mize šibile od dobrot, so proč. Marsikdo zadnje dni decembra in prve dni januarja ni skoparil s hrano in posledice so tu: za nekaj kilogramov povečana telesna teža! Le-te se je treba čimprej znebiti. Kako? Receptov za to je več, mi pa vam ponujamo tegale. Povzeli smo ga po knjigi Kuharica, ki jo je izdala Pomurska založba. Avtorja — Livia in György Schiller — takole pravita:

Malokalorični obroki, ki so osnova vsake shujševalne kure, ne povzročajo občutka lakote, telesu pa vendarle zagotavljajo potrebne beljakovine. Ker maščobe in ogljikovih hidratov redijo, jih po možnosti zmanjšamo na najmanjšo količino. Iz jedilnika opuščamo začimbe, ki povzročajo občutek žeje, in jedi, ki vzbujajo tek.

Shujševalna kura

UŽIVAJMO PREDVSEM ZELENJAVO

Važni so zelenjava, kislkasto sadje, solata (samo z limono ali kisom, brez olja), redkev, cvetača, gobe, paradižnik itd. Kumare so po kalorijah ena najrevnejših vrtnin, prav tako kislno zelje, surovo in brez dodatkov. Zelena paprika in zelen grah vsebujejo nekaj več kalorij. Z njimi računajmo pri sestavi jedilnikov! Sicer pa za pripravo zelenjave uporabimo čisto malo masla, večino zelenjave pa pripravimo lahko kot surovo solato. S kuhanjem zgoštvimo sok zrelega paradižnika, malo solimo in dobimo odlično juho ali omako in z njo dopolnimo shujševalni obrok, ki ne redi.

IZOGIBAJMO SE MOČNATIJI JEDI

Lahko jemo naslednje jedi: pusto meso, kuhano ali pečeno

na žaru (govedina, teletina, piščanec). Prepovedano je mastno meso (svinina, gos, raca, slanina, krap, som...)

Izogibajmo se močnatih jedi, sladice, s sladkorjem ali z medom pripravljenih jedi in pijač, čokolade, marmelad, bonbonov, alkohola, krompirja, moke, zdroba, riža, stročnic, orehov itd. Kadar je uporaba maščob nujno potrebna, vzemimo malo masla, ki ima majhno kalorično vrednost.

K učinkoviti shujševalni kuro seveda spadata tudi gibanje ali šport. Tega ne smemo pozabiti in zanemariti!

Med shujševalno kuro ne uživajmo več kot 50 gramov ogljikovih hidratov. To pomeni: dnevno eno rezino kruha ali eno žemljo, trikrat tedensko krompir, dnevno četrt kilograma sadja, moke

samo toliko, kolikor je rabimo za prežganje ali za podmet, enkrat tedensko malo sladice. Razen naštetega je strogo prepovedano uživanje poglač, močnatih jedi in sladkorja. Dovoljeno je malo maščobe (za dušenje mesa), pust narezek, smetana, malo masla, pusto meso, jajca, sir, skuta.

JEJTE SADJE

Pravijo: Jejte sadje in ostali boste zdravi! Primernejši bi bil izrek: Jejte sadje in zelenjavo in ostali boste lepi in vitki! Sadje in zelenjava sta resnično najbolj idealna hrana za pridobivanje vitke postave. V nasprotju z drugimi živili vsebujejo zelo malo kalorij. To je dieta, po kateri se vsak po mili volji lahko naje in tudi največjemu jedcu ne bo krulilo v želodcu. Vendar je to le ena izmed odlik te diete.

Druga pa je ta: Sadje in zelenjava vsebujejo največ življenjsko važnih vitaminov ter skupek neprebavljive celičnine. Ta je zelo pomembna, ker pospešuje rast črevesnih bakterij in s tem pospešuje tudi prebavo. Ta neprebavljiva celičina daje občutek sitosti; to pa je taka lastnost, ki jo je treba pri malokalorični dieti pozitivno vrednotiti.

SHUJŠEVALNI TEDEN

Nikar ne mislite, da vas hočemo s tako dieto prevgojiti v vegetarijance. To resnično ni naš namen. Za zdravo prehrano tako potrebne beljakovine, kakor so meso, ribe in jajca, so seveda vključene v shujševalno kuro.

Alkoholne pijače v shujševalnem tednu niso dovoljene. Namesto njih pijemo navadno ali mineralno vodo, hladen temen čaj z malo limoninega soka ali črno kavo brez sladkorja.

Tako. Natresli smo vrsto nasvetov o tem, kar smete, še bolj pa, česar ne smete jesti v času shujševalne kure. Opozorili smo tudi na razgibavanje (delo, šport, rekreacija).

Če boste vztrajni, torej se boste visokokaloričnim jedem odpovedali, boste po tednu ugotovili, da imate spet svojo prvotno težo. Z odstranjevanjem odvečnih kilogramov, nabranih čez praznike, začnite že danes!

za razvedrilo

VLÓMILČEVA ZAPRISEGA

„Ko bom imel denar in si zgradil vilo, bom vsa ključavnica dela prepustil mojstru, ki je izdelal te zaporniške rešetke.“

ZASKRBLJENA MAMICA

— Koloman, naša Natalija mutira.
— Ne govori neumnostil
— Ne gre za neumnosti, res je. Pustila je tenorista in vse pogosteje je v družbi basista.

SREDSTVO ZA TALJENJE

— Vaše srce, draga Mirka, je prav ledeno.
— Ni res, da se ga odtaliti.
— Pri kakšni temperaturi?
— Najmanj osemnajst karatov...

BAHAČ

— Ne dam se, Marjan, v življenju še z nobenega

GOSPODINJA MESARJU

— V divjem zajcu, ki sem ga kupila včeraj, je bilo polno šiber.
— Hvala za opozorilo, drugič pa raje temeljiteje izbirajte, morda boste našli kakšnega, ki je naredil samomor. Najdejo pa se tudi takšni, ki so umrli od smeha...

pretepa nisem pobegnil.

— Ne govori dalje. Dovolj je prič, ki zatrjujejo, da so te vedno odnesli. NAPOTEK ZA VSAK DAN

— Tu na ulici pa se, Tinek, skušajva vesti tako, kot če bi bila že dolgo poročena.
— Prav, tu imaš kovček, vrečko pa bom ponosno nesel jaz.

VSAK PO SVOJE

— Poročila se bom, ko bom dopolnila trideset let, zato me nikar ne gnjavi.
— Trmast sem kot ti. Poročil se bom pri petindvajsetih...

— Samo, da boš vedel, meni manjkajo trije meseci.
— Meni pa tri leta in pol.

NESPORAZUM

— Zakaj ste tako pridirjali za mano, tovariš miličnik, saj

sem pa vozil tako, kot je treba.

— To že, samo ustaviti bi se morali, ko sem zamahal z rdečo lučjo.

— Oprostite. Videl sem vas, vendar sem mislil, da si prižigate cigareto...

ZAMERA

— Odkrito vam povem, da bi na kakšen sestanek iz Ljubljane v Pomurje še prišel, vendar se mi je danes vse tako zamerilo...

— Smo govorili kaj narobe?

— Ne. Tistih tristo jajčk, ki jih imam v prtljajniku, sem plačal po sedem in pol dinarjev. Človek se pripelje iz republiškega središča in se znajde med pravimi oderuhi. Jaz pa sem mislil...

— Oprostite, tudi naši kmetje mislijo!

Zaigrali smo Sneguljčico

Tudi pri nas, na osnovni šoli Grad, smo težko pričakovali dedka Mraza. Za to priložnost sta folklorna in lutkovna sekcija pripravili poseben program. Zaigrali smo tudi igrice Sneguljčica. Raznovrstne kostume in pripomočke smo si izdelali sami, največ pa naša mentorica Jožica Žižek. Sicer pa je to že naša tradicija. Letos Sneguljčica, lani Trnuljčica, pred tem Pepelka... Vedno smo zelo radi nastopali. Žal je to zadnje šolsko leto za večino članov folklorne skupine. Od 14 se nas bo kar 12 poslovilo. Težko nam bo, najbrž pa tudi naši mentorici, ki je z veseljem delala z nami.

Renata Žižek, 7. a
OŠ Grad

Dogodek, ki se ga rada spominjam

Moje otroštvo je bilo polno lepih, veselih in srečnih dogodkov. Poleg srečnih pa so bili tudi žalostni, ki so se največkrat končali z jokom. Mislila sem pač, da mi bo jok povrnil prejšnjo srečo, a tega z njim nisem dosegla. A vendar se otroških dni rada spominjam.

Kakor vsi odrasli in tudi otroci bi še jaz rada vozila kolo. Kajti v moji majhni glavici je bila misel: „Na kolo samo sedeš in že se pelješ.“ Vendar ni bilo tako. Toda jaz sem vztrajala do konca in svoje tudi dosegla. Dedek, ki sem ga imela tako rad, me je naučil voziti kolo. Toda preden sem se že sama uspešno peljala, je bilo veliko joka, kreganja in preprirov. A nekega dne mi je bilo vsega dovolj. Vzela sem kolo, sedla nanj in se odpeljala po dokaj strmi poti. V začetku je bilo še kar lepo, a ko sem prišla do jarka, se je moje veselje končalo. Kolo je zadelo ob kamen, jaz pa sem se znašla v globokem jarku. Cela opraskana, raztrgana in tudi krvava sem prilezla iz tistega, zame tako nesrečnega jarka. Vse me je bolelo in od tistega dne sem kolo sovražila. Zdelo se mi je, da komaj čaka, da mi bo zopet kaj naredilo. Takrat sem naredila prvi šoferski izpit, kot mi je pozneje rekel dedek. Toda moje sovraštvo se je čez nekaj dni končalo. S pomočjo dedka sem se naučila voziti kolo. Zame je bil to velik in srečen dogodek.

BERNARDA PINTARIČ, 6. b

Na dan, ko sem naredila prvi šoferski izpit, se rada spominjam.

OŠ PUCONCI

IZBRANA RISBA: »Na sprehodu« — Narisala Zorana Radovanovič, 6.a OS Dane Šumenjak Murska Sobota.

KOLINE

Mi zaklali smo prašiča,
velik bil je za dva,
dal nam dosti je mesa,
krvavic in pečenic.

Zvečer veselo je bilo,
saj zbrala se je družba vsa.
Miza polna je bila
krvavic, pečenic in mesa.

Helena Kous, 5. a
OŠ Cankova

KRIŽEMKRAŽEM

po naših šolah

UREJA JOŽE GRAJ

Vojak na obisku

V razred smo povabili vojaka. Najprej smo si ogledali njegovo uniformo. Obleka je bila zelena. Na glavi je imel titovko, na njej pa peterokrako zvezdo. Vprašali smo ga, kje ima puško. Rekel je, da jih domov na dopust ne nosijo. Potem smo ga vprašali, kaj delajo vojaki. Rekel je, da nam vsega ne sme povedati, da pa je on graničar, da hodijo na stražo in da se učijo streljati. Najprej se učijo z praznimi puškami, potem pa s polnimi. Učijo se tudi korakati. Vedno morajo biti lepo urejeni.

Ko smo se poslovili, smo voščili srečno novo leto njemu in vsem graničarjem. Če nam bodo dobro stražili mejo, bomo mi mirno spali.

Suzana Magdič, 2. a
Bakovci

Ura zgodovine, ki nam bo ostala v spominu

Naša šola nosi ime po narodnem heroju Stefanu Kovaču-Marku.

Učenci 8. razredov smo mu posvetili posebno uro zgodovine, ki je bila v petek, 4. 12. 1981. Nanjo smo povabili ženo Stefana Kovača, tov. Mimo Župančič, ki sedaj živi v Ljubljani in tov. Dominka, herojevega soseda in prijatelja iz otroških let. Za uro smo si pripravili vprašanja in gradivo. Veseli in nestrpni smo sedeli ter čakali, kdaj bodo prišli v razred naši gostje in tovariši. Novinar Jože Graj je uro snemal za soboški radio. Najprej je sošolka Darja prebrala pesem. Tovariš Bence je pozdravil goste in razložil namen te ure. Sledil je življenjepis Stefana Kovača. Najbolj smo bili veseli drugega dela ure, namenjenega našim vprašanjem. Tovariš Dominko nam je orisal otroštvo Stefana Kovača. Stefan je doživel veliko grenkega v svojih mladih letih. Zanimala ga je politika in občutil je krivice, ki jih je doživljal naš narod. Tovarišica Mimica pa nam je pripovedovala o njegovem političnem delu in zasebnem življenju. Tudi ona mu je kot njegova žena veliko pomagala pri delu. Pripovedovala nam je o srečnih in žalostnih dogodkih, ki sta jih doživela.

Potekel je čas, namenjen za naš pogovor in morali smo, čeprav neradi, zaključiti uro. Veseli in polni navdušenja smo se poslovili. Vsi skupaj si še želimo takšnih ur, saj je bila ta ura zgodovine za nas enkratno doživetje.

Micka Horvat, 8. a
OŠ Turnišče

V knjižnici

Rad hodim v knjižnico. Najraje berem partizanske knjige in pesnice. V tem šolskem letu sem prebral že pet knjig. Knjižnica je odprta dvakrat na teden. Knjige berem ob večerih.

Nekoč sem dobil zanimivo knjigo. Ko sem bral, sem se smejal. Bral sem jo dva tedna, tako mi je bila zanimiva. Šel sem v knjižnico in tovarišico prosil, naj mi da zabavne knjige. Od sedaj naprej rad berem šaljive knjige. Ko gremo ob večerih k sosedom na obisk, se pogovarjamo o marsičem. Tudi jaz znam dosti povedati, ker rad berem knjige. Vedno bom rad zahajal v knjižnico. IVAN HORVAT, 4. raz.
ODRANCI

LISICA JE UŠLA

Moja očka je lovec. Nekega dne me je povabil na lov.

Zbrali smo se pri lovski koči. Nato smo odšli peš na polja. Mene so poslali v koruznike, mi dali palico in dejali, naj tolčem po koruznih steblih in se derem. Tako sem tudi storila. Naenkrat pa so me poklicali naj pridem ven. Vsa prestrašena sem jih ubogala. Lovci so obkolili njivo in vsi smo morali biti tihi. Tedaj sem opazila lisico. Postalo me je tako strah, da sem se skrila za očkov hrbet. Lovci so začeli streljati, vendar je lisica srečno ubežala.

Vesna Fister, 4. a
OŠ Bakovci

FERDO GODINA

ko so cvetele marelice

Meni je dejal naj sedem, da bom prišla takoj na vrsto, ker je obleka pripravljena za mero. Znašel se je, saj mi obleke nikoli ni šival. Sedla sem. Možakar ni slutil, kaj se dogaja. Odšel je takoj, ko sta končala s pomeranjem.

Brž ko sva ostala sama, me je peljal za zaveso, ki je delila lokal na dva prostora. V prvem je sprejemal stranke. Za zaveso je imel stroje in divan, ker je večkrat tu tudi prespal. Prostor za zaveso sem poznala, saj sem Jerebico ponavadi tu izročala obveščevalni material. Kadar ni bil sam, sem tako kakor sedaj zaigrala vlogo naslednje stranke.

Nestrpno me je začel spraševati, kaj me je pripeljalo iz partizanov, in to prav v tem času, ko je stanje v Ljubljani najbolj neugodno. Zaradi izdaje je bil razbit precejšen del obveščevalne mreže. Ni se vedelo, katere javke še delujejo. Njegova je trenutno ostala. Pomislila sem, da je bil mogoče to vzrok, da nisem dobila obljubljenega zveze v Črni vasi.

Zato ne more pomagati, je rekel. Ne ve, kam bi me poslal. V njegovi delavnici, ki je bila tako rekoč na cesti, pa je bila moja prisotnost v tem trenutku za oba nevarna. Ko mi je opisoval položaj, mu je glas od časa do časa zatrepetal. Begal je z očmi po strojih, nato skozi okno, zastirto z zavesami. Medtem je večkrat sedel. Bal se je izdaje.

A kaj sem mogla drugega, kakor da sem prišla k njemu in tudi Jerebic si ni mogel pri tem pomagati. Čeprav sem videla, kako ta bolehen tuberkuloznik trza od vznemirjenja, nama je bilo vendar usojeno, da vsaj nekaj časa ostaneva skupaj. Niti za trenutek ni okleval, da me ne bi zadržal.

Zdelo se mi je, da mi življenje ni nikoli ničesar podarilo. Vse sem si morala izbojevati. Postalo mi je jasno, da se bom morala tudi tokrat reševati sama. Saj je bil Jerebic po tolikih izdajah in pritiskih bolj nabogljen kot jaz in seveda resnično izpostavljen. Zavedal se je tega, a kljub strahu je na tej svoji vratolomni javki vztrajal, vztrajal zavestno in z neizmernim pogumom.

Rad bi se me rešil, vendar mu tega nisem zamerila. Odločitev v smrtni nevarnosti sem poznala iz partizanov. Če je bil napad nenaden in močan, se je umikal vsak, kakor je vedel in znal. Bili so trenutki, ko si pozabil na vse drugo razen na svoje golo življenje. Kaj bi zamerila Jerebico, ko pa me je ob nekem napadu Italijanov na naše taborišče pustil Darko in se sam reševal. Italijani so napadli nenadoma, Darko pa je skočil in stekel. Res da se je v naslednjem trenutku vrnil in mi pomagal, a slabosti si ni mogel nikoli odpustiti. Lahko bi padla, on bi se pa rešil. A nisem mu tega zamerila. Kako bi zdaj mogla zameriti Jerebico, ko vem, da ga spravljam v novo nevarnost.

Oba sva skušala najti izhod, a stranke so prekinjale. Hodil je na drugo stran zaveso, risal s kredjo po oblekah in trgal provizorično zašite zavijke. Pogovarjal se je s strankami o vremenu in o tem, kje je možno kaj kupiti; ogibali pa so se dosledno vsi politike in okupacije.

Dal mi je svoje kosilo, ki si ga je prinesel s seboj: košček kruha in nekaj paradiznikov. Proti večeru se je odpravljal, ker je moral priti na svoje stanovanje pred policijsko uro. Ko je odhajal, sem čutila, da mi ne bo vedel pomagati. Ostala sem sama, še preden se je napravila noč.

Samotne ure v Jerebicevi delavnici sem preživljala z mešanimi občutki. Za menoj je bila sicer težka pot s Krima v Ljubljano, a moje nadaljnje bivanje je bilo negotovo in nejasno. Kam se naj dam s svojim bremenom, ki je bilo sicer moje, a je postajalo v nadlogo tudi drugim. V trdi temi sem se počutila z otrokom osamljena. Kakor da živi z menoj neko življenje, ki si ga deliva na poseben način. Tolčeva se oba, da se obdrživa, da se obraniva sveta okrog naju, ki preži s pogubeno Dolenjske ceste, ki preži na naju z vseh ljubljanskih ulic, na katerih se lahko v nekaj dneh znajdeva brez pomoči. Tudi avto in kamion, ki drvi mimo, je sovražen do naju. Ob tej nočni uri se vozi samo policija in vojaštvo. Midva pa vdano zdiva v tem temnem prostoru, ki je natrpan z duhom po naftalinu in po preperelom podu.

Nič se ni spremenilo tudi naslednjega dne, ko je prišel Jerebic. Kakor sem slutila, ni našel nobene rešitve. Le obilen in dober zajtrk mi je prinesel. Kavoj, kruh z margarino in za popoldne polento, ki si jo naj segrejem.

A moj tek mi je pokvaril hrup, ki je nastal na široki Dolenjski cesti in je vdrl k nama. Vsa hiša se je zatresla. Skozi rožasto zaveso sva z Jerebicom opazovala nepretrgano kolono italijanske vojske, ki se je valila mimo. Hrumeli so kamioni, ki so za seboj vlekli topove, nekaj blindiranih tanket je šlo pred njimi, vmes kolone pešadije, nato mule, natovorjene s strojnimi in zaboji municije.

Pogled na kolono me je pretresel, ker sem doslej gledala italijansko vojaštvo samo od daleč ali pa v borbi z nami. Zdaj je tu, samo roko je bilo treba stegniti. V pretiranih stavkih sva se menila, da bo hajka na Dolenjskem, kar pa ni bilo res. Vojska se je valila proti Krimu in prav ti vojaki so čez nekaj ur ustrelili Nacetovo mater in očeta in požgali njihovo hišo. Neopozabna, kar otipljiva se mi zdi še danes tista kolona v turobnem, meglenem jesenskem jutru. Ko so odšli, se je cesta umirila, le posamezni ljudje so hodili mimo okna.

Slišala sem vsako stranko, ki je prišla k Jerebico, vsak korak, ki ga je napravil, ko je jemal mero. Lotevala se me je neka čudna nostalgija. Otrok, kar naprej otrok. Čisto nov položaj nastaja z njim. Kakšne težave povzročajo, preden je prišel na svet. Zmešnjavo bo šele napravil, ko bom rodila. Drl se bo in si ne bo dal ničesar dopovedati.

V takih razmišljanjih sem ure in ure ždel za zaveso, lačna, ušiva, polna negotovosti. Ideal varnosti in miru v Ljubljani se je razblinil. Nikjer kotička, kjer bi bil človek varen. Jerebic ni poznal drugih javk. Tičal je v tej luknji in vsi smo prihajali k njemu. Najbrž ni niti enkrat stopil na ulico na domenjano povezavo. Ne ve, kje kdo stanuje, zato se ne more nikamor obrniti, nikogar nič vprašati; samo čaka lahko. In čaka lahko teden, dva tri tedne.

Navadil se je tega načina ilegalnega dela in ga ni bil sposoben niti za las spremeniti. Mogoče ga je prav to očevalo, da še živi in da njegova javka dela. Ko sem z njegovo pomočjo skušala priti do znanec, se je prestrašil in bil nabogljen kot otrok.

Vedno bolj sem se nagibala k temu, da bi sporočila Henriki, da sem se vrnila. Henrika je bila od mene starejša petindvajset let. Službovati je začela za časa Franca Jožefa, za Avstro-Ogrske, in sicer ob graditvi železnice Novo mesto—Črnomelj. Ko so me po dolgem iskanju službe zaposlili na krajnem načelstvu v Ljubljani, kjer sem delala pri evidencni kole, je bila ona že referentka, kar je bilo zame nedosegljiv položaj.

Ljudje si v prvem hipu, ko se srečajo, postanejo simpatični ali ne, in prvi vtisi ponavadi ostanejo. Tudi pri nama je bilo tako. Čeprav sem bila mlada, arogantna smrklja, sem ji bila všeč. S svojo ošabnostjo sem skušala napraviti vtis, da vse znam, a Henrika je pravilno ocenila, da moja drznost ni pristna, ampak se za njo skrivata negotovost in strah. Bila sem namreč sprejeta v službo na tako imenovan bednostni fond, s polovično plačo. Bednostnike so lahko odpustili iz službe, kadar se jim je zljubilo.

Kaj Henrika s svojimi dolgoletnimi izkušnjami pod različnimi režimi v Jugoslaviji do najinega srečanja leta 1936 ne bi znala oceniti mojega položaja! Bolje ga je razumela kot jaz.

Do svoje okolice je bila sicer prijazna, a z nikomer se ni bolj zblížala, kot se ji je zdelo zaradi službe potrebno. Mene pa je neopazno vzela pod svoje varstvo, v katerem sem čutila materinsko toplino in varnost pred starimi, največkrat brezkompromisnimi uradniškimi mački. Njena naklonjenost in zaščita mi je po svoje nadomeščala tudi očeta, ki ga nisem imela.

(nadaljevanje prihodnjici)

TEKAŠKI MARATONI TREH SRC

Prvi maraton že aprila v Radencih

Med množične telesnokulturne prireditve, ki so jih začeli organizirati lani, sodijo tekaški maratoni TREH SRC, katerih pokrovitelj je delovna organizacija Radenska iz Radenc. Kot je znano, so bili lani tekaški maratoni treh src v Radencih, Bovcu in Kranju in so lepo uspeli. Udeležba na vseh treh prireditvah je pokazala, da se je tek, kot najbolj poceni in zdrava oblika rekreacije, močno razširil tudi v Sloveniji. Pokazalo se je, da ljudje vse resneje jemljejo take množične prireditve, saj kljub zahtevnemu temu ni bilo poškodb, razen nekaj žuljev. Največja udeležba je bila na prvem lanskem maratonu treh src v Radencih, kjer je prišlo na cilj 1078 tekačev, v Kranju 720 in v Bovcu 421. Radenski tekaški maraton pa je razgibal tudi Pomurce, kar potrjuje udeležba tekačev — rekreativcev iz naše pokrajine na ostalih dveh prireditvah lanske leto. V Bovcu je nastopilo okrog 50 tekačev iz Pomurja, v Kranju pa še nekoliko več. Pa ne samo to, da so tekli, temveč so dosegli tudi nekaj zelo dobrih uvrstitev. Tako je bil Alojz Flisar iz Murske Sobote zmagovalec malega maratona v Bovcu in četrti v Kranju. Milan Balek je bil najhitrejši v svoji starostni kategoriji v malem maratonu v Bovcu in tretji v Kranju.

Z lanskega tekaškega maratona treh src v Bovcu, kjer so pomurški tekači dosegli vidne uvrstitve. Foto: Dani Mauko.

Po medaljah pa so posegla tudi pomurska dekleta, ki so v Bovcu osvojila tri, v Kranju pa eno. Posebej velja omeniti nekatere prizadevne tekače — rekreativce kot je Roman Klančar iz Radenc, ki se je udeležil vseh treh tekaških maratonov treh src. V Radencih je tek na 21, v Bovcu in Kranju pa celo na 42 kilometrov. Vse tri tekaške maratone treh src je pretekel tudi Rudi Koler iz Gornje Radgone. Pohvalo zasluži tudi Ema Gjerek, ki je na vse tri tekaške maratone treh src pripeljala učenke zdravstvene šole iz Rakičana in tudi sama tekla ter v Bovcu v teku na 21 kilometrov osvojila bronasto kolajno. Pohvalili pa bi lahko še nekatere druge udeležence iz Pomurja.

Na nedavnem sestanku koordinacijskega odbora „Maratona treh src“, so se dogovorili, da bodo tudi letos organizirali tri prireditve, hkrati pa tudi že določili datume. Tako bo prvi tekaški maraton treh src v Radencih že 24. aprila, tek na 21 kilometrov pa bo hkrati veljal za prvenstvo Slovenije. Drugi maraton bo 25. septembra v Bovcu in tretji 23. oktobra v Kranju. Dogovorjeno je bilo, da bodo ti tekaški maratoni tradicionalni. F. Maučec

JUDO

Novoletna turnirja v Lendavi in M. Soboti

Na turnirju v Lendavi, kjer so tekmovali pionirji in ml. mladinci je sodelovalo 90 tekmovalcev iz Lendave, Ljutomerja, Čakovca in M. Sobote.

Rezultati — pionirji — do 28 kg: 1. Breznik, 2. Gal (oba Le.), do 32 kg: 1. Duh (MS), 2. Potočnik, 3. Olaj in Lesjak (vsi Le.); do 38 kg: 1. Perš, 2. Šooš (oba MS), 3. Virag (Lju); do 42 kg: 1. Vrdjuka (MS), 2. Zajtl (Le), 3. Koroman in Fileš (Čak); do 46 kg: 1. Koleš (MS), 2. Kulčar, 2. Petrovič (oba Le.), do 52 kg: 1. Meničanin, 3. Šarkezi (oba MS), 3. Gōnc in Hajdinjak (oba Le.); nad 52 kg: 1. Krajačič (Le), 2. Horvat (MS), 3. Lebar (Le). **Ml. mladinci — do 53 kg:** 1. Meničanin, 2. Vrdjuka (oba MS), 3. Kulčar (Le) in Šarkezi (MS); do 57 kg: 1. Mihalič, 2. Benkič, B. Legen (vsi MS); do 62 kg: 1. Činč (Le), 2. Zekič (Ca), 3. Feher in Krajačič (oba Le.); do 68 kg: 1. Varga (Le), 2. Zbulj (Čak), 3. Karakatič in Hunjadi (oba Le.); nad 68 kg: 1. Šemen (MS), 2. Varga, 3. Bakan (oba Le) in Bratina (MS). **Ekipno:** 1. M. Sobota 64, 2. Lendava 34, 3. Čakovec 11 in 4. Ljutomer 5 točk.

Na turnirju v M. Soboti je nastopilo 40 tekmovalcev — članov in članic.

Rezultati — do 60 kg: 1. Mihalič (MS), 2. Kovač, 3. Činč (oba Le), in Šarkezi (MS), do 65 kg: 1. Vnuk (Le), 2. Jurkovič (Lj), 3. Varga (Le) in Fijaš (MS), do 71 kg: 1. Kavčič (MS), 2. Magdič (Lj), 3. Zorič (Le) in Pavlinjek (MS); do 78 kg: 1. Bac (MS), 2. Kranjc (Lj), 3. Horvat in Bratina (oba MS); nad 78 kg: 1. Krančič, 2. Slak, 3. Apšner in Šemen (vsi MS). **Absolutno člani:** 1. Apšner, 2. Krančič, 3. Slak, 4. Šemen. **Ekipno:** 1. M. Sobota 30, 2. Lendava 10 in 3. Ljutomer 7 točk. **Članice:** 1. Dokl, 2. Horvat in 3. Mardšetko (vse MS). O. Šooš

NOGOMETAŠI LJUTOMERA OSMI — Nogometno moštvo Ljutomerja, ki letos prvič tekmuje v območni slovenski ligi — vzhod, je po končanem jesenskem delu tekmovanja pristalo na osmem mestu z 8 točkami. Rezultati jesenskega dela: Steklar 0:0, Pragersko 1:1, Klavivar 0:6, Elkrój 0:6, Proletarec 0:2, Fužinar 2:0, Brežice 2:1, Kovinar 2:2 in Ojstrica 1:1. Na fotografiji od leve stojijo: Svatina (trener), Makoter, Potočnik, Herga, Štefanec, Babič, Sovič in Lebarič; Cepijo: Stanjko, Recek, Lukman, Blagovič, Makovec, Feguš in Antolin. Manjkajo: Bot, M. Recek, Jo. Makoter, Osterc in D. Blagovič. Tekst in foto: Davorin Topolinjak

DELAVSKE ŠPORTNE IGRE

Prvo mesto INA Nafti

S podelitvijo pokalov in priznanj so v Lendavi končali 7. delavske športne igre, ki jih organizira komisija za šport, rekreacijo in oddih pri občinskem sindikalnem svetu Lendava in ob pomoči TKS. Največ uspeha so imeli delavci INA-Nafti, ki so v skupni uvrstitvi osvojili prvo mesto pred Gorenjem-Varstvom.

Rezultati — mali nogomet: 1. INA-Nafta, 2. G-Varstroj, 3. Primat; **rokomet:** 1. VIZ, 2. G. Varstroj, 3. PM Lendava; **kegljanje:** (moški): 1. G. Varstroj, 2. INA-Nafta, 3. Univerzal; **ženske:** 1. INA-Nafta, 2. Elma, 3. Planika; **Pikado:** 1. Ina-Nafta, 2. Elma, 3. G. Varstroj; **M. nogomet (nad 30 let):** 1. G. Varstroj, 2. INA-Nafta, 3. VIZ; **nam. tenis:** 1. G. Varstroj, 2. INA-Nafta, 3. Gostinstvo; **odbojka — moški:** 1. INA-Nafta, 2. VIZ; **ženske:** 1. INA-Nafta, 2. Elma, 3. VIZ; **streljanje:** (moški): 1. G. Varstroj, 2. INA-Nafta, 3. Elma; **posamezno:** 1. Leiner, 2. Szoke, 3. Švara; **ženske:** 1. INA-Nafta, 2. Občina, 3. OŠ D. Lugarič; **posamezno:** 1. Lovrak, 2. Donko, 3. Piberčnik; **šah:** 1. INA-Nafta, 2. VIZ in 3. G. Varstroj.

F. Bobovec

KEGLJANJE — KVALIFIKACIJE

Zopet najboljša Čarda

V Celju se je nadaljevalo kvalifikacijsko tekmovanje za vstop v republiško kegljaško ligo. Tudi tokrat so imeli največ uspeha kegljači Čarde iz Murske Sobote, ki so podrli 5.274 kegljev pred Fužinarjem 5.246, Kovinarjem 5.203 in Šošanjem 5.006 podrtih kegljev. Tako je ekipa Čarde pred zadnjim turnirjem povečala vodstvo za okrog 350 kegljev. Med posamezniki je bil pri Čardi najboljši Drvarič, ki je podrl 924 kegljev. Sledijo: M. Steržaj 913, H. Steržaj 879, Horvat 864, Kovačič 849 in Prelog 845 kegljev.

ODBOJKA

LJUTOMER — POMURJE TRETJE

Končano je bilo prvenstvo kadetov severovzhodne regije, kjer je tekmovala tudi ekipa Ljutomer—Pomurje. Mladi odbojkarji iz Pomurja so prijetno presenetili, saj so osvojili tretje mesto in le za dve točki zaostali za prvima dvema ekipama.

Sl. Bistrica	10	8	2	18:7	18
Stavbar	10	8	2	16:8	18
LJUTOMER — POMURJE	10	6	4	15:11	16
Mislinja	10	5	5	15:12	15
Šempeter	10	3	7	9:15	13
Braslovče	10	0	10	0:20	10

T. Ficko

JUDO

PERŠ IN DUH TRETJA

V Slovenski Bistrici je bilo tekmovanje pionirjev in članov v judu za pokal Pohorskega bataljona. Nastopilo je okrog 200 tekmovalcev iz 15 klubov, med njimi so bili tudi tekmovalci soboškega Partizana in dosegli lep uspeh.

Pri pionirjih sta bila najuspešnejša Dušan Perš in Drago Duh, ki sta v kategorijah do 38 in 35 kg zasedla tretji mesti. Zlato Cerič pa je bil v kategoriji do 35 kg peti. Š. O.

LJUTOMER

Telovadna akademija

ZTKO Ljutomer prireja v petek, 15. januarja 1982, ob 17.00 uri v kinodvorani v Ljutomeru slavnostno telovadno akademijo, na kateri se bodo predstavili člani ŠSD, društva Partizan in drugi. Ob tej priložnosti bo ZTKO Ljutomer razglasila najboljšega športnika, športnico, društvo, sekcijo in organizatorja ter podelila priznanja najzaslužnejšim telesnokulturnim delavcem za lansko leto. Odbor za sindikalne športne igre pa bo razglasil rezultate tekmovanja za lansko leto in podelil priznanja najboljšim. Vabijo, naj se prireditve udeležijo čimveč občanov. T. Ficko

NAMIZNI TENIS — REP. MLAD. EK. PRVENSTVO

Sobočani četrti

Ekipno prvenstvo Slovenije za mladince, ki je bilo v Mariboru, je po predhodnih kvalifikacijah zbralo 12 najboljših ekip, med njimi je iz Pomurja nastopila najboljša vrsta Sobote, ki z osvojenim četrtim mestom ne more biti povsem zadovoljna, saj je zamudila izredno prilžnost za uvrstitev med prvo trojico in s tem na državno prvenstvo.

Sobočani so v svoji predtekmovalni skupini premagali Piran s 5:0, Fužinar prav tako s 5:0, Triglav s 5:2 in v odločilnem srečanju za vstop v finalno skupino po štiri ure trajajočem dvoboju ekipo Kemičarja s 5:4, pri čemer je bil junak srečanja Miran Močan s tremi zmagami. V finalni skupini je uvrstitev od prvega do četrtega mesta so skoraj presenetili nove republiške prvake, favorizirano ekipo Olimpije, ko so po veliki borbi izgubili s 4:5, pri čemer sta Močan in Kovač dosegla po dve zmagi. V drugem srečanju so presenetili lanske republiške prvake, ekipo Maribora, ko so jih premagali s 5:3, pri čemer je bil spet junak srečanja Močan s tremi zmagami, med drugim tudi nad državnim mladinskim reprezentantom Podlesnikom. V zadnjem finalnem srečanju za ekipo Kočevja bi morali osvojiti le tri zmage za tretje mesto, vendar je bil psihološki pritisk za mlado ekipo prevelik in so visoko izgubili z 1:5. Tako so imele tri ekipe Kočevje, Maribor in Sobota po 2 točki, vendar Sobočani najslabšo medsebojno razliko iger in so zato pristali na še vedno zelo dobrem 4. mestu. Za ekipo so nastopili Močan, Kovač, Zadravec in Veren, pri čemer velja posebej pohvaliti za izvrstno igro in veliko borbenost Mirana Močana, ki je premagal vrsto najboljših slovenskih mladincev in bil z rezultatom 16:2 drugi najuspešnejši igralec prvenstva za mladinskim reprezentantom Podlesnikom, ki je bil poražen le enkrat. M. U.

KITAJSKI TURNIR V M. SOBOTI

V soboto se je mudil v Murski Soboti svetovni prvak iz Sarajeva leta 1973 Kitajec Hsi En Ting z ženo Lin Me Čun, ki je bila na svetovnih prvenstvih v Sarajevu in Kalkuti dvakrat druga v ženskih dvojicah, ter testiral najperspektivnejše pomurske pionirje. Oba bosta namreč do polletja leta 1983 vodila najboljše slovenske igralce ter občasno mladi naraščaj skupaj z republiškim instruktorjem Mirkom Jankovcem, ki je tudi bil v M. Soboti in izvedel testiranje fizičnih sposobnosti pomurskih naraščajnikov. Testiranih je bilo 14 igralcev iz Radgone, 5 iz Lendave ter 34 iz M. Sobote, vsi pa so bili zelo zadovoljni z organizacijo testiranja in se pohvalno izrazili o pomurskih naraščajnikih. M. U.

Kadetska odbojcarska ekipa Ljutomer — Pomurje: od leve — Rajnar, Marič, Pušenjak, Torič, Rus, Šiftar, Hochstadter, M. Šumek. Manjkajo: Svetec, Potočnik, A. Šumak, Gomboc, Dokl, Klemenčič in I. Šumak.

MURSKA SOBOTA

PRIZNANJA PEDAGOGOM TELESNE VZGOJE

V soboški občini že peto leto organizirano deluje društvo pedagogov telesne kulture, ki vključuje 52 učiteljev telesne vzgoje. Društvo, ki ga uspešno vodi predsednica Ema Gjerek, igra pomembno vlogo pri nadaljnjem razvoju telesne kulture tako za področje množičnosti kot vrhunškega športa. Gre za pouk telesne vzgoje in delovanje šolskih športnih društev, kjer lahko prav pedagogi telesne vzgoje veliko prispevajo k uresničevanju splošnih in posebnih smotrov samoupravne socialistične družbe. Poleg tega ima društvo pomembno vlogo tudi pri spodbujanju pedagogov telesne vzgoje k nadaljnjemu izobraževanju.

Na nedavnem občnem zboru so torej ugodno ocenili dosedanje delo, hkrati pa si začrtali nadaljnje naloge za letošnje leto. V programu so zapisali, da bodo skrbeli za permanentno izobraževanje pedagogov telesne kulture.

proučevali pogoje dela, hkrati pa tudi vrednotenje svojega dela. Organizirali bodo srečanja s pedagogi telesne vzgoje iz drugih regij, ki naj bi imela tudi športno-izobraževalni značaj. Navezali bodo stike s pedagogi telesne vzgoje iz Radkersburga iz Avstrije in z njimi strokovno sodelovali. Organizirali bodo strokovne ekskurzije in enodnevni seminar z različnimi študijskimi temami, hkrati pa tudi ogled nekaterih tekmovanj. Dogovorili so se, da bodo prehodili pomursko transverzalo ter si prizadevali, za še večji razmah rekreacijske dejavnosti. Ob tej priložnosti so trem zaslužnim pedagogom telesne vzgoje iz soboške občine podelili priznanja za večletno uspešno delo. Prejeli so jih: Angela Kolar, Davorin Babič, oba iz Murske Sobote, ter Nikolaj Gumilar iz Rogoševca. F. Maučec

F. Maučec

DAVORIN BABIČ — profesor telesne vzgoje na srednješolskem centru v Murski Soboti — za dolgoletno vestno pedagoško delo na šoli ter za prizadevano delo v šolskih športnih društvih in sodelovanje v osnovnih telesnokulturnih organizacijah.

ANGELA KOLAR — predmetna učiteljica telesne vzgoje na osnovni šoli Karel Destovnik-Kajuh v Murski Soboti — za dolgoletno pedagoško delo v srednji in osnovni šoli, za razvoj in nesebično delo pri širjenju dejavnosti šolskih športnih društev ter za uveljavitev v množičnih akcijah.

NIKOLAJ GUMILAR — predmetni učitelj telesne vzgoje na osnovni šoli v Rogoševcih — za večletno vestno pedagoško delo ter za izjemna prizadevanja pri ustvarjanju pogojev za pouk telesne vzgoje in športne dejavnosti v Rogoševcih.

p sezonska razprodaja

OD 15. JANUARJA DO 15. FEBRUARJA

V VSEH POSLOVALNICAH S TEKSTILOM

V Blagovnici, Salonu mode, Novosti, Modi, Samoizbiri in Maji, v Galanteriji, Otroški blagovnici, Tekstilu, v Izbiri v Gornji Radgoni, na Cankovi, pri Jurju, v blagovnici Ravenki v Beltincih ter vseh ostalih prodajalnah s tekstilom na podeželju.

V RAZPRODAJO SO ZAJETE SLEDEČE VRSTE BLAGA:

OTROŠKA, ŽENSKA IN MOŠKA KONFEKCIJA

PLETENINE IN PERILO

TER OSTANKI METRSKEGA BLAGA

- V Blagovnici v Murski Soboti, vršimo tudi razprodajo ženskih in otroških čevljev, že od 4.1. pa do 15.2.

ter GRAMOFONSKIH PLOŠČ

PO
CENAH
ZNIŽANIH
do 40%

TOZD IZBIRA
IN TOZD PRESRBA
veletrgovina

Potrošnik

murska sobota

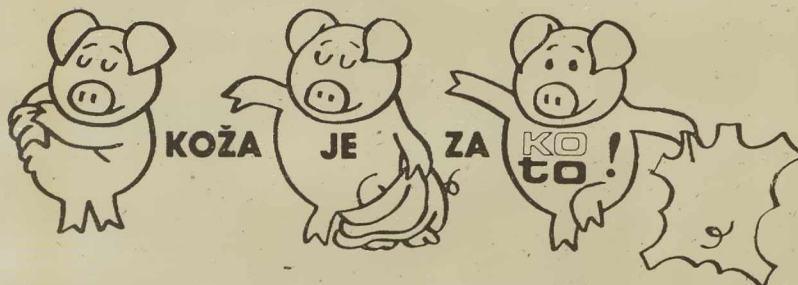

Veletrgovina „Potrošnik“
TO Merkur
Murska Sobota

obvešča cenjene stranke, da bo s 1. 2. 1982 ukinila čevljarstvo v Domu tehnike.

Vse, ki še niso dvignili čevljev, prosimo, da jih dvignejo najpozneje do 30. 1. 1982. Če čevljev do tega datuma ne boste dvignili, jih bomo predali Rdečemu križu.

ODKUPUJEMO SVINJSKE KOŽE PO UGODNEJŠI CENI KOT PREJŠNJA LETA!

KOTO
Koteks tobuz
in zbiralnice
kmetijskih
zadruge

Za stanovanje je potrebno varčevati

Ja... z ženo sva se odločila. Enostavno začela sva in vztrajala do konca. Kar se dela tiče — precej sva sama delala, nekaj so nama pomagali tudi znanci pa prijatelji. Pri denarju je bilo malo težje. Namensko sva varčevala že precej časa pred gradnjo. Poleg kreditov od delovne organizacije sva dobila še dolgoročne kredite od banke.

Pri reševanju stanovanjskega problema vam banka pomaga s posojilom, ki si ga lahko pridobite:

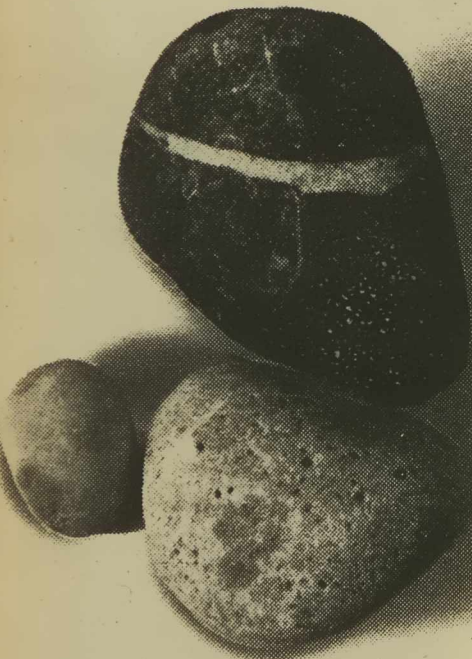
če namensko varčujete z rednimi mesečnimi pologi ali z enkratnim pologom,

z vezavo dinarskih sredstev ali dinarske protivrednosti prodanih konvertibilnih deviz,

s predhodnim varčevanjem in vezavo privarčevanih sredstev.

Višina posojila je odvisna od oblike varčevanja in varčevalne dobe.

Vse podrobnejše informacije vam bodo dali v naši enoti temeljne banke združene v Ljubljansko banko-združeno banko.

ljubljanska banka

Svet osnovne šole Puconci

OBJAVLJA

dela in delovne naloge

kuharice — snažilke

na podružnični šoli v Brezovcih v času odsotnosti delavke (porodniški dopust).

Nastop dela 15. 2. 1982.

Pogoj: KV ali PKV kuharica.

Prijave poslati 15 dni po objavi

Delavski svet delovne organizacije „IMGRAD“ industrija montažnih gradbenih materialov Ljutomer n. sol. o., Ljutomer, Ormoška cesta 46

RAZPISUJE

dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v delovni skupnosti skupnih služb

VODENJE GOSPODARSKO RAČUNSKEGA SEKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih v zakonu, izpolnjevati še naslednje:

visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri in 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj.

Za opravljanje del in nalog s posebnimi pooblastili in odgovornostmi bo izbrani kandidat imenovan za 4 leta.

Kandidati naj vložijo pismene ponudbe s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: „IMGRAD“ industrija montažnih gradbenih materialov Ljutomer, Ormoška cesta 46, z oznako „za razpisno komisijo“ v 20 dneh od dneva objave razpisa.

Kandidati bodo o izbiri pismeno obveščeni najkasneje v 30 dneh od dneva izbire.

DO „Ljutomerčan“
TOZD Prevoznništvo
Ljutomer, Murskosoboška 5 a

Delavski svet TOZD Prevoznništvo vabi k sodelovanju delavce za opravljanje del in nalog

4 voznike motornih vozil

Pogoj: kvalificirani vozniki C in E kategorije
1 leto delovnih izkušenj

Za objavljena prosta dela in naloge se združuje delo za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom. Ponudbe z opisom dosedanjih delovnih izkušenj in dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev je treba vložiti v 15 dneh po objavi na naslov: DO „Ljutomerčan“ Ljutomer, TOZD Prevoznništvo, Murskosoboška 5 a (delavski svet Prevoznništva).

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem razpisnem roku.

Tri žrtve prometa

Novo leto na področju prometne varnosti ne prinaša spodbudnih novic. Komajda se je začelo, že so se zgodile tri nesreče, ki so terjale prav toliko človeških življenj. Kmalu po polnoči novega leta sta v Gornjem Lakošu po desni strani ceste šla brata Felbar iz Gaberja. Iz Lendave se je za njima pripeljal z osebnim avtom 35-letni Franc Horvat iz Kota pri Hotizi in z desnim delom vozila zadel 24-letnega Ignaca Felbarja. Vrglo ga je v obcestni jarek, kjer je kmalu zatem umrl. Horvat ni počakal na kraju nezgode, ampak se je na milici oglasil osem ur pozneje, ko so ga že iskali.

7. januarja ob 19.50 uri je pred gostilno v Lipovcih izstopil iz avtobusa 25-letni Milan Forjan iz Lipovec 13, nato pa izza avtobusa prečkal cesto. V tem trenutku je mimo pripeljal z osebnim avtom 28-letni Jože Mikolič iz Murske Sobotne, Cvetkova 14. Ob srečanju z avtobusom je zasenčil luči in tako spregledal pešca ter ga zadel. Pri tem se je Forjan hudo poškodoval, zato so ga prepeljali v soboško bolnišnico, vendar je zaradi hudih telesnih poškodb čez tri ure umrl.

8. januarja ob 11.55 uri je 35-letni Ignac Čizmašija iz Bistrice 54 v Dolnjem Lakošu pri hiši številka 79 ustavljal avtomobil in za trenutek odšel na dom ženinih staršev, kjer je bil na obisku njegov 5-letni sin Leon. V času, ko se je Čizmašija pogovarjal, je sin neopazno odšel iz hiše v kabino avtocisterne. Čez nekaj časa je zapustil vozilo in neprevidno prečkal cesto. Medtem pa se je iz Lendave pripeljal z osebnim avtom Bela Bohnc iz Gaberja, ki otroka ni videl, in ga

zadel. Zaradi hudih telesnih poškodb je na kraju nesreče umrl.

Iz Stroče vasi proti Ljutomeru se je peljal s kmetijskim traktorjem s priključno enosono prikolico 51-letni Janez Seršen iz Stroče vasi 48. Ko je nakazal, da bo zavil na levo na stransko cesto, ga je začel prehitovati z osebnim avtomobilom 59-letni Matija Pečnik iz Gibine 48. Med vozili je prišlo do trčenja. Materialne škode je za 150 tisoč dinarjev.

Voznik dostavnega kombi avta 39-letni Anton Madjar iz Pertoče 43 se je peljal proti Cankovi. Ko je pripeljal v oster nepregledni ovinek v Strukovcih, je zapeljal na levo stran ceste v hipu, ko je nasproti pripeljal z osebnim avtom 34-letni Alojz Sinic iz Zenkovec 12. Prišlo je do čelnega trčenja. Pri nesreči sta se lažje poškodovala voznik Madjar in Ema Senic iz Puzevec, ki je bila v Sinicem avtu. Škode je za 100 dinarjev. Zoper Madjara so odredili strokovni pregled.

Franc Klajnovšek, 33 let, iz Grabonoša 81, se je 7. januarja peljal z osebnim avtom iz Lukavec proti Ključarovem. Na ravnem delu ceste je iz gozda prišlo na cesto 5 srn. Da bi se jim nekako izognil, je zavil na levo in trčil v telefonski A drog ter ga prelomil. Skupna škoda znaša več kot 100 tisoč dinarjev. Srn ni poškodoval.

Toliko o večjih prometnih nesrečah. Sedaj pa o drugih dogodkih zadnjih nekaj dni.

4. januarja sta zakonca Barbarič iz Šalovec podirala borova drevesa v gozdu v Šalovcih. Mož Arpad, star 57 let, je z motorno žago žagal, žena pa mu je pomagala. Med delom se je eno izmed

dreves zrušilo na ženo Marijo in ji prizadejalo hude telesne poškodbe.

V ponedeljek, 4. januarja, se je zgodila huda družinska tragedija na domačiji Magdičevih v Gajševcih pri Ljutomeru. Tega dne zjutraj sta zakonca odšla od doma, otroka: triinpolletnega Boštjana in dveletno Nadico pa sta zaklenila v sobo in ju pustila sama. Sama sta bila v stanovanju vse do 12.30 ure, ko se je mati Nada vrnila domov. Ko je odklenila vhodna vrata, je začutila močan vonj po dimu, vendar se zaradi njegove gostote ni uspela prebiti do otrok v spalnici. Stekla na dvorišče in se skozi razbito steklo na oknu spalnice prebila do otrok, ki pa sta že mrtva ležala na tleh. Odnese luči in jo dvorišče, pozneje pa pogasila manjši požar. Vse kaže, da sta se otroka zadušila v požaru, ki sta ga zanetila z igranjem z vžgalicami. Te so bile namreč razmetane na kavč, ki se je vnel.

9. januarja ob 4.40 uri je izbruhnil požar v stanovanjski hiši Pavla Gašpariča na Kobilju, v kateri je stanoval 74-letni Štefan Bukovec iz Kobilja 157. Izvedenci so ugotovili, da je najprej začela goriti postelja, nato pa se je ogenj razširil. Zaradi ogljikovega monoksida se je Bukovec zadušil, ogenj pa mu je prizadejal tudi opeklino. Zgorela je vsa stanovanjska oprema. Ogenj se je menda pojavil zaradi malomarnosti. Pokojnemu naj bi iz rok izpadla cigareta oziroma ogorek.

30-letni Karel Benko iz Domajinec 62 je 30-letnemu Jožetu Fuksu iz Domajinec 40 prodal iz zračne v malokalibrsko predelano puško. Med potjo domov jo je napolnil z nabojem ter z levo

roko stisnil k telesu. Puška se je sprošila in izstreljek je obital v gležnju. V soboški bolnici so mu ga odstranili z operacijo. Miličniki so puško zasegli, Benka in Fuksa pa so prijavi sodniku za prekrške.

Kava. To poživilo je še vedno zelo iskano. Dušan Simič, star 25 let, doma v Djuriščin 225, skupščina občine Sopot, Srbija, začasno zaposlen v Avstriji, je hotel dobro zaslužiti. V avto je natovoril 189 kilogramov kave, ki je na mejnem prehodu v Gederovcih seveda ni prijavil, ampak jo je hotel prethotapiti v Srbijo. Vestni cariniki so kmalu odkrili skrivališče. V njem pa ni bilo le kave, ampak še 199 možkin in 97 ženskih ur, poleg tega pa še 86 verižic z vgrajenimi urami. Vse tihotapsko blago so zasegli, storilca pa prijavi.

Imamo pa tudi informacijo o prometu s kavo v naši pokrajini. Franc Marič iz Rogoševca je imel v Skakovcih prometno nesrečo z avtom, v katerem je peljal proti Murski Soboti 4 kartonske skatle 87 kilogramov kave. Ker je pričakoval prihod miličnikov, je kavo odnesel na dvorišče zapuščene hiše, vendar so jo miličniki kmalu odkrili, zasegli in odstopili carinaricni.

S. S.

krvodajalci

STARA NOVA VAS: Jožefa Gaberc (4), Milan Slavič (5), Alojz Gaberc (5), Bogomir Gaberc (3), Marta Gaberc (5), Jože Gaberc (5), Srečko Salamun (4), Franc Zobot (2), Silvo Hozjan (4), Anton Kegl (5), Jože Balažič (5), Bajram Džučak (2), Vladimir Marinič (4), Franc Salamun (6), Rozalija Korošak (5), Slavko Korošak (4), Franc Nedeljko (4), Julijana Zamuda (4), Franc Rajh (6), Jožefa Rajh (5), Branko Senjur (4), Mirko Rožan (3), Alojzija Rožman (2), Franc Šrajner (5), Franc Vajs (6), Alojz Rajh (1), Marjan Kavaš (1).

KRVODAJALCI OD DRUGOD: Mirko Petovar (3), Jože Horvat (3), Lončarovič, Bojan Kodila (2), Geza Prem (21), Koloman Kocijan (12), Jože Novak (12), vsi Agroservis M. Sobotna, Jože Ružič (4), Petrol M. Sobotna, Rozalija Ostanek (17), Vlado Dokl (10), Jožica Gomboši (4), Zorica Bratuš (13), Jožefa Rengec (6), vsi Bolnica M. Sobotna, Koloman Horvat (9), Astra M. Sobotna, Roman Klement (3), Blisk M. Sobotna, Julijana Kučan (3), Pomurski zdravstveni center M. Sobotna, Daniel Horvatič (3), Ana Režonja (11), oba KIK Pomurka, Ivan Dogar (2), Pomurje M. Sobotna, Ivan Hozjan (1), Trnje 101, Anton Fujs (17), Anton Režonja (8), Štefan Miholič (26), Mura M. Sobotna, Albert Matiš (13), Kuzma, Janez Kološa (7), Zlatica Kučan (3), oba Andrejci, Teodor Kerčman (20), Ernest Kerčmar (7), Verona Žerdin (7), Gizela Partelj (19), Marija Kranjec (8), vsi iz Krnec, Janez Kološa (14), Jože Horvat (6), Rudolf Šavel (16), vsi iz Martjanec, Leopold Fras (7), Mlajtinci, Gizela Sovjak (4), Franc Dani (19), Marija Škerlak (2), vsi iz Nemčevac, Jože Gergorič (6), Jože Kavaš (9), Jože Erjavec (12), Stefan Banko (8), Franc Zakoč (11), Stanko Donša (6), vsi iz Noršinec, Kristina Papič (13), Marjeta Ružič (5), Vera Vogrinčič (12), Marija Čurman (8), vsi iz Sebeborec, Rudi Mikolič (7), Nevenka Jerič (2), oba iz Splošne bolnice M. Sobotna, Janez Žilavec (9), Vodna skupnost M. Sobotna, Franc Gomboši (7), Viktor Flisar (4), oba KIK Pomurka, Matija Jerebic (12), Janez Hladen (9).

MORAVCI: Marija Lipič (5), Irena Ambruž (6), Štefan Ambruž (11), Bela Železen (5), Jožica Naberger (10), Jože Sep (12), Franc Bruner (4), Franc Režonja (5), Jošip Čarni (10), Marjan Vaš (4), Jože Rumič (12), Ivan Kodila (12), Rudolf Roth (1), Marija Rajbar (3), Irma Lanjščak (8), Zinka Ovsenjak (3), Franc Horvat (7), vsi iz Moravec.

VSEM KRVODAJALCEM HVALA!

prispevki za kirurgijo

OOS Carinarice Gornja Radgona (namesto vencev pokojnim: Čehovi mami, Lutharjevemu bratu in Krcovemu očetu) — din 3.000,00; Občinska skupnost socialnega skrbstva in Center za socialno delo (namesto novoletnih čestitk) — din 1.500,00; MURA D. E. Gornji Petrovci (namesto venca na grob pok. matere Marice Lazar iz Dankovca) — din 1.300,00; Sindikat Avtoradgone Gornja Radgona (namesto venca ob smrti staršev Kump Rudija, Grabonoški vrh 6) — din 700,00; Rodi Antonija, Lendava, Partizanska (Olgi v spomin) — din 500,00; Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov Prekmurja (namesto venca članu DKIT Lipičnik Slavku) — din 1.500,00; Kutoš Ernest in Šarika, Stara ul. 20, M. Sobotna (namesto venca na grob pok. Kuhar Terezije) — din 1.000,00; OOS »Sobotna« TOZD Komunalna (namesto venca na grob pokojnega očeta delavke občine uprave Škerget Marije iz Lipovec) — din 500,00; sindikata Projekktivni biro Murska Sobotna (namesto venca pok. Lipičnik Slavku iz Lendave) — din 1.000,00; Potrošnik — sindikalna organizacija DSSS (namesto venca na grob pok. očetu od Lihtentalner Marije) — din 500,00; Medobčinski svet ZSS Pomurja (namesto novoletnih čestitk posameznim organizacijam ZSS in drugim družbenopolitičnim organizacijam, skupnostim in drugim družbenim dejavnikom) — din 1.000,00; Darovalcem se zahvaljujemo! Prispevek nakazujte na račun: 51900-763-30297

poroke

Milan VUKOVIČ, mesar, Bakovci, Zvezna 14 in Darinka MESARIČ, konfekcijska šivilja, Murska Sobotna, Staneta Rozmana 6; Koloman VUKANIČ, pleskar, Vaneča 77/a in Marija TOT, gospodinja, Vaneča 77/a; Janez HORVAT, finomehanični delovodja, Krog 151 in Marjanca KRIŽAN, tajnica, Krog 166; Emil ČUK, zidar, Trdkova 39 in Nada NOVAK, kmetovalka, Šalamenci 38; Ludvik KERČMAR, strojni inženir, Murska Sobotna, Ciril Metodova 25 in Suzana VOGRINEC, ekonomska tehničar, Radenci 51/c; Konrad MAUKO; strojnik, Zagajski vrh 37 in Ana ŠLIHTHUBER, delavka v predelavi, Puonci 97/a; Marjan VIDIC, študent, Murska Sobotna, Oktoberske revolucije 12 in Marjeta LEGEN, modna kreatorica, Murska Sobotna, Ivana Regenta 6; Jožef RAPPL, programer, Murska Sobotna, Mikloša Kuzmiča 15 in Tatjana MERICA, dipl. ekonomistka, Murska Sobotna, Trstenjakova 44.

IN MEMORIAM

Slavko Lepičnik

Pred kratkim smo se v Lendavi poslovili od 55-letnega Slavka Lepičnika. Mnogo prežgodnja smrt, ki je posledica zahrbitve bolezni, ni pretesla le njegove družine, ampak vse, ki smo ga poznali. Upam si trditi, da ni občana lendavske občine, ki ne bi vedel zanj. Nazadnje, pravzaprav več kot deset let, je delal na skupščini občine kot referent za gradbeništvo. Torej je hodil tudi veliko na teren, med ljudi; prizadeval si je, da so občani dokaj hitro dobili lokacijska in gradbena dovoljenja. Precej zaslug ima tudi za ureditev gradenj v Lendavskih gorcih, saj je tvorno sodeloval pri določanju območij, kjer je dovoljena gradnja vinskih kleti, stanovanj in »mešanih« objektov. Da je bil Slavko Lepičnik zelo priljubljen med vsemi občani, dokazuje tudi pogreb, ki se ga je udeležilo veliko ljudi.

je sicer delal v organih za notranje zadeve, brž nato pa se je vključil v aktivnosti mladinske organizacije, kjer je bil odgovoren za mladinske delovne akcije. Ni jih le organiziral, ampak je tudi sam 1949. leta odšel na avto cesto bratstva in enotnosti in tako neposredno z delom izprical visoko zavest. V brigadi so ga tudi sprejeli v ZK.

Slavko Lepičnik si je v Lendavi našel pravi dom. Ljudje — Slovenci in Madžari — so ga sprejeli za svojega. To je znal še kako ceniti! Kruta usoda ga je iztrgala iz skupnosti, ki ji je posvetil 42 let dela. Tik pred smrtjo se je namreč upokojil in nameraval še aktivneje delati v družbenopolitičnih organizacijah in društvih ter seveda v krajevni skupnosti. Nazadnje je bil poveljnik štaba CZ krajevene skupnosti Lendava. Sicer pa ostaja velika vrzel tudi v predsedstvu občinskega odbora ZB NOV, katerega član je bil.

Slavko Lepičnik je prejel vrsto odlikovanj in priznanj. Na tem mestu omenjam le orden za hrabrost, medaljo za vojne zasluge, pred smrtjo, seveda ne vede, da ga bo pobrala v turobnem decembru, pa so ga predlagali za odlikovanje Red dela s srebrnim vencem.

Čas teče. Ljudje prihajajo in odhajajo. Tako tudi Slavko Lepičnik; po razmeroma kratkem, a ustvarjalnem življenju, je moral kloniti v življenjskem obdobju, ko bi sicer lahko še veliko prispeval k napredku družbenopolitične skupnosti. Zdaj ga ni več med nami, ni njegovega nasmejanega obraza, nikoli več se ne bomo z njim srečali. Spi trden sen na starem lendavskem pokopališču. Ko nas bo pot peljala mimo, se za trenutek ustavimo ob njegovi gomili. Veliko do brega je naredil za vse nas!

Š. SOBOČAN

Mercator

Mercator — Sloga

P. O.

GORNJA RADGONA

Velika posezonska razprodaja

od 15. januarja do 15. februarja 1982 v vseh prodajalnah s tekstilnimi izdelki, posebej v

prodajamo ženske obleke, krila, plašče, moške obleke, hlače in srajce, otroško konfekcijo po zelo znižanih cenah.

PRODÁJALNI KONFEKCIJE V GORNJI RADGONI

Za obisk se zahvaljujemo in se priporočamo tudi v bodoče — **MERCATOR — SLOGA** Gornja Radgona.

VAŠ
TEDNIK

VESTNIK

SLOVENIJALES
Lesna industrija
„PLATANA“ n. sol. o.
Murska Sobotna

Po 52. členu Statuta delovne organizacije delavski svet DO
RAZPISUJE

dela in naloge individualnega poslovnega organa DO — direktorja

Kandidati morajo poleg z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visoko ali višjo izobrazbo ekonomske, pravne ali lesne smeri;
- da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj na enakem ali podobnem delovnem mestu;
- da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti;
- da je moralno-politično neoporečen.

Dela in naloge se razpisujejo za 4 leta.

Kandidate prosimo, da v roku 15 dni po razpisu pošljejo svoje prijave z ustreznimi dokazili na naslov: SLOVENIJALES, LI „PLATANA“, „za razpisno komisijo“, 69000 Murska Sobotna, Lendavska 25.

Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni od poteka roka za prijavo.

„SOBOTA“ podjetje za komunalne, gradbene, obrtne in vrtnarske dejavnosti n. sol. o. Murska Sobotna, Kopališka 2 na podlagi sklepa delavskega sveta TOZD Obrtništvo

razpisuje

dela in naloge

direktorja TOZD Obrtništvo

Poleg splošnih in z zakonom določenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo visoko ali višjo šolo ekonomske, gradbene smeri ali smeri, s katero se ukvarja temeljna organizacija,
- da imajo tri oziroma pet let delovnih izkušenj na vodilnih delih in nalogah,
- da so moralno in politično neoporečni.

Za opravljanje omenjenih del bo kandidat imenovan za dobo štirih let.

Pismene prijave z dokazili o strokovni izobrazbi sprejema kadrovski oddelek podjetja „SOBOTA“, Kopališka ul. 2, Murska Sobotna, v 15 dneh po objavi razpisa.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po preteku roka razpisa.

Radijski in televizijski spored od 15. do 21. januarja

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Ob koncu tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Ob koncu tedna, 16.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popolne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Spored slovenske narodno-zabavne glasbe, 16.30 — Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče preteklega tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.40 — Pota mladih, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Prijetni glasbeni utrinki, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Nekaj minut z....., 16.30 — Koncert na domačem valu, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — Delegatska tribuna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA 17.25 POROČILA, 17.30 JELENČEK, otroška serija TV Zagreb, 18.00 TELESTART 81, glasbena oddaja, 18.30 OBZORNIK, 18.45 NOTRANJA URA, oddaja iz cikla Človekovo telo, 19.15 RISANKA, 19.20 CIK CAK, 19.24 TV IN RADIO NOCOJ, 19.26 ZRNO DO ZRNA, 19.30 TV DNEVNIK, 19.55 VREME, 19.57 PROPAGANDNA ODDAJA, 20.00 A. Marodič: NAŠA KRAJEVNA SKUPNOST — Delegat, 20.50 NE PREZRITE, 21.05 TI DNEVI, TA LETA: Filmska kronika 1949, dokumentarna serija, 21.50 POROČILA, 21.55 SPREMLJAJMO — SODELUJMO!, športna oddaja, 22.05 NOČNI KINO: MANHATTAN, ameriški film.	TV LJUBLJANA 8.00 POROČILA, 8.05 POTOVANJE ŠKRATA SPANČKOLINA, češka risana serija, 8.15 CIBAN, DOBER DAN: Mali čarovnik in snežinke, 8.30 ZBIS — S. Mramor: PA NE LE TO LETO, 8.45 JELENČEK, otroška serija TV Zagreb, 9.15 PUSTOLOVŠČINA, otroška serija TV Beograd, 9.45 ZGODOVINA LETALSTVA, francoska serija, 10.35 PO SLEDEH NAPREDKA, 11.05 JEDRSKA REVOLUCIJA: Atom — ta neznanka, 11.35 DOKUMENTARNA ODDAJA, 12.10 PROPAGANDNA ODDAJA, 12.15 Kitzbühel: SMUK ZA MOŠKE, prenos (do 13.45/14.00), 15.40 POROČILA, 15.45 NAŠ KRAJ, 16.00 KOŠARKA BOSNA: CIBONA, prenos v odmoru, 17.30 MLADINSKI FILM, 19.05 ZLATA PTICA — 1001 NOČ: Zgodba o romarju in starci, 19.10 RISANKA, 19.20 CIK CAK, 19.24 TV IN RADIO NOCOJ, 19.26 ZRNO DO ZRNA, 19.30 TV DNEVNIK, 19.55 VREME, 19.57 PROPAGANDNA ODDAJA, 20.00 TV KRIŽANKA, 21.40 ZRCALO TEDNA, 21.55 ZADNJI ČLOVEK, ameriški film, 23.25 POROČILA.	TV LJUBLJANA DEŽURSTVO: od 9.00 do 13.00 — telefon 21-232 TV LJUBLJANA 9.25 Poročila, 9.30 Živ zav, otroška matineja, 10.20 Propagandna oddaja, 10.25 Kitzbühel: Slalom za moške, prenos 1. teka, 11.45 S. Zaninovič: Ko sem bil vojak, nadaljevanka TV Beograd, 12.10 TV kažipot, 12.30 Čez tri gore: Vokalni oktet Marles, 12.50 Propagandna oddaja, 12.55 Kitzbühel: Slalom za moške, prenos 2. teka, 14.00 Poročila (do 14.05), 15.40 Therese Raquin, francoski film, 17.25 Poročila, 17.30 625, 18.00 Športna poročila, 18.15 Sestanek v nebotičniku, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.22 TV in radio nocej, 19.24 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 D. Mihajlovič — R. Grlič — S. Karanovič: Petrijin venec, nadaljevanka TV Beograd, 20.55 Banjaluka, dokumentarna oddaja, 21.30 Športni pregled, 22.00 Poročila.	TV LJUBLJANA 16.00 Kmetijska oddaja TV Novi Sad, 17.00 Poročila, 17.05 Zgodovina letalstva, francoska serija, 18.00 Delegatski vodnik: Bistvo delegatskega sistema, 18.20 Zobozdravstvo: Pričakujoča mati — predšolski otrok, 18.30 Obzornik, 18.45 Mladinska oddaja, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocej, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 V. Radovič: Jakov objema trnje, drama TV Titograd, 21.15 Kulturne diagonale, 22.00 V znamenju.	TV LJUBLJANA 17.15 Poročila, 17.20 Potovanje škrata Spančkolina, češka risana serija, 17.30 Ciganski napevi, 18.00 Pisani svet: Ptiči, 18.30 Obzornik, 18.45 Mostovi-hidak, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost, 19.00 Knjiga, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocej, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Soočanja, 21.00 Propagandna oddaja, 21.05 F. C. Weiskopf: Slovo od miru, vzhodnonemška nadaljevanka, 22.20 Poročila.	TV LJUBLJANA 9.50 Propagandna oddaja, 9.55 Badgastein: Slalom za ženske, prenos 1. teka (do 11.15/30) EVR, 12.20 Propagandna oddaja, 12.25 Badgastein: Slalom za ženske, prenos 2. teka (do 13.30/45) EVR, 16.05 Propagandna oddaja, 16.10 Slalom za ženske, posnetek iz Badgasteina, 17.20 Poročila, 17.25 Ciciban, dober dan: Glina, 17.40 Padla z neba, češka otroška serija, 18.10 Pozdravljena, Makedonija, 18.30 Obzornik, 18.45 Za pesmijo v Vrbnik, oddaja TV Zagreb, 19.05 Risanka, 19.20 Cik, cak, 19.24 TV in radio nocej, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Film tedna: Rejeanne Padovani, kanadski film, 21.30 Miniature: Jiri Anderle, 21.40 V znamenju.	TV LJUBLJANA 17.05 Poročila, 17.10 Mladi virtuoz: Harmonikarski orkester KUD Vide Pregarc, 17.30 Kuhinja pri violinskem ključu: Kako nastajajo glasbila, 18.00 Mozaik kratkega filma, 18.30 Obzornik, 18.45 Na sedmi stezi, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocej, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Glasbeni četrtak, 21.30 Sodobniki: Karel Pečko 22.10 V znamenju.
TV ZAGREB I. PROGRAM Od 10.05 do 13.00 Zimski izobraževalni program, 13.00 Risanka, 13.15 Po Krki, 13.45 Strašilo, 17.40 Poročila, 17.45 Oddaja za otroke, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Reke, 18.45 Beseda mladih, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Potovanje Charlesa Darwina, serijski film, 21.05 Večer z... 21.50 Dnevnik, 22.05 V petek ob 22, kulturni mozaik, 00.05 Poročila.	TV ZAGREB I. PROGRAM 10.05 Zimski program za otroke, 12.15 Kitzbühel: svetovno prvenstvo v smučanju — spust, 13.45 TV koledar, 13.55 Ustvarjanje Titove Jugoslavije: Beograd iz svoboden, 15.05 Moderni izraz v umetnosti, 15.45 Poročila, 15.50 TV koledar, 16.00 Košarka: Bosna: Cibona, 17.35 Spomini na Giuseppina Martinucci, dokumentarna serija studia Koper, 18.10 Ti dnevi, ta leta, 19.00 Madrid: Žrebanje za svetovno nogometno prvenstvo, 19.20 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Jeremija Johnson, ameriški film, 21.45 Dnevnik, 22.00 Ob koncu tedna, 00.00 Poročila.	TV ZAGREB I. PROGRAM 9.00 Brazde, oddaja v madžarskem jeziku, 9.50 Poročila, 10.00 Nedeljski zabavnik, 11.00 Zgodbe iz gozda, risanka, 11.30 Narodna glasba, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Govorimo o zdravju, 13.30 Zaščiten narava: Žumberk: Gorjanci, 14.30 Kritična točka, 15.00 Kozmos, dokumentarna serija, 16.00 Vrnitev v Oz, ameriški film, 17.25 Nedeljsko popoldne, 18.50 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Petrijin venec, dramska serija, 21.00 Mnogi so odšli, reportaža, 22.00 Dnevnik.	TV ZAGREB I. PROGRAM 10.00 Poročila, 10.05 Zimski program za dijake, 13.05 TV koledar, 13.15 Risanka, 13.20 Po Krki, 13.50 Strašilo, 14.20 Znanost in mi, 15.15 Trinajstletniki, serija za otroke, 15.45 Velika predstava na dnu morja, 17.40 Poročila, 17.45 Zgodbe iz Shakespeara, oddaja za otroke, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občine Varaždina, 18.45 Mladinski studio, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 „Stojče“, drama TV Skopje, 21.15 Izbrani trenutek, 21.20 Svet danes, zunanje-politična oddaja, 22.05 Kot in Hiša, dokumentarna filma, 22.20 Dnevnik.	TV ZAGREB I. PROGRAM 10.00 Poročila, 10.05 Zimski program za otroke, 13.05 TV koledar, 13.15 Risanka, 13.20 Dnevnik 10, 13.35 Strašilo, serija za otroke, 14.05 Trinajstletniki, 14.35 Velika predstava na dnu morja, 17.40 Poročila, 17.45 Avantura, oddaja za otroke, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občine Osijek, 18.45 Amaterji, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 V žarišču, notranje-politična oddaja, 20.50 Valentino, angleški film, 22.30 Dnevnik.	TV ZAGREB I. PROGRAM 10.00 Poročila, 10.05 Zimski program za dijake, 13.05 TV koledar, 13.15 Risanka, 13.20 Pogovor z J. Frančevićem Pločarjem, 13.50 Strašilo, 14.20 Trinajstletniki, 14.55 Tevedor, oddaja za otroke, 17.40 Poročila, 17.45 Siamci, oddaja za otroke, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občine Splita, 18.45 Srečna družina, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Politični magazin, 21.20 Kviskoteka, 22.20 Dnevnik.	TV ZAGREB I. PROGRAM 10.00 Poročila, 10.05 Zimski program za dijake, 13.05 TV koledar, 13.15 Risanka, 13.20 Pogovor z J. Frančevićem Pločarjem, 13.50 Strašilo, 14.20 Trinajstletniki, 14.55 Tevedor, oddaja za otroke, 17.40 Poročila, 17.45 Siamci, oddaja za otroke, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občine Splita, 18.45 Srečna družina, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Politični magazin, 21.20 Kviskoteka, 22.20 Dnevnik.
TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 10.30 Ne tako divje (film), 12.00 Možje brez živcev, 12.15 Potopisni film, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.30 Tom Sawyer, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 Smučanje, 18.30 Družinska kronika, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Akti X, Y — nerešeno, 21.15 Reklame, 21.20 Sanjska ladja, 22.20 Šport, 22.25 Nočni studio, 23.25 Akti X, Y — nerešeno.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 10.35 Julian Bream, 11.25 Nočni studio, 13.00 Opoldanska redakcija, 15.30 Pot v preteklost (film), 17.00 Rezbarimo skupaj, 17.30 Pasje zgodbe, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 Dva x sedem, 18.25 Dober večer v soboto, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Nekdo bo zmagal, 22.00 Šport, 22.25 Shirley Bassey.	TV AVSTRIJA Prvi program 12.00 Tiskovna ura, 12.55 Vzgojna oddaja, 15.15 Mali milijonar (film), 16.45 Tobii in Tobias, 17.15 Nils Holgersson, 17.40 Helmi, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 Družinska kronika, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Upornica (kmečka komedija), 21.55 Religija, 22.00 Šport.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 10.30 Družinska zarota (film), 12.25 Živalske posebnosti iz Tirolske, 12.40 Roke gor, mojster prihaja, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Prometna poročila, 17.30 Lassie, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 Konjske zgodbe, 18.30 Družinska kronika, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport v ponedeljek, 21.05 Kaz in Co., 21.50 Večerni šport.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 Eci, peci, pec, 9.30 Mladinski program, 13.00 Opoldanska redakcija, 13.25 Smučanje, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Oddaja v miško, 18.00 Posnetek smučanja, 18.30 Družinska kronika, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Teleobjektiv, 21.00 Videoteka.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 10.35 Pot v preteklost (film), 12.05 Veselje z zabavo, 12.15 Teleobjektiv, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Lutke, 17.30 Wicke in silaki, 18.00 Inšpektor na delu, 18.30 Družinska kronika, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Preprosta zgodba (film), 20.00 Smučanje (posnetek).	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 10.30 Mali milijonar (film), 12.00 Veselje z zabavo, 12.05 Romanca (film), 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.30 Marco, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 TV kuhinja, 18.30 Družinska kronika, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Preprosta zgodba (film), 20.00 Smučanje (posnetek).
TV MADŽARSKA 8.05 in 14.00 Šolska TV, 16.50 Glasbeni film, 17.15 5 minut meteorologije, 17.20 Starejša generacija, reportaža, 17.55 Spored študija Pecs, 18.30 Šola za starše, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Delta, 20.25 Risanka, 20.40 Na morje, 4. del, 21.40 Tu di vnuki ne bodo videli; varstvo mest, 22.05 Še pol ni res, kviz, 22.40 Zelenjavni, nemški TV film.	TV MADŽARSKA 8.15 Šolska TV, 8.50 TV reprize, 14.30 Filatelija, 14.40 Za otroke, 15.25 Risanka, 15.50 Alarm, reportaža, 16.15 Merila in ljudje, 16.55 Opotija Tihany, 17.30 Išče se reporter, 1. del, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Bandit, ameriški film, 21.45 Rezonanca, spored Geze Molnarja, 22.25 Češki kaleidoskop; Nevesta Marijka, 23.55 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.10 Šola za vsakogar, 9.15 Spored za otroke, 10.55 Jazz, v spomin L. Armstronga, 13.55 Igrice, 14.35 Pogovor o folklori, 14.55 Koledar, 16.00 Dvojnik, ameriški film, 17.30 Priporočamo naše sporede, 17.55 Vprašanje več, kviz, 19.00 Teden; aktualnosti, reportaže, 20.05 Petrocelli, kriminalka, 20.55 Burleska, 21.10 Šport, 21.20 J. Ferenčsik.	TV MADŽARSKA Drugi program 18.00 Vidiki, 18.30 Lunarna baza Alfa 1, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Družina Merian, 21.00 Ples z medvedom, 21.50 10 pred 10, 22.20 Sreča v utici (film).	TV MADŽARSKA 8.05 in 14.10 Šolska TV, 16.30 Naš vrh, naše dvorišče, 16.50 Večeri v Golyavaru: Velika eksplozija, 17.35 Športni muzej; prvi olimpijski vrhak A. Hajos, 18.00 Operete, 18.30 Tri mesta v Bekešu, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Kaviar ni vedno nujen, nadaljevanka, 20.55 Studio 82, kulturni tednik televizije, 21.55 Big Band in Beatles, 22.35 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.35 Šolska TV, 10.25 TV reprize: Delta, Vse govori o njem, kviz, 15.10 Šolska TV, 16.45 Človekov vzpon, pon. 17.35 Za naše zdravje, 17.45 Svet jezika, 18.25 Mala podjetja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Pravni primeri, 20.50 Sosedje, jugosl. film, 21.25 TV galerija, grafičarka Wanda Syksnian, 22.05 Balet Martiniq, nastop v Budi, 23.00 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.05 in 13.30 Šolska TV, 16.40 Poklicna posvetovalnica; livar, 16.55 Filmi za otroke, 17.25 TV borza, 17.35 Juno se prepira, reportaža, 18.30 Šola za starše, 11. Bratje, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Kramljanje, zabavni program za odrasle, 21.15 Panorama, pojava v svetovni politiki, 22.05 Glasbeni film, 22.35 TV dnevnik.

VESTNIK

DELEGATSKI

Delegatsko glasilo
občine
Murska Sobota
Št. 1
Leto: VII
14. januar 1982

VSEBINA 1. ŠTEVILKE DELEGATSKEGA VESTNIKA

- ZEMLJIŠKA POLITIKA IN IZVAJANJE ZAKONOV S PODROČJA KMETIJSTVA V OBČINI MURSKA SOBOTA
- STANJE ŽIVINOREJE IN ŽIVILSKE PREDELAVE

BESEDA DELEGATOM

S posodabljanjem kmetijske proizvodnje in z uvajanjem novih družbenoekonomskih odnosov v kmetijstvu ne moremo biti zadovoljni, so ugotovili na 11. seji CK ZKS. V veliki meri je to pogojeno s počasnim uveljavljanjem veljavne kmetijske zakonodaje. Vendar pa se odločnejših premikov lahko nadejamo le, če nam bo, seveda s političnimi in samoupravnimi sredstvi, uspelo v naša skupna prizadevanja vključiti slehernega kmeta, njegove zadruge in subjektivne sile, ki lahko k temu pripomorejo.

Javna razprava o uveljavljanju kmetijske zakonodaje, ki jo bo vodila SZDL mora zato zajeti slehernega kmeta, delavca, temeljno združno organizacijo, krajevno skupnosti in družbeno-politične organizacije. Sklenili jo bomo v mesecu februarju, ko bodo o tej problematiki spregovorili tudi delegati v zborih občinske skupščine. Osnova za to obravnavo pa je gradivo, ki ga objavljamo v letošnji prvi številki Delegatskega vestnika.

– Povzetek poročila kmetijske zemljiške skupnosti o zemljiški politiki v občini in izvajanju zakonov s področja kmetijstva s sklepi izvršnega sveta

1. VARSTVO KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

Z zakonom o kmetijskih zemljiščih iz leta 1973 so bile občine dolžne z občinskimi plani določiti razvrstitev zemljišč v dve območji, na zemljišča, ki so trajno namenjena za potrebe kmetijstva in ostala zemljišča ter na ta način zavarovati najboljša kmetijska zemljišča pred drugimi uporabniki prostora.

V občini Murska Sobota je že bil sprejet srednjeročni družbeni plan, ki vsebuje tudi prostorski del plana, s katerim so kmetijska zemljišča razvrščena v smislu navedenega zakona, zato se varstvo kmetijskih zemljišč v polni meri že izvaja kot je to določeno v prostorskem delu tega plana.

2. IZKORIŠČENOST KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

V murskosoboški občini imamo 43.000 ha kmetijskih zemljišč, ki so razdrobljena v 131.000 parcelah. Po podatkih krajevnih skupnosti je v letu 1981 bilo 123 ha neobdelanih zemljišč. Neobdelana zemljišča so v glavnem na Goričkem in se jih po večini ne da strojno obdelovati, razen 14 ha v Lipi, ker po izvedeni komasaciji kmetje nočejo prevzeti novih parcel. Kot za ostalo Slovenijo, so tudi za našo občino značilni nizki povprečni hektarski pridelki, posebno v delu zasebnega sektorja, kar kaže na to, da so večji problem slabo obdelana kmetijska zemljišča, ki bi ob primernih agrotehničnih ukrepih lahko dajala dosti večje pridelke. Opozoriti pa je treba na to, da so hektarski donosi v organiziranem

zadružnem delu kmetijsko proizvodnje precej višji od povprečja in dosegajo donose kot so v družbenem sektorju.

3. MELIORACIJE KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

V srednjeročnem obdobju 1976–1980 smo v občini M. Sobota meliorirali 893 ha kmetijskih zemljišč, od tega 460 ha družbenih in 433 ha zasebnih zemljišč. Poleg teh melioracij smo v občini izvedli tudi takoimenovane male melioracije na površini 962 ha. Ta dela so bila izvajana na komasacijskih območjih Lipa, Bogojina in Čekečka vas.

Ena osnovnih ovir za hitrejšo izvajanje melioracij je bila v dolgotrajnem postopku pridobivanja soglasij lastnikov-uporabnikov zemljišč, kjer še vedno obstaja bojazen o podružbljanju zemljišč. S spremembo zakona o kmetijskih zemljiščih (Ur. list SRS št. 11/81) je ta problem odpravljen. Melioracije in komasacije, ki so predvidene v družbenem planu občine, se tretirajo tako, da že vsebujejo soglasja lastnikov za izvedbo melioracij in komasacij. Samo izvajanje melioracijskih del pa je prepočasno in dostikrat nesolidno, kar povzroča nervozo med udeleženci in izvajalcem, krivdo teh opažanj pa je pripisati tako enim, kot drugim.

4. KOMASACIJE KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

V SR Sloveniji je bilo v srednjeročnem obdobju komasiranih 2.770 ha kmetijskih zemljišč. V občini M. Sobota pa 1.097 ha, kar predstavlja 40 % vseh komasiranih zemljišč v SR Sloveniji.

Ne moremo trditi, da so že premagani pomisleki proti komasacijam s strani lastnikov zemljišč, kljub temu, da je v zadnjih letih na tem področju storjen korak naprej. Posebno mali kmetje, polkmetje in ostareli kmetje se ne odločajo za nove ukrepe. Zlasti v ravninskih predelih občine, kjer je razdrobljenost zemljišč največja, zložba zemljišč ne uspeva tako kot bi bilo to zaželeno. Da komasacije kot ena najpomembnejših agrarnih operacij niso pridobile ustreznega mesta je tudi razlog v dokaj zahtevnem postopku, poleg tega pa je zelo draga. Ker občina v ta namen nima potrebnih sredstev, so komasacije v celoti odvisne od financiranja republike.

5. STATUS KMETA

Z zakonom o kmetijskih zemljiščih je bil uveden nov pojem, to je status kmeta. To z namenom, da naj imajo zemljo tisti, ki jo obdelujejo. Nadalje je določeno, da nekmetje lahko imajo v lasti samo 1 ha skupne zemlje, od tega pa največ 0,50 ha gozda ali 0,50 ha vinograda, kmetijskega zemljišča pa ne morejo imeti na tistem območju, kjer so po prostorskem planu namenjena za trajno kmetijsko proizvodnjo.

K reševanju tega vprašanja v naši občini še nismo pristopili, razen tega, da so bile zbrane prijave o zemljiščih nekmetov in je bilo izdanih 26 pozitivnih in 6 negativnih odločb o statusu kmeta.

Vsekakor bo potrebno pristopiti k izvajanju teh zakonskih določil. Tako se bo sprostito nekaj kmetijskih zemljišč, ki so sedaj v večini slabo obdelana.

6. PROMET S KMETIJSKIMI ZEMLJIŠČI

Promet kmetijskih zemljišč se je v zadnjem srednjeročnem obdobju precej povečal. To velja predvsem za družbeni sektor, saj je KG Rakičan v letih 1976—1980 odkupilo 850 ha in KZ Panonka 70 ha. V letu 1981 pa sta ti organizaciji odkupili nadaljnjih 110 ha zemljišč. Večina zemljišč 90 % (KG Rakičan) je bilo odkupljenih na ravninskem predelu občine, dočim je KZ odkupovala na območju Hodoš-Salovci. Izhajajoč iz navedenih podatkov je razvidno, da se je podružbljanje kmetijskih zemljišč vršilo le na dveh področjih občine. Nihče pa ni zainteresiran za odkup na

ostalem področju, kjer je ponudba kmetijskih zemljišč in gozda veliko večja.

Da bi preko odkupa pospešili podružbljanje tako kmetijskih zemljišč kot gozda, bi bilo potrebno razmisliti o organizaciji enotne zemljiške službe v okviru zainteresiranih organizacij, ki bi opravljala oz. vršila odkup vseh ponujenih zemljišč.

7. PREŽIVINSKO VARSTVO KMETOV

V letu 1979 je bil sprejet zakon o preživinskem varstvu kmetov, s katerim je urejeno vprašanje preživninskega varstva ostarelih in onemoglih kmetov. Na ta način si ostareli kmet lahko pridobi preživnino, če odda družbeno-pravni osebi najmanj 2 ha kmetijskih zemljišč ali 3 ha gozda in pod pogojem, da je star 65 let moški ali 60 let ženska.

Od sprejetja zakona je v naši občini že uveljavilo preživninsko varstvo 5 ostarelih kmetov. V vseh primerih je zemlji v smislu 6. člena tega zakona prevzelo KG Rakičan. Pri Kmetijski zemljiški skupnosti pa je evidentiranih nadaljnjih 25 ostarelih kmetov na Goričkem, ki bi želeli uveljaviti preživninsko varstvo, vendar ni zainteresirane kmetijske organizacije, ki bi bila voljna prevzeti njihova zemljišča. Kmetijska zemljiška skupnost bo vse evidentirane primere obravnavala in jim omogočila pridobitev preživnine na podlagi začasnega prevzema zemljišč.

8. ZAŠČITENE KMETIJE

V letu 1973 je bil sprejet zakon o dedovanju kmetijskih in zasebnih kmetijskih gospodarstev. Ta zakon na poseben način ureja dedovanje kmetijskih zemljišč in kmetijskih gospodarstev tako, da omejuje drobitev kmečkih gospodarstev, krepi ekonomsko zmogljivost ter socialno varnost prevzemnikov kmetij, ki bodo nadaljevali s kmetovanjem.

Na tej podlagi je v naši občini že v letu 1977 bil sprejet odlok o zaščitenih kmetijah. Po tem odloku je bilo 2394 zaščitenih kmetij. Kmetijska zemljiška skupnost je v letu 1981 napravila revizijo tega odloka. Pri reviziji je bilo 279 kmetij črtanih, 289 kmetij pa je bilo na novo predlaganih za zaščitenost kmetije.

— Ugotovitve in sklepi Izvršnega sveta

Izvršni svet je na seji 27/10—1981 razpravljal o poročilu Kmetijske zemljiške skupnosti, skupno s poročilom o izvajanju zakonov s področja kmetijstva, ki ga je obravnavala Skupščina SR Slovenije.

Predvsem je ugotovil, da obstoječa kmetijska zakonodaja zagotavlja potrebne pogoje za razvoj panoge in za reševanje prisotnih problemov v proizvodnji hrane, vendar se vrsta določil tudi ne izvaja. Na področju zemljiške politike so bili doseženi določeni uspehi, predvsem v tem, da se je izboljšal odnos do kmetijskih zemljišč, da je bil sprejet sočasno s srednjeročnim družbenim planom tudi njegov prostorski vidik z ustrežno razvrstitvijo zemljišč, da so stekle komasacije in melioracije na površinah v lastnini in, da se je pokazal interes za preživninsko varstvo. Še vedno pa je na nekaterih področjih prisotna neučinkovitost, prepčnost in premajhna koordinacija. Topredvsem velja za določbe zakona o statusu kmeta, za prilagajanje obsega zemljišč zemljiškemu maksimumu, za premajhen obseg opravljenih melioracij in za vzpostavitev ustrezne evidence o neobdelanih zemljiščih.

Izvršni svet je ugotovil, da obseg neobdelane zemlje v občini ni toliko problematičen, kakor so to večje površine slabo obdelane zemlje in tudi zatravljane takih površin, ki so znotraj izrazitih ornih kompleksov. Ob tem pa primanjkuje zemlje za obdelavo, tako v družbeni proizvodnji kakor tudi družbeno organizirani proizvodnji, oziroma proizvajalcem, ki so v sodelovanju s kmetijsko zadrugo usmerili svojo proizvodnjo v večjo prirejo mesa in mleka, ali tudi v večjo proizvodnjo pšenice in industrijskih rastlin. Ovira za hitrejšo in učinkovitejšo vključevanje zemlje v organizirano proizvodnjo je predvsem v neugodni posestni strukturi in tudi neugodni parcelni strukturi na območjih, kjer bisejo sicer s prodajo ali zakupom lahko vključilo v intenzivno obdelavo. Hitrejšo vključevanje zemlje v intenzivnejšo družbeno obdelavo zaostaja tudi zato, ker niso določene dolgoročne razvojne usmeritve, predvsem na goričkem predelu občine, na katerem odkupujejo kmetijsko organizacije zemljo le na ožjem območju.

V reševanje vprašanj zemljiške politike je premalo vključeno tudi obravnavanje gozdnih zemljišč, ki so prav tako zakonsko opredeljena glede na posest, promet in varstvo. Na tem področju se kažejo negativna gibanja v povečanem prometu gozdnih površin v korist nekmetov in stagnacija v rasti površin gozdnogospodarske organizacije.

Glede prostorskih operacij je bil izvršni svet mnenja, da je s štirimi obsežnimi komasacijami zemljišč, ki zavzemajo 40 % vseh komasacij v SR Sloveniji bil storjen pomemben napredek, predvsem v premagovanju nezaupanja in prepričanju v njihovo koristnost. Težave, ki so spremljale komasacije, so v sorazmeroma zapletenem postopku, v premajhnem sodelovanju med udeleženci in organi, v nedolozenih nalogah izvajalca in tudi v premagovanju tistih težav, ki izvirajo iz izkušenosti ter usposobljenosti. Melioracije v občini niso zavzele večjega obsega, predvsem na zemljiščih v lastnini. Na dosedanjem obsegu pa so bile

dosežene organizacijske izkušnje, ki jih bo mogoče uporabiti na načrtovanem območju levega brega Ledave.

Izvršni svet je tudi ugotovil, da je pri izvajanju kmetijske zemljiške politike bila aktivno vključena Kmetijska zemljiška skupnost, ki je predvsem posvečala pozornost varstvu zemljišč, komasacijam, malim melioracijam, izdelavi projektov za melioracije in vprašanjem preživninskega varstva kmetov, kjer pa je zaostanek povzročilo zaostajanje v sprejetju pozakonskih dogovorov in navodil.

Glede socialne varnosti in preživninskega varstva ostarelih kmetov je izvršni svet bil mnenja, da nad starostno oziroma socialno strukturo tega dela občanov nimamo najboljšega pregleda. Ta bi moral biti osnova za sprejem konkretnega akcijskega programa, ki bi opredelil obseg, naloge in nosilce, predvsem pa učinke preživninskega varstva. Odprto vprašanje preživnin so tudi gozdne površine interesentov, za katere gozdnogospodarska organizacija nima možnosti odkupa. Vsekakor bi učinkovitejšo reševanje nekaterih socialnih problemov, ki so prisotni in tistih, ki se bodo v prihodnjih letih še odpirali, omogočalo tudi hitrejšo uresničevanje ciljev kmetijske politike nasploh.

Izvršni svet je v pogledu izvajanja zakona o združevanju kmetov povzel mišljenje sveta za kmetijstvo pri občinski konferenci SZDL, ki je ugotovil, da je njegovo praktično izvajanje potrebno uresničevati predvsem z neposredno ekonomsko izraženimi interesi kmeta, z uveljavljanjem dohodkovnih odnosov in širitvijo vseh oblik združevanja in sodelovanja. Strinjal se je predvsem tudi z ugotovitvijo, da kmetijskih strokovnjakov v združenem delu ni malo, da pa je njihovo strokovno delo preveč omejeno na administrativno-tehnični odnos in na naloge, ki često niso neposredno vezane na proizvodnjo.

Za boljše uresničevanje ciljev zakonskih predpisov s področja nekaterih kmetijskih zakonov je izvršni svet sprejel še naslednje

SKLEPE:

— nenehno je potrebno spremljati in uveljavljati prostorski del srednjeročnega plana, ga dopolnjevati z vzporednimi prostorskimi načrti (urbanistični načrti, gradbeni načrti) in v letu 1982 pristopiti k izdelavi agrokarte, to je karte razvojnih usmeritev v občini.

NOSILCI: Izvršni svet s pristojnimi upravnimi organi, Kmetijska zemljiška skupnost s kmetijskimi organizacijami in Zavod za ekonomiko in urbanizem;

— uskladiti razvojne načrte temeljne organizacije kmetijskega gospodarstva in temeljnih zadrughnih organizacij kmetijske zadruge, predvsem glede proizvodnih smeri, proizvodnih območij, podružbljanja zemlje, melioracij in drugih razvojnih nalog.

NOSILCI: KG Rakičan, KZ Panonka, SOZD ABC Pomurka;
— vzpostaviti evidenco o neobdelanih in neustrezno obdelanih zemljiščih in ukrepanje po določilih zakona.

NOSILCI: Kmetijska zemljiška skupnost, kmetijski upravni, inšpekcijski organi in krajevne skupnosti;

— poskrbeti za akcijski program oživiljanja kmetijske proizvodnje na Goričkem predelu občine, pričeti postopek za izdelavo agrokarte in usklajeno načrtovati rastlinsko proizvodnjo.

NOSILCI: Izvršni svet — koordinacijski odbor za intenziviranje rastlinske proizvodnje, kmetijske organizacije in Kmetijska zemljiška skupnost;

— dosledneje preverjati, če občani, ki so si pridobili status kmeta, intenzivno obdelujejo zemljo oziroma jo bodo tako obdelovali tisti, ki si status nameravajo pridobiti, ali pa jim je cilj le ohranitev lastnine na zemlji.

NOSILCI: Upravni organ in Kmetijska zemljiška skupnost
— v zakonsko določenem roku prilagoditi obseg zemljišč zakonskim določilom o zemljiškem maskimumu.

NOSILCI: Upravni organ za kmetijstvo in premoženjsko-pravne zadeve, upravni organ za geodetske zadeve, zemljiška knjiga, kmetijska zemljiška skupnost v sodelovanju s kmetijskimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi;

— pravočasno pričeti postopek za uvedbo melioracije na površinah, določenih s srednjeročnim razvojnim programom, zagotoviti načrte, sredstva in dokumentacijo in izdelati programe pridelovanja in intenziviranja proizvodnje na melioriranih površinah.

NOSILCI: Kmetijske organizacije (KG, KZ) Kmetijska zemljiška skupnost, Vodna skupnost, upravni organi in krajevne skupnosti;

— pri izvajanju v skladu z zagotovno večjo povezanostjo učenci, komasacijskimi odbori in komasacijsko komisijo ter opredeliti odgovornost za delo ki ga opravi izvajalska organizacija. Zagotoviti tak sestav komasacijske komisije, ki bo lahko polno angažiran na vodenju postopka in predlagati spremembe predpisov, ki bodo poenostavili, skrajšali in pocenili postopek.

NOSILCI: Upravni organ, izvršni svet;
— predložiti do sredine leta 1982 spremembe odloka o zaščitnih kmetijah.

NOSILCI: Izvršni svet.

— kadrovske okrepiti službe in jih usposobiti za naloge predvsem na področju izvajanja melioracij, komasacij, arondacij, odkupa zemljišč, uvajanja preživninskega varstva. Skleniti ustrezen dogovor med organizacijami in skupnostmi za ustanovitev enotne službe, ki bo strokovno usposobljena izvajati začete in dogovorjene naloge celotnega področja zemljiške politike.

NOSILCI: ABC Pomurka, kmetijske organizacije, kmetijska zemljiška skupnost, upravni organi;

— narediti pregled nad starostno strukturo kmetijskih proizvajalcev in narediti akcijski program za izvajanje zakona o preživninskem varstvu ter opredeliti možnosti za vključitev tako pridobljenih zemljišč v družbeno oziroma družbenoorganizirano proizvodnjo.

NOSILCI: Socialne službe, temeljne organizacije in kmetijska zemljiška skupnost.

— Povzetek poročila o stanju živinoreje in živilske predelave s sklepi Izvršnega sveta

1. Položaj živinoreje

Živinoreja in njena predelava je v murskosoboški občini najpomembnejši del agroživilske celote. V njej se ustvari pretežni del dohodka kmetijske proizvodnje. Leta 1980 je v kmetijstvu in v živinoreji bil ustvarjen naslednji promet blaga:

	družb. proizv.	zaseb. proizv.
— živina	152.431.000.—	356.834.000.—
— perutnina	119.156.000.—	272.000.—
— mleko	2.993.000.—	184.073.000.—
— skupaj	274.580.000.—	541.179.000.—
— skupaj v kmetijstvu	366.414.000.—	579.232.000.—
— delež v živinoreji v %	74,9	93,4

V preteklem obdobju je živinoreja dosegla uspešen razvoj, za kar so razlogi v ugodnejšem gospodarskem položaju, dobro organizirani pospeševalni službi, v organizirani kooperaciji, v razvoju predelovalne industrije, v kreditnih možnostih za naložbe, povezanosti proizvajalcev v živinorejski poslovnih skupnostih, v raznih oblikah intervencij in v drugem. Za razvojem živinoreje je zaostajalo pridelovanje krmil, zaradi česar so nastala neskladja med potrebami in možnostmi v oskrbi s krmo. Vežanost na dokup krme iz uvoza ali domače proizvodnje, ki se nenehno draži, začenja ogrožati ekonomičnost proizvodnje. Več let prisotno neravnovesje med ponudbo in povpraševanjem, kakor razlike med dogovorjenimi, zadržanimi in dejanskimi cenami klavne živine, mesa in mesnih izdelkov, so najbolj prizadele mesno industrijo.

2. Govoredreja

Govoredreja je v panogi najbolj razvita proizvodnja. Na 100 ha obdelovalne površine redimo 104,8 glav goveda in 51,3 krav, kar je precej nad republiškim povprečjem (63—27).

Število glav goveda se od leta 1975 postopoma znižuje. Usmerjene kmetije in družbena proizvodnja ne povečujejo števila krav in brejih telic v enakem številu, kakor jih opuščajo ostarele in mešane kmetije.

Stalež goveda v petletnem obdobju je bil:

od leta 1971 do 1975	49.138 glav
od leta 1975 do 1980	47.556 glav.

Osnovna čreda se giblje med 21.000 in 23.000 glavami, od tega jih je 20.300 v kontroli proizvodnosti. Število glav v kontroli proizvodnosti se povečuje, število premiranih telic stagnira, povečuje pa se prirast zaradi čedalje bolj intenzivnega pitanja, zmanjševanja števila zaklanih telet in pitanja na višjo težo. Odkup goved je znašal leta 1980 7336 ton in je bil to leto v zadnjem desetletju največji. V odkup je bil delež kooperacijske proizvodnje 80 %, delež družbene proizvodnje 20 %. Večji del ali 84 % odpade na mlado pitano govedo, 14 % na drugo klavno govedo, 1,5 % pa na plemenske živali. Na zgrajena stojišča za pitanje vzredimo premalo telet, število stojišč za molznice pa ne povečujemo. Brez uspeha so dosedaj ostala prizadevanja, da bi telice, ki so namenjene za zakol, obrežili in tako povečali prirejo telet.

Četudi se je v zadnjih petih letih število premiranih telic povečevalo, to na število osnovne črede ni bistveno vplivalo. Razlog je v rastoči prodaji plemenskih telic v druga ombočja. V letu 1980 je bilo premiranih 2484 telic. Prodali smo jih 705, kupili pa 118 in s tem dosegli remont v višini 10,4 %. Stanje po območjih temeljih združnih organizacij pa je različno. Največji je na območju TZO Cankova (17 %), najmanjši pa na območju TZO Beltinci (6 %).

V selekciji je bil v govedoreji dosežen pomemben napredek. Leta 1970 je bilo v kontroli proizvodnosti le 648 krav s povprečno mlečnostjo 3337 litrov. Leta 1980 smo imeli pod kontrolo že 5883 krav s povprečno mlečnostjo 3652 litrov in 3,78 % tolsče. Pretežni del krav je uvrščen v višjo obliko kontrole proizvodnosti (A). Seleksijska služba se je z delom in rezultati uveljavila v jugoslovanskem prostoru s prodajo plemenskih živali. Rejci plemenske živine so s prodajo plemenskih krav in telic iztržili 15 milijonov dinarjev več kakor, če bi jih prodali za zakol.

Pretežni del krav osemenjemo, za prirodni pripust na redimo 12 bikov. Leta 1980 je bilo osemenjenih 20.012 krav z 68 % uspehom prve osemenitve, 30 % vseh osemenitev opravi služba na domu.

3. Proizvodnja mleka

Odkup mleka se je v zadnjih desetih letih povečal za 3,17 krat. Tovarna mlečnega prahu je leta 1980 v soboški občini odkupila 27.304.000 litrov mleka. Odkup v letu 1981 zaostaja za 6 %. Povprečno odkupujejo na gospodarstvo 4000 litrov, na kravo pa 1525 litrov mleka. Tržna proizvodnja je v največji meri odvisna od malih proizvajalcev, ki redijo v povprečju 2,4 krave. V proizvodnjo mleka je bilo v razmerju na proizvodnjo mesa vloženi malo sredstev. Odkupna mreža, transport in predelava mleka sloni na sodobni tehnologiji, higienska proizvodnja pa je pod nadzorom.

Delež družbene proizvodnje v skupni proizvodnji mleka je skromen.

4. Prašičereja

Tudi v organizirani proizvodnji prašičev je bil dosežen napredek. Največji je v družbeni proizvodnji, ki bo z naložbo novih hlevov zagotovila prirejo 100.000 prašičev letno. Prireja v kooperaciji kmetijske zadruge se v zadnjih letih prav tako širi in je leta 1980 dosegla 16.800 prašičev. Iz proste reje odkup prašičev upada in je v istem letu dosegel le 9000, kar je za 5000 manj, kakor je bil odkup v letu 1978. Obstojna neskladja med številom plemenskih svinj in stojišči za prašiče. Po srednjeročnem planu bodo v kooperacijski proizvodnji redili 3500 kosov plemenskih svinj in 32.000 prašičev. Zaradi neuskajenih cen so pristona nihanja v prosti reji in prometu prašičev.

5. Perutninarstvo

Kooperacijska reja piščancev je v desetletju dosegla izreden razvoj. V okviru delovne organizacije je vzpostavljena celotna delitev dela od proizvodnje jajc, piščancev, zakona in mešalnice krmil na dohodkov-

nih odnosih. V tej organizaciji so leta 1980 ustvarili prirejo 2.900.000 komadov valilnih jajc, 3.500.000 kosov piščancev, 6.500 ton mesa, to je trikrat več kakor leta 1970. Kmečka reja kokoši in promet z jajci za industrijsko predelavo je v stalnem upadanju. Leta 1971 so odkupili še preko 8 milijonov jajc, leta 1980 pa le 186.000. Razlogi so v destimulativni odkupni ceni, vezani na tako ceno jajčnega prahu in v čedalje večjem številu kmetij, ki opuščajo ali zelo zmanjšujejo dvoriščno rejo kokoši.

6. Konjereja

V občini redimo le še 284 konj, kar je komaj četrtnina števila v letu 1971. Razlogi so v preusmeritvi poljedelskih opravil na mehanizacijo, saj imamo evidentiranih okrog 5500 traktorjev. Od leta 1977 naprej vlagamo napore, da bi zadržali ali celo povečali stalež. Zato dobivajo rejci žrebec premijo in imajo pravico do brezplačnega pripusta. Za plemenitev je v reji žrebec noriške pasme, v letu 1980 pa je bilo pripuščenih 20 kobil.

7. Čebelarstvo

Evidentiranih je 7000 čebeljih panjev, 263 čebelarjev, ki so organizirani v 11 čebelarških družinah in občinski zvezi. Število stagnira,

povečuje pa se število panjev, ki jih prevažajo zaradi paše. V okviru zveze deluje plemenilna postaja v Martjancih, ki zagotavlja rast dejavnosti. Čebelarji si od pravilnika o načinu in pogojih izkoriščanja čebelje paše obetajo v pasiščih več organiziranosti in reda.

8. Krmila

Za stalež govedi in prašičev ne pridelamo dovolj lastne krme. Oskrba od drugod je čedalje težja (uvoz) in dražja (koruza). Na lastnih površinah bi lahko pridelali več korus tako koncentrirane, kakor voluminozne, predvsem sena. Letno moramo dokupiti od 40 — 50 tisoč ton krmil. Težave pri oskrbi povzročajo pomanjkanje obratnih sredstev za zagotovitev zalog in deviz za nakup beljakovinskih komponent. Tudi zmogljivosti mešalnice v M. Soboti komaj zadoščajo za družbeno proizvodnjo, skladišč v silosih pa je dovolj. Predvidena je gradnja mešalnice v Lipovcih z zmogljivostjo 30 ton na uro in gradnja nove kafilerije. Sedanja kafilerija je namreč dotrajala, je na neprimeren mestu in ima tudi premajhne zmogljivosti. Za navedene naložbe bo potrebno še skleniti ustrezne sporazume za zagotovitev sredstev in zagotovitev lokacije.

— Sklepi in priporočila Izvršnega sveta

Poročilo je obravnaval izvršni svet in ugotovil, da smo v soboški občini dosegli na področju živinoreje pomembne dosežke, tako v osnovni proizvodnji, kakor tudi v predelavi. V prizadevanjih za zagotovitev hrane, ki imajo v sedanjem gospodarskem položaju ip v okviru srednjeročnih usmeritev pomembno mesto, morajo biti ukrepi za nadaljnji razvoj živinoreje usmerjeni predvsem na naslednje ključne postavke:

— z ustrezno družbeno akcijo je potrebno doseči višje poprečne hektarske pridelke korus za seme in za silažo. Za to nalogo se mora še bolj angažirati pospeševalna služba, zagotoviti je potrebno dober sortni in kvalitetni semenski izbor in regres na semena.

NOSILCI: Koordinacijski odbor za intenziviranje rastlinske proizvodnje, KZ Panonka, ŽVZ M. Sobota, KG Rakičan in skupnost za pospeševanje kmetijstva;

— povečevati družbene površine zemlje z nakupom in melioracijami in na njih organizirati pridelovanje krme

NOSILCI: KG Rakičan, KZ Panonka, Kmetijska zemljiška skupnost;

— usposabljanje travnike za večje pridelke krme, uvajati sodobnejše izkoriščanje trave in uvajati pridelovanje drugih visokovrednih krmnih rastlin (soja, bob, lupina), tudi strniščnih posevkov.

NOSILCI: KG Rakičan, KZ Panonka, pospeševalna služba;

— usmerjati gorički predel občine, poleg sadjarstva in semenskih proizvodov, tudi v področje intenzivnejše govedoreje, predvsem v rejo krav, prirajo mleka in telet. V ta namen združevati zemljo, ki se ponuja v obliki prirajo ali je neobdelana, za družbeno organizirano proizvodnjo, ki bo prirajo za pridelovanje krme in za povečanje govedoreje.

NOSILCI: KG Rakičan, Kmetijska zemljiška skupnost, KZ Panonka, Tovarna mlečnega prahu;

— skleniti dogovor med KZ Panonko in KG Rakičan o razmejitvi območij za pitano govedo glede na razpoložljivo število telet;

— zaustaviti upadanje števila krav v osnovni čredi;

a) z usmerjeno gradnjo hlevov v večje število stajišč za krave

b) s prednostnim nakupom plemenskih telic in zagotovitvijo stajišč za njihov nakup

c) z večjim remontom osnovne črede — (doseči 15 %)

d) z večjim vključevanjem predelovalnih organizacij tudi na področje osnovne proizvodnje

e) z razširitvijo črede v KG Rakičan ob pogojih ekonomičnejše pridelave mleka in telet.

NOSILCI: ŽVZ M. Sobota, KZ Panonka, KG Rakičan, Mesna industrija, Tovarna mlečnega prahu in Skupnost za pospeševanje kmetijstva;

— sestaviti predlog odloka o načinu oplojevanja živali na območju občine M. Sobota in predložiti skupščini v prvem polletju 1982 leta

NOSILCI: Komite za družbeno planiranje in družbeno ekonomski razvoj;

— povečevati dohodkovno povezanost med rejci in predelavo ustvarjati večje zaupanje in soodgovornost za odnose znotraj reprodukcijskih celot.

NOSILCI: KZ Panonka, KG Rakičan, Mesna industrija, Tovarna mlečnega prahu;

— nadaljevati s poizkusi za prirejo telet od telic, ki so namenjene za zakol in pitati govedo na višjo težo

NOSILCI: ŽVZ M. Sobota, Mesna industrija, KG Rakičan, KZ Panonka;

— ugotoviti tista določila predpisov, za katera smatramo, da ne odražajo možnosti in potreb za razvoj živinoreje in predložiti zahtevo za njihovo spremembo ali dopolnitev

NOSILCI: ŽVZ M. Sobota, Komite za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj, kmetijska inšpekcija, veterinarska inšpekcija;

— organizirati učinkovito delo na odkrivanju, zdravljenju in preprečevanju mastitisnega obolenja vimena.

NOSILCI: Veterinarska postaja, veterinarska inšpekcija, ŽVZ M. Sobota, Tovarna mlečnega prahu in Skupnost za pospeševanje kmetijstva;

— čimprej rešiti vprašanje lokacij novih hlevov KG RAKIČAN

NOSILCI: KG Rakičan, komite za urbanizem, Zavod za ekonomiko in urbanizem;

— zagotoviti vse potrebno, da se realizira načrtovana proizvodnja prašičev na farmi v Nemščaku.

NOSILCI: KG Rakičan, ABC Pomurka;

— uskladiti prirejo pujskov v kooperacijski proizvodnji s kapaciteto stajišč in odpraviti vzroke za neizpolnjevanje dogovorjene prireje pujskov

NOSILCI: KZ Panonka, ŽVZ M. Sobota;

— proučiti potrebe in racionalnost pitanja prašičev na večjo težo

NOSILCI: Mesna industrija, KG Rakičan, ŽVZ M. Sobota, KZ Panonka;

— v perutninskem kompleksu zagotoviti rekonstrukcijo klavnice za izvozne pogoje

NOSILCI: DO Agromerkur, ABC Pomurka;

— narediti program za obnovo kmečke reje kokoši in proizvodnjo jajc za predelavo

NOSILCI: Tovarna mlečnega prahu, KZ Panonka;

— zavzeti se za gradnjo kafilerije in mešalnice krmil

NOSILCI: ABC Pomurka in Izvršni svet;

— združevati devizna sredstva za nakup krmnih komponent iz uvoza in pritegniti k sodelovanju tudi organizacije izven agrokompleksa

NOSILCI: ABC Pomurka;

— zavzeti se za večjo odgovornost temeljnih bank pri združevanju sredstev za proizvodnjo hrane.

NOSILCI: Interna banka ABC Pomurka in Temeljna pomurska banka;

— dati prednost izvozu vseh proizvodov živilskega kompleksa in združevati devizna sredstva za reševanje ključnih vprašanj živinoreje in predelave

NOSILCI: ABC Pomurka z vsemi organizacijami v murskosoboski občini.

MURA

Organi upravljanja v Tovarni oblačil in perila „MURA“ M. Sobota **razpisujejo** prosta dela in naloge:

1. KOMERCIJALNEGA DIREKTORJA V TOZD „PERILO“

Pogoj: visoka izobrazba ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj ali višješolska izobrazba ekonomske smeri in 8 let delovnih izkušenj v komercialni službi.

2. TEHNIČNEGA DIREKTORJA V TOZD „ŽENSKA OBLAČILA“

Pogoj: visoka izobrazba konfekcijske ali tekstilne smeri in 5 let izkušenj v tehnični službi ali višješolska izobrazba konfekcijske ali tekstilne smeri in 8 let delovnih izkušenj.

3. TEHNIČNEGA DIREKTORJA V TOZD „OBLAČILA“

Pogoj: visoka izobrazba konfekcijske ali tekstilne smeri in 5 let izkušenj v tehnični službi ali višješolska izobrazba konfekcijske ali tekstilne smeri in 8 let delovnih izkušenj.

4. VODJA SLUŽBE ZA RAČUNALNIŠKO OBDELAVO KROJNIH SLIK V DSSS

Pogoj: visoka šola konfekcijske ali tekstilne smeri in 4 leta delovnih izkušenj.

ter objavljajo dela in naloge:

1. REFERENT V KOMERCIJALNI II. TOZD „OBLAČILA“

Pogoj: Višja šola ekonomske smeri in 1 leto delovnih izkušenj v komercialni službi (lahko tudi začetnik z odsluženim vojaškim rokom)

Kandidati pod zaporedno številko od 1. do 4. morajo poleg zgoraj navedenih pogojev imeti še organizacijske sposobnosti voditi službo ter biti sposobni razvijati socialistične samoupravne in ekonomske odnose.

Ti kandidati morajo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev poslati najkasneje do 10. II. 1982 v zaprti ovojnici z oznako: „za razpisno komisijo“ kadrovsko-socialni službi delovne organizacije, kandidati za referenta v komercialni II. pa morajo poslati prošnje do 25. I. 1982.

GRADBENO PODJETJE TEMELJ p. o. CANKOVA
po sklepu delavskega sveta razpisna komisija

RAZPISUJE prosta dela in naloge

individualnega poslovnega organa

Za individualnega poslovnega organa lahko kandidirajo kandidati, ki imajo:

- visoko šolo gradbene smeri in 3 leta delovnih izkušenj pri vodilnih delih in nalogah v gradbeništvu ali
- da imajo višjo šolo gradbene smeri in 5 let delovnih izkušenj pri vodilnih delih in nalogah v gradbeništvu
- da je moralnopolitično neoporečen in družbeno aktiven.

Poleg navedenih pogojev bomo pri izbiri upoštevali pogoje, določene z družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v občini Murska Sobota.

Prijave sprejema razpisna komisija 15 dni po objavi.

Komisija za delovna razmerja pri ABC Pomurka — KG Rakičan, TOZD PG Beltinci objavlja prosta dela in naloge

— rejca pitane živine na ek. enoti Petanjci

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas. Na razpolago je dvosobno družinsko stanovanje. Kandidati naj pošljejo vloge v petnajstih dneh po objavi na naslov: ABC Pomurka — KG Rakičan — Kadrovska služba, p. M. Sobota.

Aeroklub Murska Sobota razpisuje v letu 1982

TEČAJ

za jadralne pilote in padalce

Pogoj: državljan SFRJ, končana osemletka, starost 16 let

Pismene prijave s kratkim življenjepisom pošljite do 23. januarja 1982 na naslov: Aeroklub Murska Sobota, p. p. 102.

Vsi kandidati se naj oglasijo 23. februarja 1982 ob 9. uri na letališču.

Aeroklub Murska Sobota

ABC POMURKA

MESNA INDUSTRIJA n. sol. o.
Murska Sobota

Komisija za medsebojna razmerja delovne skupnosti

objavlja

naslednja prosta dela in naloge:

1. Vodenje finančno-računovodske službe

Pogoj: visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri, 4 leta delovnih izkušenj;

2. Vodenje splošne kadrovske službe

Pogoj: visoka ali višja izobrazba pravne ali organizacijsko-kadrovske smeri, 4 leta delovnih izkušenj;

3. Pravna dela v splošni kadrovski službi

Pogoj: višja izobrazba pravne smeri, 2 leti delovnih izkušenj;

4. Administrativna — strojepisna dela

Pogoj: srednja ali poklicna izobrazba administrativne smeri, 1 leto delovnih izkušenj, znanje strojepisja.

Delo se združuje za določen čas — nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom.
Za objavljena dela pod 1., 2. in 3. traja poskusno delo tri mesece, za dela pod 4. pa dva meseca.

Prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev in življenjepisom naj pošljejo kandidati v roku 15 dni po objavi splošni kadrovske službi ABC POMURKA — Mesna industrija, 69000 Murska Sobota, Bjedičeva 11.

S prodajo deviz do kredita

Temeljne banke, združene v Ljubljansko banko, so pripravile za svoje varčevalce ugodne kredite na osnovi vezave dinarske protivrednosti banki prodanih konvertibilnih deviznih sredstev. Krediti se lahko uporabljajo za vse namene, razen za tiste, ki se ne smejo odobravati po Uredbi o splošnih pogojih za potrošniške kredite. Občani lahko porabijo kredite z virnaom na podlagi ustrezne dokumentacije ali s prenosom na hranilne knjižice ali tekoče račune.

Vse dodatne informacije so vam na voljo v enotah temeljnih bank Ljubljanske banke.

10 ljubljanska banka

10

hitreje do cilja

ABC POMURKA

Delovna organizacija

ZUNANJA TRGOVINA s. p. o.
Murska Sobota

Delavski svet ABC POMURKA — ZUNANJA TRGOVINA, Murska Sobota na podlagi 58. člena Statuta delovne organizacije

razpisuje

dela in naloge

VODJA IZVOZ — UVOZ

(MADŽARSKA)

Poleg splošnih pogojev, ki se zahtevajo po 25. členu Družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini Murska Sobota (Uradne objave 28/81), morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka ali višja šola ekonomske ali druge ustrezne smeri in 2 oz. 5 let delovnih izkušenj,
- aktivno znanje tujega jezika
- zunanjetrgovinska registracija
- organizacijsko-vodstvene sposobnosti.

Dela in naloge se razpisujejo za dobo štirih let.

Prijave z ustreznimi dokazili naj kandidati pošljejo v roku 15 dni od objave na naslov:

ABC POMURKA — ZUNANJA TRGOVINA, 69000 Murska Sobota, Lendavska 9. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni od objave.

tedenski koledar

PETEK, 15. januar — Pavel SOBOTA, 16. januar — Marcel NEDELJA, 17. januar — Anton PONEDELJEK, 18. januar — Suzana TOREK, 29. januar — Marij SREDA, 20. januar — Boštjan CETRTEK, 21. januar — Neža

kino

»PARK« MURSKA SOBOTA
15. januarja ob 17. in 19. uri ter 17. januarja ob 15., 17. in 19. uri ameriški barvni kinemasopski film: »ŠAMPION«; 18. januarja ob 17. in 19. uri jugoslovanski barvni videovizijski film: »ZILVLENJE TEČE DALJE«;
19. in 20. januarja ob 17. in 19. uri ameriški barvni kinemasopski film: »RIBE MORILKE«;
21. januarja ob 15.30 uri ameriška barvna risanka: »NORCIJE RACMANA JAKE«

prodam

KROŽNE BRANE ZA TRAKTOR TOMO VINKOVIČ, 30 KS, tri nova tridelna okna, lažji gumi voz in manjšo enosno prikolico prodam. Jože Bohinec, Cven 51, p. Ljutomer. In-6
MALE PUJSKE PRODAM. Rānkovci 21. M-42
MLADO KRAVO in dve telici (za pripustitev), kontrola A, prodam. Salamenci 21. M-44
SPAČKA nujno prodam. Cena 12.000 din. Zibrat, Mota 34, p. Ljutomer. M-45
AUDI 100, letnik 1972, prodam. Rakičan 17. M-46
ZASTAVO 101, malo karambolirano, letnik 1974, prodam. Kovač, Grad 87. M-48
NOV LIKALNI STROJ (švicarske znamke) prodam. Telefon 23-887. M-49
DVE BREJI SVINJI PRODAM. Matija Jakšič, Dolnja Bistrica 37. M-51
TRAKTOR STEYR, 28 KS, dobro ohranjen, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-52
GARAŽO, moped s štirimi prestavami ter otroški športni voziček in stajlico prodam. Domjan, Lendavska 6, Murska Sobota. M-53
BARVNI TELEVIZOR (rabljen), prodam. Partizanska 19, M. Sobota. M-55
AVTO ZASTAVA 750, dobro ohranjen, prodam. Vlado Jerič, Ravenska 6, Beltinci. M-56
BUČNO OLJE PRODAM. Vanča vas 11. M-57
ENOSNO PRIKOLICO, 3,5 t, prodam. Skakovci 60, p. Tišina. M-58
BALIRANO SLAMO IN SENO prodam. Informacije: Jože Gabor, Šumenjakova 14, M. Sobota. M-59
STANOVANJSKO HIŠO V OKOLICI M. SOBOTE, zgrajeno do III. faze, prodam. Naslov v upravi lista. M-60
FIAT 1300 POCENI PRODAM. Telefon 21-750, interna 29 — od 13. do 14. ure. M-61
MALE PUJSKE PRODAM. Krajna 2, p. Tišina. M-62
VW 1200, letnik 1971, dobro ohranjen, prodam. Cena 45.000 din. Oglej možen vsak dan. Ivan Mužičič, Trate 2, Gornja Radgona. M-63
MEŠANI GOZD NA GORIČKEM (40 arov) prodam. Naslov v upravi lista. M-65
KRAVI s tetoma, stari sedem in osem let, kontrola A, vozni, prodam. Trnje 49. M-68
AVTO ZASTAVA 101, letnik 1976, prodam. Jože Takač, Krplivnik 16, p. Hodoš. M-69
KRAVO, staro šest let, s tetom prodam. Satahovci 21. M-71
TELEVIZOR, črno-beli, prodam. Štefan Šinko, Gederovci 30/A. M-73
VEČ PARCEL, primernih za gradnjo vikendov, vinograde in sadovnjake, na lepi sončni legi, čevljarско orodje in ženski šivalni stroj, po zelo ugodni ceni prodam. Prosečka vas 44, p. Mačkovič. M-75

TRAKTOR FERGUSON in kombajn znamke FAHR prodam. Nedelica 70, p. Turnišče. M-38
TELICO, osem mesecev brejo, in avtoradio s kasetami prodam. Pečarovi 83. M-105
FORD ESKORD, letnik 1973, v dobrem stanju, dve zimski in dve letni gumi z obročki, levi prag in rezervne dele, registriran do 15. 11. 1982, prodam. Naslov v upravi lista. M-106
PRIKOLICO ZA ŽIVINO (za dve kravi), garnituro za plamensko varjenje in os z jermenico za cirkularsko, prodam. Milosavljevič, Selo 73. M-109
TELICO, 7 mesecev brejo, prodam. Čepinci 28. M-111
ORGLJE TIGER, zelo ugodno prodam. Kobilje 30. M-112
HLADILNIK — ZAMRZOVALNIK, nov, nerabljen, prodam za 8.600,00 din. Vlado Črnko, Markovci 100, p. Šalovci. M-113
GASILSKO DRUŠTVO LEMERJE prodaja gasilski avto ali motor za kombajn 780 perkins. M-114
AKACIJEVA DRVA (6 kub. m), prodam. Tišina 23. M-116
KRAVO, staro sedem let, 8 mesecev brejo, prodam. Ema Granfol, Murski Črnci 23. M-117
MANJŠO HIŠO v G. Petrovcih z 1 ha orne zemlje ali brez zemlje, ugodno prodam. Ob kanalu 8, Murska Sobota. M-1
REKORD 1700, v dobrem stanju, prodam. Nedelica 35. M-2
TELEVIZOR, črno-beli, prodam. Jože Sapač, Stara ulica 3, Murska Sobota. M-3
TAM 110 T 10 prodam. Jože Osterc, Bunčani 17, p. Veržej. M-4
ŠKODA 110 R CUPE, prevoženih 8.500 km, letnik 1980/oktobar, prodam. Naslov v upravi lista. M-6
PREPROGO (3,40 x 2,40 m), novo, nerabljeno, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-7
ŠKODA 100, letnik 1972, registrirana, naprodaj. Jože Balek, Neradnovci 34, p. Gornji Petrovci. M-9
DVOOSNO PRIKOLICO PRODAM. Bodonci 139. M-10
SVINJO ZA ZAKOL (220 kg) prodam. Naslov v upravi lista. M-11
GRADBENO PARCELO NA VANEČI, ob glavni cesti, prodam. Kranjec, Domanjševci 12, p. Križevci. M-13
TRAKTOR URSUS (mali), 35 KM, kravo s tetom in brejo kravo, stari pet let, prodam. Ogled po 16. uri. Martin Kolarič, Trnje 73/A. M-14
ŽETVENO NAPRAVO ZA KOSILNICO BCS, malo rabljeno, prodam. Odranci 133. M-15
TRAKTOR STEYR, 15-KS s priključki, prodam. Čepinci 14, Gornji Petrovci. M-16
GOLF, letnik 1981, prodam. Emil Grah, Tropovci 24/C. M-17
RENAULT-4, letnik 1977, prodam. Cena po dogovoru. Zadavec, Lešane 48, p. Apače. M-18
VINOGRAD z zidanico prodam. Lešnica 27, Ormož. M-19
ŠKODO 100 S PRODAM. Kardoš, Razlagova 11, Murska Sobota. M-21
MALO MLATILNICO SCHICHT PD 570, prodam. Čepinci 56, p. Petrovci. M-24
SEDEŽNO GARNITURO, rabljeno, prodam. Štefan Flisar, Cvetkova 14, Murska Sobota. M-25
RENAULT-4 letnik 1974, tudi po delih, prodam. Petanjci 51/A. M-29
PARCELO v Moravcih, z gradbenim dovoljenjem in ostrešjem, prodam. Tešanovci 21. M-30
FIAT 126 P, karamboliran, prodam. Valerija Šalika, Naselje ljudske pravice 39, M. Sobota. M-31
ELEKTRIČNO KITARO MIGUA PRODAM. Naslov v upravi lista. M-33
KRAVO, staro šest let, 8 mesecev brejo in bukova drva — večjo količino, prodam. Naslov v upravi lista. M-34
MERCEDES 220 S — UGODNO PRODAM. Informacije po telefonu 23-622. M-35
PLUG SLAVONAC (12 col) in trajnožarečo peč, malo rabljeno, prodam. Šiftar, Beznovci 21, p. Bodonci. M-36
BARVNI TELEVIZOR GORENJE prodam. Naslov v upravi lista. M-37

PARCELO za vikend in vinograd prodam. Bokračič 12, p. Puconci. M-39
ZASTAVO 750 (cena 30.000 din), kravo, osem mesecev brejo, in traktor, 15 KM, s priključki prodam. Naslov v upravi lista. M-41
NOVE DELE ZA FIAT 750: kompletni podi, praži, obrobe za zadnje blatnike, in fiat 750 po delih, prodam. Jože Rožman, Radenci 12. M-96
SVINJSKO MAST, večjo količino, prodam. Pečarovi 122. M-97
BIKCA, stara deset tednov, prodam. Lipa 158. M-98
KRAVE PRODAM. Rakičan 46. M-99
TRAKTOR DAVID BRON, 42 KS, prodam. Cezanjevci 17/A. In-10
KRAVO, 9 mesecev brejo, prodam. Križevci 27 v Prekmurju. M-118
PRIKOLICO za prevoz dveh živin, novo, in bukova drva, večjo količino, prodam. Naslov v upravi lista. M-119
ZASTAVO 750 PRODAM. Poznanovci 21, p. Mačkovič. M-120
ZASTAVO 750, letnik 1974, prodam. Andrej Celec, Črnelavci 52. M-121
TAM 5000, prednji pogon, prodam. Simončič, Vogričevci 7. p. Ljutomer. In-2
KRAVO, staro štiri leta in pol, brejo, prodam. Srša, Banovci 1, p. Veržej. In-1
SVINJO — visoko brejo — prodam. Franc Novak, Gaberje št. 115. Le-420
TERMOAKUMULACIJSKO PEČ, 4 KW, prodam. Informacije po 15. uri. Mladinska 41, M. Sobota. M-MM
BREJO KRAVO, s tretjim telom prodam. Jože Fartelj, Mlajtinci 48, p. Martjanci. M-101
MOTOR ZA RENAULT-4 in polosovino prodam. Koloman Votek, Fokovci 66. M-102
VW 1200 PRODAM. Kuzma 84. M-103
OBEŠALNO STENO PRODAM. Šoštarec, Staneta Rozmana 15. M-104
ŠKODO 110 L — tudi po delih — poceni prodam. Uporabni vsi blatniki. Lukač, Krog 5/D. M-De
WARTBURG, pripravljen za tehnični pregled, kombajn zmaj 630, potreben manjšega popravila, in R-4, registriran do junija 1982, prodam. Koloman Elek, Domanjševci 42, Križevci v Prekmurju. M-99
PUJSKE (cca 20 kg), večjo količino in harmoniko (3-vrstna, strunska), prodam. Štefan Pintarič, M. Crnci 37. M-91
RENAULT 8 prodam. Cena 25.000 din. Mikloš Kuzmiča 7/A, Murska Sobota. M-92
VW 1200, letnik 1968, karamboliran, motor nepoškodovan, prodam. Raj. G. Bistrica 165. M-95
TELEVIZOR, črno-beli, ohranjen, ugodno prodam. Polana 38, p. Puconci. M-76
ZASTAVO 101 (v generalki) in nov moped APN 4S prodam. Karel Raščan, Večeslavci 113. M-77
FORD TAUNUS, letnik 1970, prodam. Rakičan 110. M-78
HIŠO na prometnem kraju v Zenkovcih, takoj vseljivo, prodam. Informacije: Zenkovič št. 13. M-79
MOPED (5-prestav), letnik 1981, malo rabljen, prodam. Štefan Grah, Pertoča 104, p. Rogašovci. M-80
VEZNO PLOČEVINO za zastavo 101 prodam. Dani Gregoričič, Mekotnjak p. Ljutomer. M-82
TOVORNI AVTO TAM 6500 KIPER, leto izdelave 1978, registriran, prodam. Ivan Gobec, Završe 11/A, p. Grobelno pri Celju, telefon (063) 821-285. M-83
POHIŠTVO ZA SPALNICO in vitrino prodam. Naslov v upravi lista. M-84
ZASTAVO 101, prevoženih 47.000 km, po ugodni ceni prodam. Alojz Flegar, Puconci 33. M-85
PUJSKE PRODAM. Skakovci 44, p. Cankova. M-86
4-DELNO OKNO s platenimi roletami, dobro ohranjeno, kopalno kad in 50-l bojler prodam. Daneta Šumenjaka 9, telefon 22-992. M-87
MOTORNO ŽAGO STIHL, novo, prodam. Gančani 126. M-88
STAREJŠO ZIDANO HIŠO z gospodarskim poslopjem, v dobrem stanju, in parcelo (1 ha), prodam. Trnje 35 ali telefon 22-992. M-87 a

sobe

ENOSOBNOSTANOVANJE ali garsonjero v bloku vzamem v najem. Naslov v upravi lista. M-70
OPREMLJENO SOBO oddam skromni upokojenki. Možna souporaba kuhinje. Naslov v upravi lista. M-81
SOBO v Murski Soboti ali bližnji okolici nujno potrebujem. Kot protislugo sprejem na stanovanje v Ljubljani dekle-studentko kot sostanovalko — brezplačno z možnostjo kuhanja in souporabo kopalnice. Ponudbe čakam pod šifro: »PO DOGOVORU«. M-100

kupim

KADET ALI GOLF, star 2-3 leta, kupim. Plačam v gotovini. Naslov v upravi lista. M-18
TRAKTOR FERGUSON.35KS, kupim. Janez Rituper, Srdica 85, p. Rogašovci. M-110
MANJŠO KLAVIRSKO HARMONIKO KUPIM. Naslov v upravi lista. M-115

SAMONAKLADALNO PRIKOLICO KUPIM. Ponudbe s ceno pošljite Jožetu Hozjanu, Centiba 94. M-2
HIŠO ali kmetijo kjerkoli v Pomurju kupimo. Pogoji: ravnina in bližina glavne ceste. Možen nakup s preužitkom starejših ljudi (pri prepisu hiše). Ponudbe pošljite na upravo lista. M-MM
MOTOR ZA AVTO ZAPOROZEC KUPIM. Naslov v upravi lista. M-54
LIPOVE IN VRBOVE DESKE, suhe, 3 do 4 cm debele, kupim. Trstenjakova 12, Murska Sobota. M-107

zaposlitve

SAMOSTOJNEGA MIZARSKEGA POMOČNIKA TAKOJ ZAPOSIM. Plača po dogovoru. Mizarstvo Jože Zver, Veščica 13, telefon 21-402. M-4458
NATAKARICO ali deklo z veseljem do dela v gostinstvu sprejem. Gostišče »GAJ«. M. SOBOTA. M-23
NATAKAR išče zaposlitev. V pošte pridejo tudi zasebniki v bližini M. Sobote. Naslov v upravi lista. M-43

razno

OTROKA, enega ali dva, ne glede na starost, sprejmemo v zanesljivo varstvo. Naslov v upravi lista. M-40
STAREJŠI KMEČKI UPOKOJENEC, zdrav, nealkoholik, išče starejšo, osamljeno upokojenko s svojim domom za večkratno srečanje. Ponudbe na upravo lista pod »POZNEJE MOŽNA POROKA«. M-66
OBRTNIKI, GOSTILNIČARJI, PRAVOZNIK! Vaše poslovne knjige in davčne posle vam bo z uspehom vodil iskušeni strokovnjak z visokoškolsko izobrazbo. Naslov v upravi lista. M-67
V NEZNANO SE JE ZATEKEL PES (LESSI). Vse informacije sporočite proti nagradi Francu Čizmajžu, Bakovci, Nova ulica 8, telefon 76-044. M-93

V SPOMIN

Zdenki Vidnar

iz Logarovec

Nepričakovano in mnogo prezgodaj me je v 19. letu starosti za vedno zapustila sošolka in prijateljica Zdenka. V teh težkih trenutkih moram skušati dojeti kruto resnico, da drage Zdenke ni več med nami, zato bo v mojem srcu ostala velika praznina

Žalujoča prijateljica **Cvetka Toplak**

Večerna zarja dom je obsijala, vse čakalo je na njo, al ona več se ni vrnila, vse pušto, prazno je za njo!

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je zapustil

Martin Zorko

iz Lipe

Iskrena zahvala vsem, ki so ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala pevkam, g. župniku in govorniku Žaligu.

Lipa, 25. december 1981

Žalujoči: oče, bratje Franc, Jože, Štefan z družino, sestre Angela, Marija in Katarina z družinami ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

16. januarja mineva žalostno leto, odkar nas je v 47. letu starosti za vedno zapustil naš sin, mož in oče

Franc Horvat

iz Kupšinec

Čas hiti, toda spomin nate še živi. Težko je spoznanje, da te ni več med nami in da je ostal naš topli dom za vedno prazen. Vsem, ki se ga še spominjate in obiskujete njegov grob iskrena hvala!

Žalujoči: oče, mama, žena Marija, hčerke Danica, Marga in Milena, sin Jože, brat Jožef z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči, nepričakovani izgubi našega dragega moža, očeta, tasta in dedka

Štefana Boldižarja st.

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih slovesa, dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali cvetje in vence.

Dolga vas, 1. januarja 1982

Žalujoči: žena Marika, hčerka Elvira in sin Štefan z družino

VESTNIK

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/I — Ureja uredniški odbor:

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kováč (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (sport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Gontér Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I — Telefon: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelček, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383; dopisništvo Gornja Radgona tel. 74 597, dopisništvo Lendava tel. 75 085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81 317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Komaj začel si živeti,
saj dopolnil si le 12 let,
že kruta usoda utrnila plamen
tvojeja življenja je...

V SPOMIN

16. januarja bo minilo 2 leti tihega žalovanja, odkar je neusmi-
ljena usoda pretrgala življenje dragemu sinu, bratu in vnuku

Štefanu Šoštarecu

iz Gorice

Čas beži, bolečina v naših srcih pa ostaja, med nami živi še vedno tvoj glas in nasmeh, kot smo ga bili vajeni in težka je kruta resnica, da te dragi Pištek ni več med nami. Naše misli so pri tebi in tvoj dragi lik ostane v naših srcih do konca dni. Hvala vsem, posebno pa sošolcem, ki ste ga ohranili v lepem spominu in obiskujete njegov mnogo prerani grob.

VSI NJEGOVI

S cvetjem ti grob krasimo
v trajno ljubezen in spomin,
cvetje s solzami svežimo,
a v srcu je polno bolečin.

V SPOMIN

5. januarja mineva boleče leto, odkar nas je za vedno zapustil naš
dragi mož, oče, stari oče, sin in brat

Koloman Kozic

Čas hiti, toda spomin nate še živi. Teško je spoznanje, da te ni več med nami in da je ostal naš topli dom za vedno prazen. Vsem, ki se ga še spominjate in obiskujete njegov grob — iskrena hvala!

Žalujoci: VSI, KI SMO TE IMELI RADI

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi naše drage žene, mame, sestre in stare
mame

Terezije Gomboc

roj. Kutoš
iz Sodišinec

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, vsem darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se DO hotel Radin Radenci, DO Mura, PTT, KIK Pomurka, kaplanu za opravljeni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoci: mož Franc, hčerka Marija, sinovi Franc, Mirko, Evgen in Koloman z družinami, brat Koloman, sestre Marija, Pepika in Vilma z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega in dobrega moža, očeta, starega očeta,
brata in strica

Ludvika Gašparja

iz Lucove 35

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Lepa hvala g. župniku za pogrebni obred, predstavniku KS Petrovci za lepe poslovilne besede ter domačim pevcem za odpete žalostinke.

Lucova, 17. december 1981

Žalujoci: žena Ela, hčerka Neža, hčerki Emilija in Marija z družinama, sinova Štefan z družino in Franc iz Kanade z družino, sestra in brat ter vnukinja Dragica z družino.

ZAHVALA

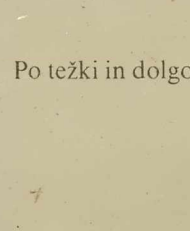
Po dolgotrajni boleznii nas je v 78. letu starosti za vedno
zapustil naš dragi mož, oče, dedek, pradedek in brat

Karel Krpič

iz Gor. Slaveč

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje ter darovali vence in cvetje. Posebna hvala vsem sosedom za neizmerno pomoč, vsem sorodnikom, kolektivu Agroemone iz Domžal, prijateljem, znancem in sovaščanom, ki so ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvala dr. Hekliču za zdravniško pomoč, duhovniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS za poslovilne besede.

Žalujoci: žena Marija, sinova Franci in Viljem z družinama, hčerka Frida z družino, brat Alojz ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po težki in dolgotrajni boleznii nas je v 67. letu za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari
oče in tast

Anton Bencik

mizarski mojster v pokoju
iz Murske Sobotne

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Hvala zdravniškemu osebju kirurškega oddelka soboške bolnice, posebno dr. Ludviku Norčiču. Iskrena hvala tudi patronažni sestri Anici Kos za obiske na domu v času njegove boleznii, kolektivu KZ Panonka in KS Murska Sobota za darovane vence in izrečena sožalja, čč. duhovnikoma za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: žena Marija, hčerki Marija in Irena z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame in stare mame

Marije Banfi

roj. Andrejč
iz Puconec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in vsem ostalim, ki ste drago pokojnico pospremili na zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Hvala duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku KS za poslovilne besede. Posebna hvala medicinskemu in strežnemu osebju soboške bolnišnice, ki ji je v zadnjih dneh lajšalo bolečine.

Puconci, 20. december 1981

Žalujoci: VSI NJENI

V SPOMIN

11. januarja mineva pet let, odkar nas je za vedno zapustil
naš dragi mož, očka, sin, brat in zet

Štefan Knaus

šofer iz Markovec

Odkar te ni več med nami, je življenje grenko, puščno in prazno. V naših srcih so ostale boleče, nezaeljene rane. Nikoli te ne bomo pozabili, še vedno živiš z nami in mi s teboj. Hvala vsem, ki se ga še spominjate, prinašate rože na njegov grob in prižigate sveče.

Žalujoci: Vsi, ki smo te imeli radi

Že eno leto te zemlja krije,
v gomili tih mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije
in ti se več ne prebudiš

V SPOMIN

Gezi Gombocu

iz Mačkovec

Čas hiti, toda spomin nate še živi. Teško je spoznanje, da te ni več med nami in da je ostal naš topli dom za vedno prazen. Vsem, ki se ga še spominjate in obiskujete njegov grob — iskrena hvala.

Žalujoci: VSI NJEGOVI

Ah, kako nam sonce milo sije,
ker smo vedno žalostni.
Smo najdražje na svetu izgubili,
tebe, oče ljubljeni.

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je po težki boleznii za vedno zapustil naš
dragi mož, oče, stari oče, brat, zet, stric, svak in ūjec

Jože Varga

iz Gradišča

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali vence in cvetje, izrekli sožalje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala g. kaplanu za opravljeni pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Hvala govorniku KS tov. Avguštinu za poslovilne besede ter kolektivu Radenske.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Gradišče, 30. december 1981

Žalujoci: žena Jožefa, sin Alojz z družino, sin Štefan in hčerka Irena z družino

Kmalu prvi Iskrin obrat v Soboti

Že leta 1978 se je tovarna Iskra iz Kranja odločila, da bo razširila svoje zmogljivosti na področju izdelave sestavnih delov za električna ročna orodja v Murski Soboti. Po več kot treh letih intenzivnih prizadevanj, ko je bilo treba pripraviti tudi ustrezne elaborat in dobiti soglasje od raznih komisij, institucij in bank za načrtovano investicijo, je 30. decembra lanskega leta posebna komisija pri izvršnem svetu skupščine SR Slovenije dovolila gradnjo Iskrinega obrata v pomurskem središču. Jeziček na tehničari je prevagal predvsem zaradi izrednih možnosti za prodajo

takšnih proizvodov na tujem tržišču, saj je povpraševanje po raznih strojih za izrabo prostega časa, industrijskih strojih, strojih za gradbeništvo in za obdelavo lesa že zdaj ogromno. Kot so še ob nedavnem srečanju v Murski Soboti dogovorili predstavniki kranjske in murskosoboške občine — navzoča sta bila tudi sekretarja medobčinskih svetov ZK za Gorenjsko in Pomurje Zdravko Krvina in Geza Bačić — bodo z izgradnjo tovarne začeli že aprila. V njej bi naj v prihodnje izdelovali sestavne dele, in sicer odlitke, dele iz plastike in še nekate-

re ostale sestavne dele za električno ročno orodje. Površina proizvodnih prostorov bo znašala 3300 kvadratnih metrov, vrednost celotne investicije pa bo 515 milijonov dinarjev. V novi tovarni bodo lahko zaposlili okrog 200 delavcev, predvsem kvalificirano delovno silo.

Ob tem velja poudariti dve nadvse pomembni dejstvi, ki sta omogočili uresničitev te naložbe. Pri izbiranju lastnih sredstev je kranjska Iskra podpisala samoupravni sporazum s 14 sovlagatelji iz Srbije, Hrvatske, Slovenije in Vojvodine, ki so

zagotovili 70 milijonov dinarjev. Po drugi strani pa so uspeli skleniti sporazum s temeljno organizacijo združenega dela Blisk v Murski Soboti, ki deluje v okviru SOZD IMP iz Ljubljane, po katerem bodo nov obrat zgradili na njihovem komunalno urejenem zemljišču.

V tem smislu so se tudi dogovorili, da bodo v bodoči Iskrin obrat uvedli tudi livarsko tehnologijo, ki jo uporabljajo v Blisku. Prav takšna oblika sodelovanja združenega dela pa mora vsekakor roditi pozitivne sadove.

Milan Jerše

Priprave na kongres

Na zadnji seji komiteja občinske konference ZKS Lendava so razpravljali o poročilu o delu CK ZKS med osmim in devetim kongresom in s tem začeli drugo fazo priprav na kongres ZKS, ki bo konec marca. V prvem delu priprav velja omeniti poglobljene razprave o delu osnovnih organizacij in programskih konferencah, kjer so izvolili tudi nova vodstva osnovnih organizacij. Lendavski komunisti ugotavljajo, da je bilo politiki gospodarske stabilizacije posvečeno veliko pozornosti, vendar pa ta pozornost

povsod ni rodila uspehov, zlasti ne tam, kjer se komunisti niso aktivneje vključevali v delo sindikatov in socialistične zveze. Kritična ocena doseganega dela osnovnih organizacij ZK v občini, predvsem pa realno ocenjevanje možnosti bodočega razvoja, tako na področju gospodarstva kot negospodarstva, bo po mnenju komiteja dobra usmeritev v izdelavi programa dela za letošnje in bodoča leta. Pripravam na kongres pa bodo tako kot doslej kar največ pozornosti posvetili v osnovnih organizacijah ZK. Jani D.

TRIMILINI

Niso pozabili na ostarele

Tradicija je že, da zadnji teden starega leta v Trimilinih pripravijo za ostarele in najstarejše občane srečanje v vaškem domu. Pripravlja ga krajevna organizacija SZDL skupaj s krajevno organizacijo RK. Tudi konec lanskega leta niso pozabili na to humano gesto, srečanje so pripravili v vaškem domu, kjer so ob kulturnem programu najstarejše občane seznanili z aktivnostjo v vasi in načrtih za letošnje leto. Trimilini sicer niso velika vas, toda s skromnim sredstvi so v preteklih letih uspeli zgraditi vodovod in asfaltirati vaške ulice, v zadnjem času pa opazajo da je zaradi bližine v vasi čedalje več stanovanjskih hiš. V prihodnosti bi želeli razširiti vaško-gasilski dom, da bi bilo več prostora tudi za delovanje mladih.

Jani D.

Jutri konec tečaja

V teh zimskih dneh so v Andrejcih poskrbeli tudi za izobraževalno dejavnost. Jutri bodo ob koncu gospodinjsko-kuharskega tečaja, ki ga vodi Marta Kikec iz Murske Sobotice, žene in dekleta — kar devetnajst jih je — pripravile razstavo in nazorno

prikazale, česa vsega so se naučile v tem kratkem času. Temu tečaju bodo sledila še nekatera predavanja, najprej z zdravstvenega področja, kjer bodo dali poudarek negi bolnika na domu.

js-

Skrčen program komunalnih del

Ob pomanjkanju finančnih sredstev in odplačevanju bančnih kreditov bo gradnja cestnokomunalne infrastrukture v murskosoboški občini nekoliko upočasnjena, s čimer bodo morali v dokajšnji meri skržiti program del, predvidenih v letošnjem letu. Zato bi naj imela prednost zlasti tista področja, ki bodo kar največ prispevala k hitrejšemu razvoju občine. To je prišlo do izraza na zadnji skupščini samoupravne interesne skupnosti za cestno in komunalno dejavnost v Murski Soboti (zaradi nesklepnosti so morali decembrsko preložiti), ko so razpravljali o osnutku programa dela skupnosti za leto 1982. Kot so se dogovorili, bo javna razprava o tej problematiki potekala do konca meseca, konkretniji program pa bodo delegati sprejeli v februarju, ko bodo morali upoštevati tudi spremembe v samoupravni organiziranosti občinske skupnosti za ceste.

Sicer pa je pri cestni dejavnosti dana prednost vzdrževanju občinskih cest, nadaljevala in končala pa se bo tudi posodobitev cestnega odseka v Pertoči, in sicer od regionalne ceste na hrib. Brigadirji MDA Goricko 82 pa bi naj sodelovali pri razširitvi in ostalih zemljiških delih na cesti Salovci-Čepinci-Adrijanci. Tudi na področju komunalne dejavnosti bo opravljen manj del, kot so prvotno pričakovali, saj borih 54 milijonov dinarjev omogoča le najnujnejša opravila. Tako bodo nadaljevali z gradnjo severnega kanalskega zbiralnika v Murski Soboti vse tja do Pomurskega tiska, skupno z Radensko bi naj zgradili vodovod do novega hotela v Moravcih, v Murski Soboti pa načrtujejo tudi ureditev Gregorčičeve ulice s križiščem Lendavske ulice in dovozno cesto z vsemi potrebnimi komunalnimi objekti k blokom na Lendavski ulici. Čim bodo dobili rezultate strokovne študije, bodo postopno urejali črpališče za pitno vodo v Krogu, medtem ko je priprava ustreznih dokumentacije potrebna za gradnjo čistilne naprave v Murski Soboti, saj postaja problem čiščenja odpadnih voda iz dneva v dan vse bolj pereč.

Pridružuje pa se tudi priprava in oprema stavbnih zemljišč za usmerjeno blokovsko stanovanjsko gradnjo, predvsem na Lendavski ulici, kakor tudi v nekaterih ostalih predelih mesta Murska Sobotica. Individualna gradnja pa bo zahtevala ureditev zemljišč zlasti v Čemelavcih, Rogašovcih, Moravcih in Krogu.

Milan Jerše

TEŠANOVCI

Vsi trije referendumi so uspeli

Minulo nedeljo so v treh vaseh tešanovske krajevnne skupnosti uspešno izvedli referendume o uvedbi krajevnih samoprispevkov, ki jih bodo plačevali v prihodnjih petih letih. Na te pomembne odločitve so se v Tešanovcih, na Suhem vrhu in v Vučji gomili že dalj časa pripravljali, zato so z glasovanjem končali v zgodnjih dopoldanskih urah. Udeležba je bila povsod dobra, rezultati glasovanja pa razveseljivi.

V Vučji gomili, kjer se je pri urejanju glasovalnega mesta mladina posebej potrudila, bodo zbrani denar namenili za obnovo električnega omrežja in dodatni transformator, nekaj pa tudi za komunalno dejavnost in obnovo gasilskega doma. Poleg denarnih, so prevzeli tudi delovne obveznosti.

Največ zbranega denarja bodo v Tešanovcih namenili za komunalne dejavnosti, zlasti za asfaltiranje ceste do pokopališča in ureditev mrtvašnice, v vaškem domu pa bi radi čimprej uredili pri-

Tik pred koncem glasovanja na referendumu v Tešanovcih.

Foto: Š. Abraham

merne sanitarije. Mogoče bodo lahko naredili še kaj drugega, saj bodo, tako kot doslej, pri vlaganju denarja in dela — tudi traktorske prevozne obveznosti, so vštete — zelo racionalni.

Na Suhem vrhu so se v nedeljo na referendumu odločili o samoprispevku za urejanje krajevnih cest in uredi-

tev vaškega doma. Čaka jih tudi, precej fizičnega dela, zlasti še pri urejanju vaškega doma, ki že precej časa razpada in se zanj ni nihče preveč zanimal.

Referendumi so torej v vseh treh vaseh uspeli, obveznosti so prevzeli kmetje, zaposleni, obrtniki in tisti, ki so na začasnem delu v tujini. J. S.

Prijateljsko srečanje in razgovor

Še pred iztekom koledarskega leta je tovariš Geza BAČIČ, sekretar medobčinskega sveta ZKS, obiskal dvojezično osnovno šolo v Prosenjakovcih. Do samega obiska oziroma srečanja je prišlo na željo učiteljskega kolektiva te šole.

Ravnatelj šole je predstavil šolo, predvsem življenje in delo na njej, s posebnim poudarkom na sodelovanju s krajevnimi skupnostmi šolskega okoliša, z družbenopolitičnimi organizacijami, s TOZD »Pletilstvo«, vojaki itd. Ugotovljeno je bilo, da je delo dobro zastavljeno, da so rezultati že vidni, kar pa ne pomeni, da ne bo treba še razvijati in nadalje poglobljati sodelovanja. Šola mora biti odprta, na razpolago mora biti vsem zainteresiranim v šolskem okolišu. Poleg vsakodnevnega šolskega dela imajo posebno mesto izvenšolske dejavnosti, krožki s posameznimi sekcijami. V teh nekaj mesecih je šola uspela tudi pri pridobitvi zunanjih sodelavcev.

Šola mora biti središče kulturnega razvoja na območju, kjer se nahaja. Tega se zavedajo vsi delavci šole, saj je njihov osnovni cilj doseganje vedno novih kvalitet pri šolskem in izvenšolskem delu.

Tovariš Bačić je poudaril velik pomen dvojezične osnovne šole ne samo za območje, kjer se nahaja, temveč tudi za širšo družbeno skupnost. Z njegovo ugotovitvijo, da so rezultati že 22 let trajajočega

dvojezičnega osnovnega šolstva ugodni, da v naši družbi tako polne dvojezične osnovne šole, kot je v tem vzhodnem predelu naše ožje domovine, ni, da ne govorimo v svetovnem merilu, so se v celoti strinjali tudi delavci šole. Narodnostno mešano območje je bilo vedno občutljivo, tako je tudi danes. Ta občutljivost ob primernem sožitju obeh narodov, ob medsebojnem spoštovanju in enakopravnem sodelovanju ne more priti do izraza. Zato z veseljem in zadovoljstvom ugotavljamo, da na tem območju živita oba naroda v bratstvu, enakosti in enakopravnosti.

Osnovna šola, posebno pa dvojezična, mora posvečati veliko pozornost tudi temu, saj so bratstvo, enakost in enakopravnost nekakšen predpogoj za uspešno delo šole, za nadaljnji razvoj našega samoupravnega socialističnega sistema. Dvojezična osnovna šola bo morala ustvariti in razviti stike ter nekatere oblike sodelovanja z LR Madžarsko, z eno od šol v Porabju, kakor tudi v notranjosti naše širše domovine. Možnosti za to res obstajajo, potrebno bo samo vse prilagoditi sedanjim družbenoekonomskim razmeram pri nas in tudi v svetu. E. K.

Nerazvitim KS več pomoči

Na minulih programskih konferencah krajevnih organizacij SZDL je bilo slišati veliko koristnih predlogov, kritik, ljudje so povedali, kaj in kje jih najbolj tišči. Tako so denimo v krajevni skupnosti Gorice pri Lendavi opozorili na zimsko vzdrževanje cest, saj komaj vpeljana delavsko-šolska avtobusna proga sicer ne bo prevozna. To, kar jih najbolj žuli, pa je nerazvitost krajevnih skupnosti, saj na njenem območju ni skorajda ničesar, kar sicer uvrščamo v družbeni standard. Nimajo trgovine, šole, vrtca,

imajo pa veliko poti, ki jih morajo vzdrževati, čeprav te ceste in poti koristijo vsi, ki imajo v lendavskih gorcih svoje vinograde. V krajevni skupnosti menijo, da bi bilo potrebno izdelati kriterije za manj razvite krajevne skupnosti, in tem gmotno tudi več pomagati. Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje razvojnih programov krajevnih skupnosti, ki ga sprejemajo občinska skupščina, organizacije združenega dela, krajevne skupnosti in samoupravne interesne skupnosti, ne vsebuje kriterijev za manjrazvite, vendar pa določa, da se mora vsako leto narediti seznam takih skupnosti. Bolje bi bilo, če bi izdelali kriterije, saj posamezna krajevna skupnost ne more iz nerazvitosti v pičlem letu, posebej ob sedanjih materialnih možnostih. V krajevni skupnosti Gorice pri Lendavi menijo, da bi morale k urejanju poti prispevati tudi druge krajevne skupnosti, zlasti tiste, katerih prebivalci so lastniki vinogradov.

Jani D.

GORENJE—ELRAD

DVE RAZSTAVI

V delovni organizaciji Gorenje-Elrad je te dni odprta razstava del likovnega ljubitelja Petra Jančarja, delavca Elrada, in kiparja ljubitelja Zvonka Kežmana.

Razstavo so pripravili v jedilnici nove tovarne na Meleh.

Precej pozornosti vzbuja tudi razstava del likovnikov, ki so sodelovali v lanskeoletni slikarski koloniji Elrad-Avtoradgona. Sedem avtorjev razstavlja 21 del.

L. K.

ANDREJCI

Sprejeli so nove obveznosti

V Andrejcih vsa leta kažejo izredno zavzetost za hitrejši razvoj kraja, posebno za urejanje cest in vaškega gasilskega doma, v katerem so pred kratkim precej povečali dvorano za kulturne in druge prireditve. Za dokončno obnovo doma, ki ga uporabljajo za najrazličnejše vaške potrebe in za ceste ter druge komunalne objekte, bodo tudi v prihodnjih petih letih zbirali denar s krajevnim samoprispevkom, za katerega so se v nedeljo odločili na referendumu.

Od 194 jih je kar 171 glasovalo za samoprispevek. Poleg denarnih so prevzeli tudi delovne obveznosti.

Naj dodamo še to, da bo vas v teh dneh dobila prvi telefon.

J. S.

LENČAVA

LETOS ŠE BOLJE

Koordinacijski odbor za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito pri občinski konferenci SZDL Lendava je konec minulega leta stnil oceno delovanja in ugotovilo, da je bilo uspešno, zlasti akcija NNNP. Kljub dokaj uspešno zastavljenemu izpolnjevanju, pa so bile še številne slabosti, zlasti v krajevnih skupnostih. V programu dela za letošnje leto pa je posebna pozornost namenjena analizi obrambnih priprav na območju občine, posebej pa društev, lovskih, športnih in kulturnih. Letos bodo ocenili tudi mobilizacijsko pripravljeno v vseh obmejnih krajevnih skupnostih. Glavna naloga pa bo organizacija priprav za potek akcije NNNP 82, v kateri bodo opravili predvsem naslednje naloge: preverjanje varnosti v cestnem prometu, varnost pred požari, usposabljanje pripadnikov narodne zaščite ter nekatere druge. Nove akcije bodo zahtevale dodatno izobraževanje in izpolnjevanje, vendar pa bo potrebno poprej temeljito analizirati dosežane delo v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela, še posebej pa opozoriti na napake, ki so bile storjene v dosežanih akcijah. V lendavski občini sodijo, da bo letošnje leto na področju obrambnih priprav uspešnejše, seveda, če se bodo vsi občani, tako kot doslej odgovorno vključevali vanje.

Jani D.

REKREACIJA

Vadba upokoencev

V sredo, dne 20. januarja 1982 od 9. do 12. ure se v trimskem kabinetu v Murski Soboti začne vadba upokoencev pod zdravniškim nadzorom. Vabijo, da se vadbe udeležijo čimveč upokoencev.